

Το Εγκόλπιο του Προσκόπου

Μέρος 3ο
Απαιτήσεις Χάλκινου Τρίφυλλου

Το Εγκόλπιο του Προσκόπου

Μέρος 3ο

Απαιτήσεις Χάλκινου Τρίφυλλου

Λευκωσία, 2003

Η έκδοση του Εγκολπίου των Απαιτήσεων
του Προσκόπου Χάλκινου Τρίφυλλου, αποτελεί
Βοήθημα του κάθε Προσκόπου
στην προσπάθεια ολοκλήρωσης
των γνώσεων και των δεξιοτήτων του
στην Ομάδα Προσκόπων.

Το Σώμα Προσκόπων Κύπρου ευχαριστεί
όλους τους Βαθμοφόρους που με την άσκηση
και ανιδιοτελή εθελοντική προσφορά τους,
κτίζουν σήμερα το αύριο.

Copyright © 2003

Σώμα Προσκόπων Κύπρου

ISBN Σειρά 9963-7811-2-8

ISBN Τόμος Ι 9963-7811-4-4

Κυβερνητικό Κτηριακό Συγκρότημα Ζ 48,

Τ.Κ. 24544, Τηλ.: 22-663587, Fax: 22-662729, ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Αφιερώνεται στους Παλαιούς Βαθμοφόρους που μας
έδειξαν το Προσκοπικό Μονοπάτι

Περιεχόμενα

Πρόλογος Γενικού Εφόρου	7
Το Χάλκινο Τρίφυλλο	
Το Χάλκινο Τρίφυλλο	9
Η ζωή μου	10
Προς τον Θεό και την Πατρίδα	
Η Ιστορία της Κύπρου	11
Η Τουρκική Εισβολή του 1974	19
Οι συνέπειες της Εισβολής	21
Η Σημαία	19
Η Ανάκαμψη και το Οικονομικό Θαύμα που μας κάνει Περήφανους	23
Επίσκεψη σε Θρησκευτικούς και Ιστορικούς Χώρους.....	25
Κοινωνία	
Εθελοντική Προσφορά	27
Η Κοινωνία, το Άτομο και η Συναναστροφή	29
Προσκοπικές Γνώσεις	
Ημέρα Σκέψεως	31
Παγκόσμιο Προσκοπικό Τζάμπορι.....	33
JOTA-JOTI	34
Υγεία	
Ο Ανθρώπινος Οργανισμός και η Ανάπτυξή του	35
Πρώτες Βοήθειες	
Φαρμακείο Ενωμοτίας	38
Γενικά περί Επιδέσμων.....	39

Κυλινδρικοί Επίδεσμοι	40
Τριγωνικοί Επίδεσμοι	42
Μεγάλη Εξωτερική Αιμορραγία	45
Ρινορραγία	46
Αιμορραγία στο Στόμα	47
Λιποθυμία — Καταπληξία (Σοκ)	48
Χημικά Εγκαύματα	49
Τροφική Δηλητηρίαση	50
Δαγκώματα και Τσιμπήματα	51

Προσκοπικές Δεξιότητες

Οι Συνδέσεις	53
Μαγείρεμα χωρίς Μαγειρικά Σκεύη	59
Ο Πέλεκυς	63
Το Πριόνι	67
Αξιμούθιο	69
Ο Χάρτης	74
Μετεωρολογία	83
Ασφάλεια στο Ύπαιθρο	91
Αούρματος: Μέσο Επικοινωνίας - Ασφάλειας	94

Οικολογία

Το Φυσικό Περιβάλλον	96
Από τη Χλωρίδα της Κύπρου	97
Το Καμάρι των Δασών μας	106
Από την Πανίδα της Κύπρου	108
Το Κυπριακό Αγρινό — Το Καμάρι της Κύπρου	109
Φτερωτοί Κάτοικοι της Κύπρου	111
Τα Φίδια της Κύπρου	119
Κάτω και Δίπλα από τα Κύματα	124

Πρόλογος Γενικού Εφόρου

Μετά την έκδοση του «Εγκολπίου του Προσκόπου Μέρους 10, Απαιτήσεις Αρχάριου Προσκόπου» το Σώμα Προσκόπων Κύπρου δίδει σήμερα το νέο, ανανεωμένο και σύγχρονο βοήθημα στους Προσκόπους μας, το 3ο Μέρος του Εγκολπίου του Προσκόπου, Απαιτήσεις Χάλκινου Τρίφυλλου. Με αυτό τον τρόπο οι Πρόσκοποί μας, θα μπορέσουν να παίξουν και να ζήσουν όσο πιο έντονα και ευχάριστα μπορούν, το όμορφο Προσκοπικό Παιχνίδι.

Το Εγκόλπιο των Προσκόπων βασίζεται στο εκπαιδευτικό σύστημα του Κλάδου Προσκόπων, όπως αυτό έχει αναθεωρηθεί το 2003, για να ανταποκρίνεται στη σύγχρονη κοινωνία, τις απαιτήσεις και τις ανάγκες των παιδιών και των νέων του σήμερα.

Το Σώμα Προσκόπων Κύπρου εκφράζει τις θερμές του ευχαριστίες σε όλους όσους εθελοντικά εργάστηκαν για να ετοιμάσουν το Εγκόλπιο αυτό, δείχνοντας έμπρακτα την αγάπη τους στα παιδιά και στους νέους αλλά και στον Προσκοπισμό.

Γεώργιος Τσίγκος

Γενικός Έφορος

Το Χάλκινο Τρίφυλλο

Το χάλκινο τρίφυλλο θα σε βοηθήσει να βελτιώσεις τις γνώσεις και τις ικανότητές σου ως Πρόσκοπος, έτσι που να μπορέσεις να ζήσεις μια πιο έντονη προσκοπική ζωή με δράσεις και εξορμήσεις στο ύπαιθρο.

Ένας καλός Πρόσκοπος βεβαιώνεται, πριν κάνει οτιδήποτε, ότι κατέχει τις απαραίτητες γνώσεις, έχει την απαιτούμενη πείρα και διαθέτει το κατάλληλο υλικό για να αντεπεξέλθει στις απαιτήσεις μιας εξόρμησης στο ύπαιθρο ή έστω μιας δράσης στην πόλη. Το χάλκινο τρίφυλλο θα σου δώσει την ευκαιρία να διευρύνεις τις γνώσεις σου, τις οποίες όμως θα πρέπει να εφαρμόσεις πρακτικά στο ύπαιθρο, ζώντας όσο πιο ευχάριστα μπορείς τη συγκλονιστική ζωή του Προσκόπου.

Οι γνώσεις που θα αποκτήσεις δεν θα έχουν καμιά αξία αν δεν τις χρησιμοποιήσεις. Μην διστάσεις να ζητήσεις τη βοήθεια των βαθμοφόρων σου ή των μεγαλύτερων και παλαιότερων στελεχών της Ενωμοτίας και της Ομάδας σου. Οπωσδήποτε θα σε βοηθήσουν όσο μπορούν. Μην ξεχνάς, όμως, ότι κι εσύ θα πρέπει να βοηθάς με τον καλύτερό σου τρόπο τους μικρότερους και νεότερους Προσκόπους. Μαζί άλλωστε είναι που μοιράζεστε τη ζωή της Ενωμοτίας και της Ομάδας και το περιβάλλον γίνεται φιλικότερο και πολύ πιο ευχάριστο όταν υπάρχει συνεργασία και αλληλοβοήθεια.

Η προσκοπική ζωή, αλλά και η καθημερινή μας ζωή, γίνεται πολύ καλύτερη ποιοτικά όταν έχουμε κατά νου και κάνουμε καθημερινό βίωμά μας την Υπόσχεση που δώσαμε και τον Νόμο των Προσκόπων. Μην παραμελείς τις θρησκευτικές σου υποχρεώσεις, τα μαθήματά σου και οτιδήποτε άλλο αναλαμβάνεις. Γίνε ένα υπεύθυνο και ειλικρινές άτομο έτσι που να εμπνέεις σεβασμό σε όλους. Φόρεσε στο τέλος το χάλκινο τρίφυλλο με καμάρι στη στολή σου γιατί το αξίζεις, γιατί θα νιώθεις περηφάνια που έμαθες, έπαιξες, βοήθησες και πέτυχες.

Η ζωή μου

Ένας καλός Πρόσκοπος είναι παράλληλα συνεπής με όλες του τις υποχρεώσεις. Η βασική υποχρέωση ενός εφήβου, ενός μαθητή είναι να είναι συνεπής με το σχολείο του. Αυτό, φυσικά απαιτεί την αφιέρωση ικανοποιητικού και αρκετού χρόνου για τη μελέτη και την ικανοποίηση όλων των σχολικών μας υποχρεώσεων.

Μέσα στο σχολείο, παίρνουμε τη βασική γνώση, η οποία θα μας βοηθήσει να αναπτύξουμε τις ικανότητές μας, και να κτίσουμε πάνω σ' αυτήν τις μελλοντικές μας σπουδές. Ένας καλός και επιμελής μαθητής, είναι εκείνος ο οποίος δεν αφήνει τη μάθηση και το διάβασμα, που είναι σε αυτήν τη φάση της ζωής του το κύριο μέλημα και απασχόλησή του από οτιδήποτε άλλο.

Η διαχείριση του χρόνου μας και ο προσωπικός μας προγραμματισμός, είναι ίσως τα πιο σημαντικά στοιχεία, που θα κάνουν τη ζωή μας άνετη και εμάς συνεπείς με τις υποχρεώσεις μας. Τι σημαίνει αυτό; Πρώτιστα καθημερινό διάβασμα, χωρίς να αφήνουμε οποιαδήποτε από τα μαθήματά μας αδιάβαστα. Ένας καλός μαθητής είναι εκείνος που δεν αφήνει ύλη μαθημάτων

χωρίς να τη διαβάσει, γιατί απλώς την επόμενη φορά, το μάθημα θα είναι πολύ πιο δύσκολο και σιγά-σιγά θα καταλήξει να παρουσιάζει αδυναμίες. Το μυστικό επομένως είναι το συνεχές διάβασμα, χωρίς να αφήνουμε κενά. Μετά έχουμε τις άλλες μας υποχρεώσεις, όπως τις ερασιτεχνικές μας ασχολίες και τα ενδιαφέροντά

μας. Αυτά μας ξεκουράζουν από τη συνεχή ρουτίνα και προσπάθεια του σχολείου και της μελέτης. Θα πρέπει να είμαστε και σε αυτά συνεπείς, ιδιαίτερα αν τα απολαμβάνουμε με τους φίλους και τους γνωστούς μας, στους οποίους επίσης θα πρέπει να είμαστε συνεπείς.

Στο σπίτι, θα πρέπει να αφιερώνουμε χρόνο στην κοινή προσπάθεια της οικογένειας στην οργάνωση της οικογενειακής ζωής. Ως Πρόσκοποι έχουμε μια ιδιαίτερη υποχρέωση απέναντι σε όλα τα άλλα μέλη της οικογένειάς μας για να βοηθήσουμε στις κοινές υποχρεώσεις στο σπίτι. Με τον τρόπο αυτό, βοηθήσουμε τους γονείς και τ' αδέρφια μας δημιουργώντας έτσι ένα πιο ευχάριστο οικογενειακό περιβάλλον για όλους μας.

Η Ιστορία της Κύπρου

Η Κύπρος είναι μια μικρή νησιωτική χώρα, πλούσια όμως σε ιστορία και πολιτισμό. Η ιστορία μας αποτελεί το λυχνάρι και την παρακαταθήκη που άφησαν οι πρόγονοί μας και η πολιτιστική μας κληρονομιά τον ζωντανό θησαυρό μας. Η ιστορία και η πολιτιστική κληρονομιά ενός λαού αποτελούν την ταυτότητά του και γι' αυτή μας την ταυτότητα νιώθουμε περήφανοι.

Η Κύπρος στο σταυροδρόμι τριών ηπείρων, της Ευρώπης, της Αφρικής και της Ασίας, κατέχει μια σημαντική γεωγραφική θέση που καθόρισε από τα αρχαία χρόνια την παραγμένη ιστορική της μοίρα.

Νεολιθική - Χαλκολιθική Εποχή

Οι αρχαιότεροι συνοικισμοί της Κύπρου χρονολογούνται από τη νεολιθική εποχή μεταξύ του 7000 πΧ και του 3900 πΧ και βρίσκονται κυρίως στα νότια και βόρεια παράλια. Στην πρώτη φάση υπάρχουν μόνο λίθινα αντικείμενα, όμως γύρω στο 5000 πΧ εμφανίζεται η αγγειοπλαστική.

Η χαλκολιθική εποχή που ακολούθησε, με συνοικισμούς που βρίσκονται στη δυτική Κύπρο, τοποθετείται μεταξύ του 3900πΧ και του 2500πΧ. Οι κάτοικοι ανακαλύπτουν το χαλκό, η χρήση του όμως δεν είναι πολύ αναπτυγμένη. Κατά την περίοδο αυτή, λατρεύεται η θεά της γονιμότητας.

Ο Εξελληνισμός της Κύπρου

Η εποχή της χαλκοκρατίας μεταξύ του 2500πΧ και του 1050πΧ φέρνει σημαντικό πλούτο στην Κύπρο και την καθιστά ένα αξιο-

ζήλευτο εμπορικό κέντρο. Δημιουργούνται σημαντικές σχέσεις με την Εγγύς Ανατολή, την Αίγυπτο και το Αιγαίο. Μετά το 1400 πΧ οι Μυκηναίοι αρχίζουν να έρχονται στην Κύπρο από την Ελλάδα ως έμποροι, στη συνέχεια, όμως, κατά τη διάρκεια του 12ου και του 11ου πΧ αιώνα, διαδοχικά κύματα Αχαιών Ελλήνων καταφθάνουν και εγκαθίστανται στο νησί. Φέρνουν μαζί τους την ελληνική γλώσσα, τη θρησκεία και τα έθιμά τους και ιδρύουν πόλεις-βασίλεια. Στολίζουν τις πόλεις τους με εντυπωσιακά μνημεία και τεράστια «κυκλώπεια» τείχη. Τέτοιες πόλεις ήταν η Πάφος με ιδρυτή τον Αγαπήνορα, η Σαλαμίνα με τον Τεύκρο, τον ήρωα του Τρωικού πολέμου και η Λάπηθος με τον Πράξανδρο. Οι Αχαιοί εξελληνίζουν την Κύπρο απλώνοντας σε κάθε γωνιά τον ελληνικό πολιτισμό. Κατά την περίοδο 1050 πΧ μέχρι το 750 πΧ, δημιουργούνται δέκα πόλεις-βασίλεια, ενώ οι Φοίνικες εγκαθίστανται στο Κίτιο. Κατά τον 8ο αιώνα πΧ η Κύπρος γνωρίζει μεγάλη ευημερία.

Οι Αιγύπτιοι και οι Πέρσες

Η ευημερία που δημιουργήθηκε, φέρνει στον τόπο αρκετούς κατακτητές ενώ τα βασίλεια αγωνίζονται για τη διατήρηση της ανεξαρτησίας τους. Κατά την περίοδο αυτήν, περνούν από την Κύπρο ως κατακτητές οι Αιγύπτιοι και οι Πέρσες. Σημαντική προσωπικότητα της εποχής υπήρξε ο Βασιλιάς της Σαλαμίνας Ευαγόρας ο Α' (411-374 πΧ). Κατά την περίοδο της βασιλείας του η Κύπρος συγκαταλέγεται μεταξύ των σπουδαιότερων πολιτικών και πολιτιστικών κέντρων του τότε γνωστού κόσμου και ιδιαίτερα του Ελληνισμού. Η ισχυρή προσωπικότητα του Ευαγόρα του Α' ενώνει όλα τα βασίλεια σε επανάσταση εναντίον των Περσών, σε έναν πόλεμο που κράτησε αρκετά χρόνια και ο οποίος κατέληξε σε συνθηκολόγηση, με την οποία ο ίδιος έχασε τον έλεγχο του στην κυπριακή επικράτεια.

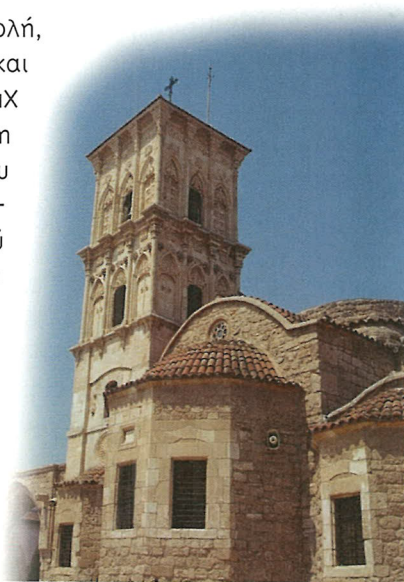
Ο Μέγας Αλέξανδρος και οι Πτολεμαίοι

Ο Μέγας Αλέξανδρος, κατά τη νικηφόρα εκστρατεία του προς την Ανατολή, κατακτά την Περσία και απελευθερώνει την Κύπρο από τους Πέρσες, την οποία και συμπεριλαμβάνει στην Αυτοκρατορία που δημιούργησε μεταξύ των ετών 333 πΧ και 325 πΧ. Με τον θάνατο του Μεγάλου Αλεξάνδρου και τις έριδες για τη διαδοχή του μεταξύ των στρατηγών του, η Κύπρος εντάσσεται στα όρια του Ελληνιστικού βασιλείου των Πτολεμαίων της Αιγύπτου. Τα βασίλεια καταργούνται και η Κύπρος ως ενιαίος χώρος αποτελεί επαρχία του Αλεξανδρινού κόσμου με πρωτεύουσα την Πάφο. Κατά την εποχή των Πτολεμαίων και πάλι η Κύπρος γνωρίζει μεγάλη ανάπτυξη και ακμή.

Οι Ρωμαίοι και ο Χριστιανισμός

Με τη λήξη των πολέμων μεταξύ Πτολεμαίων και Ρωμαίων και την ήττα του Αντώνιου και της Κλεοπάτρας στο Άκτιο το 31 πΧ, η Κύπρος περιέρχεται οριστικά στη δικαιοδοσία της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας ως επαρχία. Διοικείται από Ρωμαίο ανθύπατο με πρωτεύουσα την Πάφο.

Με την εμφάνιση του Χριστιανισμού και τις περιοδείες των Αποστόλων, οι

απόστολοι Παύλος και Βαρνάβας περνούν από την Κύπρο το 45 μΧ. Στην Πάφο, κατορθώνουν να πείσουν τον ανθύπατο διοικητή της Κύπρου Σέργιο Παύλο να δεχτεί τον Χριστιανισμό και έτσι η Κύπρος γίνεται η πρώτη χώρα στον κόσμο με Χριστιανό διοικητή. Κατά τα χρόνια που ακολούθησαν υπήρξαν τρομεροί διωγμοί εναντίον των χριστιανών. Για να μπορέσουν να ασκήσουν τα θρησκευτικά τους καθήκοντα, οι χριστιανοί καταφεύγουν σε κατακόμβες, πολλές από τις οποίες διασώζονται μέχρι και σήμερα, όπως η κατακόμβη της Αγίας Σολομωνής στην Κάτω Πάφο.

Στα χρόνια του Βυζαντίου

Στη συνέχεια, η Κύπρος με τον διαχωρισμό του Ρωμαϊκού κράτους αποτελεί μέρος της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας ενώ το 325 μΧ, Κύπριοι Επίσκοποι συμμετέχουν στην Α' Οικουμενική Σύνοδο της Νίκαιας. Η πρωτεύουσα της Κύπρου μεταφέρεται από την Πάφο στην Κωνσταντία, πόλη που χτίστηκε κοντά στην Αρχαία Σαλαμίνα. Η Εκκλησία της Κύπρου αποκτά το 488 το Αυτοκέφαλό της μετά την ανακάλυψη του τάφου του Αποστόλου Βαρνά-

βα στη Σαλαμίνα, όπου μαζί με το Άγιο Λείψανο βρέθηκε και το χειρόγραφο Ευαγγέλιο του Ευαγγελιστή Ματθαίου, τα οποία και παραδόθηκαν στον Αυτοκράτορα του Βυζαντίου Ζήνωνα. Με το Αυτοκέφαλο, παραχωρήθηκαν στον Αρχιεπίσκοπο Κύπρου Αυτοκρατορικά Προνόμια, τα οποία ισχύουν μέχρι σήμερα. Τα προνόμια αυτά περιλαμβάνουν τον κόκκινο αυτοκρατορικό μανδύα, το δικαίωμα του Αρχιεπισκόπου να υπογράφει με κόκκινο μελάνι και να φέρει αυτοκρατορικό σκήπτρο αντί ποιμαντική ράβδο.

Για μια περίοδο τριών αιώνων, η Κύπρος γίνεται έρμαιο Αράβων επιδρομέων. Η αρχή έγινε με τον Μωαβία και το κακό συνεχίστηκε μέχρι το 965 μΧ οπότε ο Αυτοκράτορας του Βυζαντίου Νικηφόρος Φωκάς ελευθέρωσε την Κύπρο.

Οι Σταυροφορίες

Κατά την εποχή των Σταυροφοριών, η Κύπρος και πάλι πέρασε από φουρτούνες. Το 1191, κατά την Γ' Σταυροφορία, ο βασιλιάς της Αγγλίας Ριχάρδος ο Λεοντόκαρδος κυριεύει την Κύπρο, όταν ένα από τα πλοία του στο οποίο επέβαινε η αρραβωνιαστικιά του Βε-

ρεγγάρια της Ναβάρρας μαζί με την αδερφή της ναυάγησε κοντά στη Λεμεσό και ο Ισαάκιος Κομνηνός που αυτοανακηρύχτηκε αυτοκράτορας της Κύπρου αρνήθηκε να τους βοηθήσει. Η συμπεριφορά αυτή του Ισαάκιου Κομνηνού θεωρήθηκε προσβλητική από τον Ριχάρδο, ο οποίος αποβίβαστηκε με το πρόσχημα αυτό στην Κύπρο, νίκησε το στρατό του Ισαάκιου Κομνηνού και νυμφεύτηκε τη Βερεγγάρια στη Λεμεσό στέφοντάς την έτσι βασίλισσα της Αγγλίας. Στη συνέχεια πώλησε την Κύπρο στους Ναίτες για 100.000 δηνάρια. Οι Ναίτες δεν έμειναν με τη σειρά τους για μεγάλο χρονικό διάστημα στην Κύπρο, αφού μετά την εξέγερση των κατοίκων της Κύπρου την πώλησαν τον επόμενο χρόνο στον Φράγκο Γουϊδό Λουζινιανό, έκπτωτο Βασιλιά των Ιεροσολύμων και έφυγαν.

Τα Μεσαιωνικά Χρόνια

Με τον τρόπο αυτόν, αρχίζει το 1192 η εποχή της Φραγκοκρατίας, η οποία χαρακτηρίστηκε με το Μεσαιωνικό φεουδαρχικό σύστημα που εφαρμόζετο και στην Ευρώπη. Ο Γουϊδος Λουζινιανός, διαίρεσε την Κύπρο σε φέουδα, τα οποία παραχώρησε σε Ευρωπαίους ευγενείς που εγκαταστάθηκαν στην Κύπρο.

Η Αμμόχωστος με το ξακουστό της λιμάνι γίνεται εμπορικό κέντρο της περιοχής και μια από τις πλουσιότερες πόλεις της Εγγύς Ανατολής. Οι Φράγκοι βασιλιάδες μεταφέρουν την έδρα τους στη Λευκωσία, την οποία και καθι-

στούν πρωτεύουσα της Κύπρου. Τελευταία Βασίλισσα της δυναστείας των Φράγκων ήταν η Αικατερίνη Κορνάρο που παραχώρησε την Κύπρο στην Ενετική Δημοκρατία το 1489.

Η γεωγραφική θέση της Κύπρου ήταν σημαντική για τους Ενετούς, λόγω της μεγάλης εμπορικής τους δραστηριότητας στην Ανατολική Μεσόγειο, ιδιαίτερα με τη δράση πειρατών, αλλά και τον αυξανόμενο κίνδυνο και τις απειλές των Οθωμανών. Έτσι, η Κύπρος γίνεται μια από τις πιο σημαντικές αποικίες της Δημοκρατίας του Αγίου Μάρκου (της Βενετίας). Οι Ενετοί προχώρησαν σε σημαντικά οχυρωματικά έργα, μερικά από τα οποία θεωρήθηκαν πρωτοποριακά για την εποχή. Κτίστηκαν ιδιαίτερα ισχυρά οχυρά στη Λευκωσία και την Αμμόχωστο, όπου τα τείχη στις πόλεις αυτές, σώζονται μέχρι και σήμερα.

Οι Οθωμανοί στην Κύπρο

Το 1570, οι Οθωμανοί επιτίθενται κατά της Κύπρου. Καταλαμβάνουν μετά από πολύμηνη πολιορκία τη Λευκωσία, όπου ύψωσαν τη σημαία τους στο τείχος της πόλης, εκεί όπου βρίσκεται σήμερα το τέμενος Μπαϊρακτάρ κοντά στην πλατεία ΟΧΙ (μπαϊρακτάρ στα τούρκικα σημαίνει σημαιοφόρος). Κατά την κατάληψη της Λευκωσίας, οι Οθωμανοί σφαγίασαν 20,000 περίπου από τους κατοίκους της. Η Αμμόχωστος πολιορκήθηκε για ένα χρόνο και ύστερα από γενναία αντίσταση των υπερασπιστών της ο Φρούραρχος της πόλης Αντώνιος

Βραγαδίνος συνθηκολόγησε με τους Οθωμανούς για να παραδώσει την πόλη, επιτρέποντας στους υπερασπιστές της να αποχωρήσουν ελεύθεροι από αυτή. Δυστυχώς οι Οθωμανοί δεν τήρησαν τη συμφωνία θανάτωσαν, τον Φρούραρχο Βραγαδίνο και εκτέλεσαν όλους τους υπερασπιστές της πόλης.

Η Υψηλή Πύλη στην Κωνσταντινούπολη, αναγνωρίζει τον Αρχιεπίσκοπο ως τον αντιπρόσωπο των Ελλήνων Ορθοδόξων της Κύπρου. Με αυτόν τον τρόπο αρχίζει να δημιουργείται σιγά-σιγά η Εθναρχία της Κύπρου. Κατά τη διάρκεια της Τουρκοκρατίας, οι Έλληνες είχαν υποστεί όλες τις κακουχίες που πέρασαν και οι Έλληνες της Ελλάδας. Με την έναρξη της Επανάστασης στο Μοριά το 1821, ο Κανάρης έρχεται στην Κύπρο και αγκυροβολεί στην τοποθεσία Ασπρόβρυση, κοντά στη Λάπηθο της Επαρχίας Κερύνειας. Ύστερα από μυστική συνεννόηση, ένα μεγάλο μέρος του αρχιεπισκοπικού θησαυρού, μεταφέρεται στο κοντινό Μοναστήρι της Παναγίας της Αχειροποιήτου, όπου με το πρόσχημα μιας κηδείας, αυτός τάφηκε στο κοιμητήριο που

βρισκόταν στην τοποθεσία της Ασπρόβρυσης και το βράδυ φορτώθηκε στο καράβι του Κανάρη μαζί με αρκετούς νέους της Λαπήθου και του Καραβά που μεταφέρθηκαν στην Ελλάδα για να ενισχύσουν την Επανάσταση.

Αυτό δεν κρατήθηκε μυστικό από τους Τούρκους, οι οποίοι στη συνέχεια συνέλαβαν όλους τους προύχοντες, όχι μόνο της περιοχής αλλά και ολόκληρης της Κύπρου και μαζί με τον Αρχιεπίσκοπο Κυπριανό και τους τρεις Επισκόπους τους εκτέλεσαν στις 9 Ιουλίου του 1821 στη Λευκωσία. Τα λείψανά τους ευρίσκονται σήμερα στο Μαυσωλείο, στο προαύλιο του Ιερού Ναού της Παναγίας της Φανερωμένης στη Λευκωσία.

Η Αγγλοκρατία

Το 1878, η Κύπρος ενοικιάζεται από τους Τούρκους στους Βρετανούς οι οποίοι αναλαμβάνουν και τη διακυβέρνησή της με ειδική συμφωνία. Όταν το 1914 η Τουρκία εισέρχεται στον Α' παγκόσμιο πόλεμο ως σύμμαχος της Γερμανίας, η Κύπρος προσαρτάται στη Μεγάλη Βρετανία. Το 1923, με την υπογραφή της συνθήκης της Λωζάνης, η Τουρκία παραιτήθηκε των διεκδικήσεών της στην Κύπρο και το

φωνιών Ζυρίχης-Λονδίνου με τις οποίες εγκαθιδρύθηκε η Κυπριακή Δημοκρατία στις 16 Αυγούστου 1960 με πρώτο πρόεδρο τον Αρχιεπίσκοπο Μακάριο τον Γ'.

Όταν το σύνταγμα που παραχωρήθηκε αποδείκτηκε ανεφάρμοστο, ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος πρότεινε 13 σημεία για αλλαγή του, γεγονός που έδωσε την αφορμή στους Τουρκοκύπριους να εφαρμόσουν το σχέδιο ανταρσίας που από καιρό

1925 η Βρετανία κήρυξε την Κύπρο σαν Βρετανική Αποικία.

Το 1931, οι Κύπριοι πραγματοποιούν την πρώτη εξέγερση εναντίον των Βρετανών διεκδικώντας την Ένωση με την Ελλάδα. Η εξέγερση καταπνίγηκε από τους Βρετανούς, ενώ με την κήρυξη του Β' παγκοσμίου πολέμου, πολλοί Κύπριοι πολέμησαν στο Ελληνοαλβανικό μέτωπο, μέσα από τις τάξεις του Ελληνικού Στρατού. Άλλοι εντάχθηκαν στο Κυπριακό Σύνταγμα του Βρετανικού Στρατού ύστερα από υποσχέσεις των Βρετανών, που συμμάχησαν με την Ελλάδα στον πόλεμο, ότι μετά τη λήξη του, η Κύπρος θα παραχωρείτο στην Ελλάδα.

Δυστυχώς, με τη λήξη του πολέμου το 1945, η Κύπρος δεν παραχωρήθηκε στην Ελλάδα, ενώ το Ενωτικό Δημοψήφισμα που διοργάνωσαν οι Έλληνες της Κύπρου το 1950 δεν είχε κανένα διεθνή αντίκτυπο. Η άρνηση του δικαιώματος της αυτοδιάθεσης από τους Βρετανούς παρά τις απαιτήσεις των Κυπρίων με ειρηνικά μέσα, οδήγησε στην έναρξη του απελευθερωτικού αγώνα της ΕΟΚΑ. Αυτός οδήγησε στην ανεξαρτησία της Κύπρου και στην υπογραφή των συμ-

προετοίμαζαν. Με την παρέμβαση του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, δημιουργήθηκαν με την χάραξη της πράσινης γραμμής τουρκοκυπριακοί θύλακοι ενώ άρχισαν συνομιλίες για την επίλυση του προβλήματος. Δέκα χρόνια όμως αργότερα, με το πρόσχημα του πραξικοπήματος που στήριξε η δικτατορική κυβέρνηση της Ελλάδας, η Τουρκία εισέβαλε στην προδομένη Κύπρο στις 20 Ιουλίου 1974 και κατέλαβε με την βία το βόρειο μέρος του νησιού. Εξαιτίας της εισβολής, η δικτατορική κυβέρνηση κατέρρευσε στην Ελλάδα και στη χώρα αποκατα-

στάθηκε η Δημοκρατία.

Από τότε, ο Κυπριακός λαός αγωνίζεται για την επανένωση της Κύπρου και την αποχώρηση των ξένων στρατευμάτων που κατέχουν παράνομα το βόρειο τμήμα της Κύπρου. Παράλληλα, ακολουθείται μια σταθερή πορεία οικονομικής ανάπτυξης. Στις 16 Απριλίου 2003, η Κύπρος προσυπέγραψε τη συμφωνία προσχώρησής της στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Με τον τρόπο αυτόν, από την 1η Μαΐου 2004, καθίσταται πλήρως μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης μαζί με άλλα 24 κράτη μέλη.

Η Τουρκική Εισβολή του 1974

Μετά το πραξικόπημα που υποκινήθηκε από το στρατιωτικό δικτατορικό καθεστώς, που τυραννούσε την Ελλάδα από το 1967, εναντίον του προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας Αρχιεπισκόπου Μακαρίου στις 15 Ιουλίου 1974, η Τουρκία βρήκε το πρόσχημα να εισβάλει στην Κύπρο.

Έτσι στις 5.35 το πρωί της 20ής Ιουλίου 1974, τα πολεμικά αεροπλάνα άρχισαν να βομβαρδίζουν τη Λευκωσία και την περιοχή της πόλης και της επαρχίας Κερύνειας, όπου στη συνέχεια έγινε η απόβαση των τουρκικών στρατευμάτων. Οι πρώτοι νεκροί του αγώνα για αντίσταση κατά της

εισβολής, ήταν το πλήρωμα της τορπιλακάτου «Λεβέντης» που αμέσως απέπλευσε από το λιμάνι της Κερύνειας για αναγνώριση και αναχαίτιση της εισβολής. Ανάμεσα στα μέλη του πενταμελούς πληρώματος και οι δύο Ναυτοπρόσκοποι του 33ου Συστήματος Ναυτοπροσκόπων Κερύνειας Χρίστος Καρεφυλλίδης και Φοίβος Φιερός, οι οποίοι βυθίστηκαν μαζί με το σκάφος στη θάλασσα της Κερύνειας από βόμβες τουρκικών αεροπλάνων που επιτέθηκαν.

Νωρίς το πρωί της ίδιας μέρας οι Τούρκοι, ανενόχλητοι αποβίβασαν μεγάλες στρατιωτικές δυνάμεις στην παραλία του Πέντε Μίλι, ενώ ταυτόχρονα έριξαν αλεξιπτωτιστές στα μετώπισθεν. Οι Εθνοφρουροί που προσπάθησαν να υπερασπίσουν την Κύπρο, με τον λιγοστό οπλισμό που διέθεταν, εγκαταλειμμένοι από το στρατιωτικό δικτατορικό καθεστώς της Ελλάδας στάθηκε αδύνατο να αναχαιτίσουν την απόβαση ενός άρτια εξοπλισμένου στρατού που υποστηριζόταν από αεροπορία, ναυτικό και όλα τα σύγχρονα μέσα πολέμου.

Έτσι, μέσα σε τρεις μέρες, οι Τούρκοι κατέλαβαν την πόλη της Κερύνειας και μια μεγάλη περιοχή γύρω από αυτήν. Η εκκευρία που συμφωνήθηκε με την παρέμβαση των Ηνωμένων Εθνών, δυστυχώς δεν τηρήθηκε από του Τούρκους, και στις 6 Αυγούστου 1974, άρχισαν νέα επίθεση με μια πλήρη μεραρχία εναντίον του 256 Τάγματος Πεζικού που υπεράσπιζε την περιοχή των κωμοπόλεων Καραβά και Λαπήθου. Οι Εθνοφρουροί κατάφεραν να κρατήσουν τις θέσεις τους για δύο μέρες παρά τη συντριπτική υπεροπλία του αντιπάλου, προδομένοι όμως και αυτοί, χωρίς ποτέ να φτάσουν κοντά τους ενισχύσεις, τροφοδοσία και πυρομαχικά, αναγκάστηκαν να υποχωρήσουν με το κεφάλι ψηλά σε νέες θέσεις. Αρκετοί εθνοφρουροί έδωσαν τη ζωή τους στις μάχες εκείνες, άλλοι πιάστηκαν αιχμάλωτοι από τους Τούρκους και από τότε αγνοείται η τύχη τους και άλλοι κατάφεραν να διαφύγουν από τη θάλασσα το βράδυ.

Στις 14 Αυγούστου του ίδιου χρόνου, μετά την απόρριψη των προτάσεων των Τούρκων για παράδοση ενός μεγάλου μέρους της Κύπρου σε αυτούς, με την υποχρέωση να εγκαταλειφθεί από τους κατοίκους του, αυτοί προχώρησαν και κατέλαβαν με τον στρατό τους το 37% του βόρειου μέρους της Κύπρου μας. Οι Έλληνες κάτοικοι της περιοχής

εκδιώχθηκαν από τα σπίτια, τα χωριά τους και τις περιουσίες τους, καταφεύγοντας πρόσφυγες στο ελεύθερο μέρος του νησιού. Η καταστροφή που έφερε στον τόπο η εισβολή ήταν τεράστια.

Οι Συνέπειες της Εισβολής

Ο ξεριζωμός και η προσφυγιά ήταν οι πρώτες συνέπειες της εισβολής. Οι άνθρωποι της Κερύνειας, της Αμμοχώστου, της χερσονήσου των Αγίων της Καρπασίας, του Μορφίτικου και του Μεσαορίτικου κάμπου, αναγκάστηκαν να αφήσουν τον τόπο τους και να φύγουν σε άλλες περιοχές χωρίς δουλειά, χρήματα, σπίτι, τρόφιμα. Ο άνθρωπος είναι δεμένος με το περιβάλλον του, το χωριό του και τη φύση του. Ο κάτοικος της Μόρφου και της Αμμοχώστου να μυρίζει την άνοιξη τον ανθό της πορτοκαλιάς και του Καραβά και της Λαπήθου της λεμονιάς. Ο Κερυνειώτης να νιώθει την αλμύρα της θάλασσας, ο Μεσαορίτης να χαιρέται την ομορφιά του θέρους και ο Καρπασίτης να περιποιείται τα καπνά του. Το βουνό, ο κάμπος, ο λεμονόκηπος και το καταγάλανο πέλαγος της τραμουντάνας, τώρα φυλακίστηκαν μέσα σε ένα παγερό

αντίσκηνο που σύντομα και αυτό αντικαταστάθηκε από τον προσφυγικό συνοικισμό.

Υποχρεωτική αλλοτρίωση του ανθρώπου και του χαρακτήρα του. Χωρίς τον γείτονά του και την υπόληψη που ο καθένας έχει στο χωριό του, χωρίς την εκκλησία και το σχολείο τους τα παιδιά, μακριά από τους τάφους των προγόνων και την γη που όργωσαν, αγάπησαν, δούλεψαν και λάτρεψαν, οι γονείς τους αναζητούν μια νέα ταυτότητα, ένα νέο τρόπο ζωής. Οι παρδόσεις, τα ήθη και τα έθιμα αρχίζουν να χάνονται και να γίνονται θρύλος για τους νεότερους που δεν ευτύχησαν να τα χαρούν και πικρή ανάμνηση και νοσταλγία για όσους είχαν την τύχη να τα ζήσουν. Οι φίλοι και η γειτονιά δεν υπάρχουν πια, τα παιχνίδια των παιδιών αλλάζουν χαρακτήρα. Δεν παίζουν μπάλα τα αγόρια και «Βασιλέα» τα κορίτσια.

Φτιάχνουν ξύλινα όπλα και σπαθιά, «παίζουν πόλεμο» όπως οι μεγάλοι. Ο χαρακτήρας αλλάζει, τα ενδιαφέροντα αλλάζουν.

Και χρήματα; Πού να βρεθούν τα χρήματα για το φαί, τα ρούχα, το σχολείο και τις ανάγκες της οικογένειας; Πολλοί πατεράδες φεύγουν στο εξωτερικό και αναζητούν δουλειά για να στείλουν λεφτά σε όσους έμειναν πίσω, αλλάζουν το επάγγελμά τους οι περβολάρηδες και οι ψαράδες και από αφέντες στα περβόλια και στα καΐκια τους γίνονται γκαρσόνια στα τουριστικά εστιατόρια και κτίστες στις οικοδομές. Η ανάγκη της επιβίωσης αλλάζει τον άνθρωπο.

Σε ψυχρούς αριθμούς και στατιστικές με την τουρκική εισβολή χάθηκαν:

Το 100% των αεροδρομίων που υπήρχαν, το 100% της παραγωγής καπνού, το 87% των ξενοδοχείων που κτίζονταν, το 83% των λιμανιών, το 79% παραγωγής εσπεριδοειδών, το 75% του τουρισμού, το 60% της παραγωγής εξαγωγικών προϊόντων και περισσότερο από το 50% των υδάτινων πόρων. Το 40% του πληθυσμού προσφυγοποιήθηκε και το 37% της γης περιήλθε σε κατοχή.

Η Ανάκαμψη και το Οικονομικό Θαύμα που μας Κάνει Περήφανους

Όταν ο μισός σχεδόν πληθυσμός της Κύπρου εκδιώχθηκε από τα σπίτια και τις περιουσίες του, πρόσφυγες στην ίδια τους την πατρίδα, θα έπρεπε όλοι να ανασυνταχτούν για να αντιμετωπιστεί η προσφυγιά και η δυστυχία. Η μοιρολατρία και το δάκρυ δεν κερδίζουν πίσω την σκλαβωμένη πατρίδα μας, αλλά η εργατικότητα και η ανόρθωση.

Αρκετοί από τους πρόσφυγες χρειάστηκε να εργαστούν στο εξωτερικό για να κερδίσουν τίμια το μεροκάματο και να στηρίξουν τις οικογένειές τους που έμειναν στο ελεύθερο μέρος της μοιρασμένης πατρίδας. Άλλοι εργάζονταν σε νέες δουλειές, διαφορετικές από εκείνες που ήταν συνηθισμένοι. Τα παιδιά μοιράζονταν τα σχολικά κτίρια πρωί και απόγευμα για να μπορέσουν να φοιτήσουν όλοι οι μαθητές στα περιορισμένα σχολικά κτίρια που απέμειναν στις ελεύθερες περιοχές.

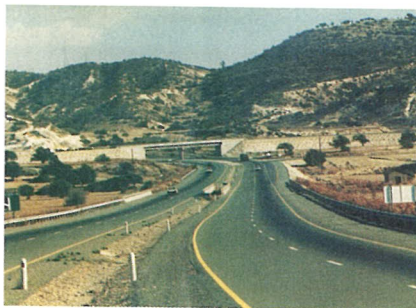
Το κράτος ηγήθηκε και στήριξε αυτή την προσπάθεια. Δανείστηκε χρήματα από ξένους οργανισμούς και κυβερνήσεις και έκτισε δρόμους για τη μετακίνηση, νέα λιμάνια στη Λεμεσό και τη Λάρνακα, υδατοφράκτες για την ενίσχυση των πηγών νερού που ήταν πλέον περιορισμένοι και αγωγούς για τη μεταφορά του στις περιοχές που μπορούσαν να αναπτυχθούν ανάλογα οικιστικά, τουριστικά ή γεωργικά.

Οι επιχειρήσεις με τις επενδύσεις τους και πάντοτε με τη βοήθεια του κράτους, επένδυσαν στο κτίσιμο ξενοδοχείων και άλλων επιχειρήσεων

για την ανάπτυξη του τουρισμού, της γεωργίας και της βιομηχανίας. Η εργατικότητα και η τιμιότητα των ανθρώπων, δημιούργησαν σύντομα ένα σύγχρονο οικονομικό θαύμα όπως το χαρακτήρισαν οι ξένοι. Μέσα σε ελάχιστο χρόνο, η μεθοδικότητα, η ομόνοια, η εργατικότητα και η επιθυμία για πρόοδο, έκτισαν πάνω στα ερείπια που άφησε η δική μας μια πλούσια πατρίδα. Όμως ποτέ δεν πρέπει να ξεχνούμε ότι το άλλο μισό της πατρίδας μας παραμένει σκλαβωμένο και περιμένει καρτερικά και τη δική του ανάσταση.

Είναι υποχρέωσή μας να συνεχίσουμε και με τη δική μας εργατικότητα και συνέπεια την πρόοδο της πατρίδας μας. Με σεβασμό πάντοτε στην παράδοση, τα ήθη και τα έθιμά μας, με πίστη στο Θεό και τη θρησκεία μας. Μακριά από τις ξενόφερτες συνήθειες που αλλοιώνουν τον άνθρωπο και τον εκμηδενίζουν, του προκαλούν πόνο και αυτοκαταστροφή. Μακριά από τις ουσίες εξάρτησης και τους πειρασμούς, γιατί η πατρίδα μάς χρειάζεται όπως είμαστε, παιδιά των γονιών που εργάστηκαν γι' αυτήν την πρόοδο και δημιούργησαν την ευημερία. Για να δώσουμε συνέχεια και όχι καταστροφή.

Επίσκεψη σε Θρησκευτικούς και Ιστορικούς Χώρους

Στον τόπο μας, υπάρχουν πολλοί και αξιόλογοι θρησκευτικοί και ιστορικοί χώροι, τους οποίους πρέπει να γνωρίζουμε και να επισκεπτόμαστε συχνά. Αποτελούν μέρος της θρησκευτικής, ιστορικής και πολιτιστικής μας κληρονομιάς, μέρος δηλαδή της πατρίδας μας.

Όταν επισκεπτόμαστε ένα χώρο, θα πρέπει πρώτιστα να σεβόμαστε την ιερότητα ή την ιστορικότητά του. Ιδιαίτερα οι επισκέψεις μας σε μοναστήρια και ιερούς ναούς, θα πρέπει να γίνονται με σεβασμό. Ο σεβασμός εκδηλώνεται έμπρακτα, μέσα από τη σεμνή μας περιβολή και ενδυμασία, καθώς επίσης και τον τρόπο της συμπεριφοράς μας.

Συνήθως, κατά την επίσκεψή μας σε έναν ιερό ναό, κάνουμε τον σταυρό μας όταν θα μπορούμε σε αυτόν, ανάβουμε το κερί μας και προσκυνούμε τις άγιες εικόνες. Προσευχόμαστε και αποχωρούμε με σεμνότητα από τον χώρο. Σε πολλές περιπτώσεις, είναι πιθανό να

δούμε μέσα σε έναν ιερό ναό, επισκέπτες από άλλες θρησκείες ή θρησκευτικά δόγματα. Αυτό συμβαίνει σε ναούς ιστορικής σημασίας ή σε μοναστήρια με

ξεχωριστό χαρακτήρα. Με την ευσέβειά μας και τη σεμνότητα που θα δείξουμε οπωσδήποτε θα δώσουμε και σε αυτούς τους επισκέπτες το ορθό μήνυμα: Ότι ο χώρος είναι ιερός και θα πρέπει όσοι μπαίνουν ή βρίσκονται σε αυτό να δείχνουν τον απαραίτητο σεβασμό και σεμνότητα.

Οι αρχαιολογικοί ή πολιτιστικοί χώροι του τόπου μας, απαιτούν επίσης τον ανάλογο σεβασμό. Όταν θα επισκεφτούμε ένα χώρο ιδιαίτερης σημασίας για να κάνουμε την επίσκεψή μας χρήσιμη θα πρέπει προηγουμένως να προετοιμαστούμε γι' αυτήν. Υπάρχουν πάρα πολλά βοηθήματα, βιβλία και εγκυκλοπαίδειες στα οποία μπορούμε να αναζητήσουμε σχετικές λεπτομέρειες για τον χώρο. Η εξασφάλιση ενός οδηγού του

χώρου (ενός χάρτη ή ενός διαγράμματος) θα μας βοηθήσει να αναγνωρίσουμε τα σημεία που παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον, έτσι που να τα προσέξουμε και να τα μελετήσουμε. Τέτοια βοηθήματα, μπορούμε να εξασφαλίσουμε στις περισσότερες περιπτώσεις από τα ειδικά περίπτερα που λειτουργούν σε τέτοιους χώρους.

Ένας καλός Πρόσκοπος, γνωρίζει και μελετά τους θρησκευτικούς, τους ιστορικούς και τους πολιτιστικούς χώρους που ευρίσκονται στην περιοχή που κατοικεί και είναι σε θέση να ξεναγήσει έναν επισκέπτη, δίνοντάς του τις βασικές πληροφορίες που σχετίζονται με το χώρο αυτό.

Εθελοντική Προσφορά

Ο εθελοντισμός είναι κάτι για το οποίο εμείς οι Πρόσκοποι θα πρέπει να νιώθουμε ιδιαίτερα περήφανοι. Έχουμε κληρονομήσει από τους παλαιότερους Προσκόπους μια λαμπρή ιστορία εθελοντισμού, την οποία όμως έχουμε και την υποχρέωση να συνεχίσουμε και να εμπλουτίσουμε ακόμη περισσότερο.

Από την εποχή της ίδρυσης του Κυπριακού Προσκοπισμού, χιλιάδες Πρόσκοποι, πάντοτε με το χαμόγελο στα χείλη, πρόσφεραν πολύτιμες υπηρεσίες πάντοτε με ανιδιοτέλεια στην πατρίδα μας, την κοινωνία και τον συνάνθρωπο. Όταν η πατρίδα μας βρέθηκε κάτω από δοκιμασίες πολέμων και καταστροφών, οι Πρόσκοποι πρώτοι στο καθήκον έτρεξαν να απαλύνουν τον ανθρώπινο πόνο περιθάλλοντας τραυματίες, φροντίζοντας γυναικόπαιδα και βοηθώντας τους πρόσφυγες να επιβιώσουν, διωγμένοι από τα σπίτια τους, μέσα στο ύπαιθρο. Όταν ο Εγκέλαδος και τα άλλα στοιχεία της φύσης έπληξαν τον τόπο μας, και πάλι οι

Πρόσκοποι βρέθηκαν στη γραμμή του καθήκοντος,

περιθάλλοντας και βοηθώντας έτσι που ο πόνος

όσων υπέφεραν να μετριαστεί. Για να προσφέρει

κάποιος εθελοντικά τις υπηρεσίες του, είναι σημαντικό να γνωρίζει και να αισθάνεται τι κάνει και γιατί το κάνει. Ο εθελοντισμός προσφέρεται μέσα από την ψυχή του ατόμου με ανιδιοτέλεια, με μόνη ανταμοιβή την ηθική ικανοποίηση. Όταν μετά από μια εθελοντική υπηρεσία επιστρέφουμε στο σπίτι μας, αναμφίβολα νιώθουμε τη μεγάλη ικανοποίηση της προσφοράς, μια ικανοποίηση που μόνο όσοι έχουν περάσει μέσα από τον εθελοντισμό έζησαν και μπορούν να αισθανθούν και να κατανοήσουν.

Σήμερα, στο σύγχρονο κόσμο, ο εθελοντισμός έχει εξαπλωθεί σε πολλούς τομείς της ζωής μας με διαφορετικές μορφές. Εμείς οι Πρόσκοποι ως σκαπανείς του εθελοντισμού, εξακολουθούμε να αποτελούμε ένα οργανωμένο σύνολο με σημαντική προσφορά στον σύγχρονο εθελοντισμό.

Είναι πολλές οι ευκαιρίες που παρουσιάζονται σε έναν Πρόσκοπο για εθελοντική προσφορά. Ως Πρόσκοποι έχουμε καθήκον να βοηθούμε οποτεδήποτε και οπουδήποτε μπορούμε τον συνάνθρωπό μας. Αυτό είναι μέρος των Προσκοπικών Αρχών, του ιδεώδους του

Προσκοπισμού, της Προσκοπικής Υπόσχεσης και του Προσκοπικού Νόμου.

Μια Ενωμοτία Προσκόπων εύκολα μπορεί να συμπεριλάβει στο πρόγραμμά της μια δραστηριότητα εθελοντικής προσφοράς υπηρεσίας. Από τη συμμετοχή της Ενωμοτίας σε μια μεγάλη εκδήλωση εθελοντικής μορφής, την οποία πιθανόν να διοργανώσει η Επαρχιακή Εφορεία ή το Σώμα Προσκόπων Κύπρου, αλλά και ένας άλλος φορέας ή οργανισμός. Είναι όμως δυνατόν, μια Ενωμοτία από μόνη της να διοργανώσει μέσα στα πλαίσια των δυνατοτήτων της μια ειδική δράση προσφοράς υπηρεσίας.

Ο ανθρώπινος πόνος, η ανθρώπινη δυστυχία και τα μεγάλα προβλήματα των συνανθρώπων μας, δεν είναι μακριά μας. Βρίσκονται ανάμεσα στους ανθρώπους της γειτονιάς και της περιοχής μας, ανάμεσα στους συμμαθητές μας και ίσως ανάμεσα στους φίλους μας. Απλώς χρειάζεται να ψάξουμε στο γειτονικό μας περιβάλλον για να ανακαλύψουμε τις ανάγκες των συνανθρώπων μας και με την οργανωμένη εθελοντική προσφορά μας να σταθούμε δίπλα τους στις δύσκολες στιγμές της ζωής τους.

Η Κοινωνία, το Άτομο και η Συναναστροφή

Μέσα στην Ομάδα Προσκόπων, έχεις οπωσδήποτε γνωρίσει παιδιά, αγόρια και κορίτσια, με παρόμοια ενδιαφέροντα, απόψεις και γνώσεις με τις δικές σου. Σίγουρα, όμως, στις συζητήσεις σας, στα προγράμματα που ετοιμάζετε για τις δραστηριότητες και τις εξορμήσεις, θα έχετε ακούσει και συζητήσει απόψεις, διαφορετικές από τις δικές σας.

Αυτό είναι κάτι που πρέπει να περιμένουμε και πάνω απ' όλα να σεβόμαστε στη ζωή μας. Ο κάθε άνθρωπος, το κάθε άτομο, έχει τη δική του προσωπικότητα και το δικό του δικαίωμα στη ζωή. Αυτό το δικαίωμα στη ζωή μπορεί να το εκφράσει μέσα από τις απόψεις της μέσα από τον τρόπο που ντύνεται και συμπεριφέρεται, μέσα από τον τρόπο που συζητά κτλ. Άλλωστε και συ εκφράζεσαι με διάφορους τρόπους, δίνοντας κάθε φορά στο περιβάλλον σου (οικογένεια, σχολείο, παρέα, ενωμοτία) κάποια μηνύματα. Γι' αυτή μας τη συμπεριφορά, υπάρχουν κάποιοι άγραφοι κανόνες, οι κανόνες κοινωνι-

κής συμπεριφοράς τους οποίους ο κάθε πολίτης, το κάθε άτομο, ο κάθε άνθρωπος θα πρέπει να έχει υπόψη του. Τους κανόνες αυτούς δεν θα τους βρούμε πουθενά διατυπωμένους (είναι άλλωστε άγραφοι) τους μαθαίνουμε όμως μέσα από τη συμμετοχή μας στην κοινωνία. Τι πρέπει να προσέξουμε; Κάποια πολύ απλά πράγματα, τα οποία όμως στη συνέχεια θα δημιουργήσουν γύρω από το πρόσωπο και το άτομό μας μια εικόνα σεβασμού και εκτίμησης μέσα στην οικογένειά μας, μέσα στην τάξη μας και το σχολείο μας, μέσα στην Ομάδα Προσκόπων, μέσα στην παρέα με τους φίλους και τους γνωστούς μας.

Πρώτο μας μέλημα είναι ο αυτοσεβασμός. Ο σεβασμός δηλαδή του δικού μας ατόμου. Αυτό εκφράζεται μέσα από το ντύσιμο και την εμφάνισή μας, μέσα από τον τρόπο που μιλούμε και απευθυνόμαστε στους άλλους, μέσα από την ανάληψη των ευθυνών των πράξεών μας, μέσα από τον τρόπο που ζούμε. Όταν το άτομο σέβεται τον εαυτό του, τότε και άλλοι θα σεβαστούν το άτομο αυτό.

Όταν όμως το ίδιο το άτομο δεν σέβεται τον ίδιο τον εαυτό του, πώς μπορεί να περιμένει από τους άλλους να το σεβαστούν;

Όπως ο καθένας δεν αισθάνεται καλά όταν προσβάλλεται από τους άλλους, έτσι και ο καθένας μας θα πρέπει να είναι πολύ προσεκτικός, έτσι που με τη συμπεριφορά του, τα λόγια και τις πράξεις του να μην προσβάλλει τους άλλους. Όταν απευθυνόμαστε σε κάποιο θα πρέπει να του δείχνουμε τον απαραίτητο σεβασμό. Ιδιαίτερο, φυσικά, σεβασμό δείχνουμε στους μεγαλύτερους μας, στους ιερείς, στους γονείς μας, τους παππούδες και τις γιαγιάδες μας, στους δασκάλους και τους καθηγητές μας, αλλά και στους μικρότερους σε ηλικία και λιγότερο δυνατών από εμάς. Σε άτομα που έχουν κάποια ιδιαιτερότητα και που με αυτόν τον τρόπο είναι διαφορετικά από τον εαυτό μας. Σε άτομα που πιθανόν να έχουν αδικηθεί από τη φύση, αλλά προσπαθούν πάντοτε μέσα στα πλαίσια των δυνατοτήτων τους να κερδίσουν και αυτά το δικαίωμα που έχουν στη ζωή.

Μέσα στην Ομάδα Προσκόπων, την Ενωμοτία σου και τον Προσκοπισμό, αλλά και μέσα στο σχολείο σου, την παρέα σου ή και την οικογένειά σου ακόμα, θα γνωρίσεις και θα ζήσεις με άτομα του αντίθετου φύλου.

Η διαφορετικότητα μεταξύ των δύο φύλων, των αγοριών και των κοριτσιών, των ανδρών και των γυναικών, εκφράζεται συνήθως μέσα από τα σωματικά χαρακτηριστικά, τη μυϊκή δύναμη και τις ορμονικές διαφορές που θα μάθεις μέσα από το μάθημα της Βιολογίας στο σχολείο. Οι διαφορές αυτές, αποτελούν γιορτή της φύσης που ο Παντοδύναμος με όλη του τη σοφία δημιούργησε. Άντρες και γυναίκες, αγόρια και κορίτσια είμαστε στην κοινωνία που ζούμε, άτομα με κάποια διαφορετικά χαρακτηριστικά αλλά με ίσα δικαιώματα. Η φύση δίνει στον άντρα κάποιες ευθύνες διαφορετικές από τη γυναίκα και τα δύο, όμως, φύλα μαζί, είναι απαραίτητο να συνυπάρχουν για να υπάρχει αυτό που ονομάζουμε φυσική ισορροπία. Η φυσική ισορροπία επομένως, απαιτεί από μόνη της τον αλληλοσεβασμό μεταξύ των δύο φύλων, τη συνεργασία και την αρμονική συνύπαρξη. Με ίσα δικαιώματα και ίσες ευθύνες. Γι' αυτό και μέσα στην Ενωμοτία σου και την Ομάδα Προσκόπων, αλλά και στη ζωή σου γενικότερα, θα ζήσεις με άτομα του αντίθετου φύλου. Ζήσε μέσα σε αυτήν τη διαφορετικότητα των φύλων με αμοιβαία αλληλοαναγνώριση των κοινότητων των ατόμων που ανήκουν στο άλλο φύλο. Έχε πάντοτε υπ' όψη σου την ισότητα και την αμοιβαιότητα και ότι η φύση και η ζωή απαιτεί τη συνύπαρξη των δύο φύλων.

Η Ημέρα Σκέψης

Στις 22 Φεβρουαρίου κάθε χρόνο, οι Πρόσκοποι σε όλον τον κόσμο, έχουμε την ευκαιρία να γιορτάσουμε κάτι το κοινό. Τα γενέθλια του Ιδρυτή του Προσκοπισμού Λόρδου Μπέιτεν Πάουελ και της συζύγου του Λαίδης Όλαβ Μπέιτεν Πάουελ. Η θαυμαστή αυτή ημερολογιακή συγκυρία, δίνει σε όλους μας την ευκαιρία και έτσι επικράτησε να γίνεται ανάμεσα σε όλους τους Προσκόπους και τις Οδηγούς σε ολόκληρο τον κόσμο, να στρέψουμε την σκέψη μας στους Προσκόπους όλου του κόσμου, όπου αυτοί και αν βρίσκονται, ό,τι και αν κάνουν. Πρόσκοποι υπάρχουν σε κάθε γωνιά του πλανήτη μας. Τόσο στις πλούσιες όσο και στις φτωχές χώρες. Ιδιαίτερα σε χώρες και περιοχές, όπου δεν υπάρχει ευημερία, όπως εμείς έχουμε την τύχη να

τη ζούμε και να την απολαμβάνουμε, οι Πρόσκοποι παίζουν ένα σημαντικό ρόλο στην ανύψωση του βιωτικού επιπέδου της χώρας τους και την καλυτέρευση των συνθηκών ζωής. Υπάρχουν Πρόσκοποι που στήνουν σχολεία για να δώσουν την ευκαιρία σε παιδιά που δεν έχουν την τύχη και δυνατότητα να μάθουν να διαβάζουν,

να γράφουν και να μετρούν, ή να μάθουν να καλλιεργούν και να μεγαλώνουν τα απαραίτητα είδη για να αποκτήσουν αυτάρκεια στην παραγωγή των στοιχειωδών τροφίμων που απαιτούνται για επιβίωση.

Πριν από χρόνια, όταν υπήρχε φτώχεια και ταλαιπωρία στον τόπο μας, πόλεμος και καταστροφή, οι Πρόσκοποι πρόσφεραν και στην πατρίδα μας παρόμοιες υπηρεσίες. Στη

δεκαετία του 1930, οι Πρόσκοποι, μαθητές του Παγκυρίου Γυμνασίου, οργάνωσαν στην Λευκωσία νυχτερινό σχολείο για τους εργαζόμενους νέους προσφέροντας και σε αυτούς την ευκαιρία της μάθησης που οι ανάγκες της ζωής τους αποστερούσαν. Όταν, κατά τη διάρκεια του πολέμου του 1974, το ένα τρίτο του πληθυσμού της χώρας μας μετακινήθηκε με την βία από τα σπίτια, τις περιουσίες και τις εργασίες του, οι Πρόσκοποι ήταν οι πρώτοι που έτρεξαν, έστησαν καταυλισμούς και προσπάθησαν να απαλύνουν τον ανθρώπινο πόνο που δημιούργησε η εισβολή, ο ξεριζωμός και η κατοχή.

Εμείς, ως Κύπριοι Πρόσκοποι, που περάσαμε στο παρελθόν από συνθήκες δοκιμασίας και δυσκολίας, νιώθουμε ιδιαίτερα τους Προσκόπους, αλλά και τους λαούς που βρίσκονται και ζουν σε συνθήκες δύσκολες, φτώχειας, δυστυχίας και πείνας και προσευχόμαστε στον Παντοδύναμο να τους δίνει κουράγιο και δύναμη να αντιμετωπίζουν τις δυσκολίες της δικής τους ζωής. Στις 22 Φεβρουαρίου, δείχνουμε σε όλο τον κόσμο πως αισθανόμαστε οι Πρόσκοποι, φορώντας την προσκοπική μας στολή. Με ειδική άδεια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, φορούμε την προσκοπική μας στολή στο σχολείο και διοργανώνουμε ειδικές δραστηριότητες προσφοράς υπηρεσίας για να τιμήσουμε τη μέρα αυτή.

Παγκόσμιο Τζάμπορι

Το Παγκόσμιο Τζάμπορι είναι μια Παγκόσμια Κατασκήνωση που οργανώνεται κάθε τέσσερα χρόνια, σε διαφορετική χώρα και στην οποία συμμετέχουν Πρόσκοποι απ' όλο τον κόσμο.

Τα Παγκόσμια Τζάμπορι διαρκούν για δέκα μέρες και σε αυτά συμμετέχουν χιλιάδες Πρόσκοποι. Κατά τα τελευταία Τζάμπορι, η συμμετοχή ανέρχεται περίπου στις 30 χιλιάδες Προσκόπων, ενώ οι βαθμοφόροι που αποτελούν το αρχηγείο της Κατασκήνωσης, προέρχονται από διαφορετικές χώρες. Το πρόγραμμα του Τζάμπορι περιλαμβάνει διάφορες δραστηριότητες στις οποίες συμμετέχουν Πρόσκοποι από διάφορες χώρες, δημιουργώντας έτσι μικτές ομάδες. Τα βράδια, σε ειδικούς χώρους οι διάφορες αντιπροσωπεΐες παρου-

σιάζουν δείγματα του πολιτισμού τους όπως χορούς, θέατρο κτλ. Πολλές αποστολές, ή ομάδες από αποστολές συνηθίζουν να προσκαλούν τα απογεύματα ή τα βράδια, άλλες αποστολές ή Προσκόπους στον χώρο όπου κατασκηνώνουν για παιχνίδια, διαγωνισμούς, τραγούδια και χορούς ή ακόμη και για δείπνο.

Η συμμετοχή ενός Προσκόπου σε ένα Παγκόσμιο Τζάμπορι, αποτελεί κάτι το ιδιαίτερο και ξεχωριστό, είναι δε μια εμπειρία που ο Πρόσκοπος θα θυμάται σε όλη του τη ζωή. Όπως ένας αθλητής έχει σαν όνειρό του τη συμμετοχή σε μια Ολυμπιάδα, έτσι και ένας Πρόσκοπος θα πρέπει να έχει σαν δικό του όνειρο τη συμμετοχή σε ένα Παγκόσμιο Προσκοπικό Τζάμπορι.

JOTA - JOTI

Το Τζάμπορι στον Αέρα (Jamboree On The Air - JOTA) αποτελεί την ετήσια παγκόσμια συνάντηση όλων των Προσκόπων μέσω ασυρμάτων. Η αρχή έγινε το 1957 με την ευκαιρία του 9ου Παγκόσμιου Προσκοπικού Τζάμπορι. Δόθηκε τότε η δυνατότητα στους Προσκόπους που δεν μπορούσαν να παραστούν στη μεγάλη αυτή συνάντηση, να συμμετάσχουν σε αυτήν, έστω και από τον χώρο και τη χώρα όπου βρίσκονταν, μέσω ασυρμάτων που λειτούργησαν για τους Προσκόπους κατά την περίοδο του Τζάμπορι σε ειδική συχνότητα.

Τόση ήταν η επιτυχία της προσπάθειας αυτής, που καθιερώθηκε από τότε πάνω σε ετήσια βάση. Έτσι, το τρίτο Σαββατοκυριακό του Οκτώβρη, οι Πρόσκοποι κάθε χρόνο έχουν τη δυνατότητα να επικοινωνήσουν με Προσκόπους σε όλο τον κόσμο. Παλιοί φίλοι συναντιούνται «στον αέρα» και ανταλλάσσουν ευχές και νέα, ενώ χιλιάδες νέες φίλιες δημιουργούνται και αναπτύσσονται.

Με την ανάπτυξη της τεχνολογίας, ο θεσμός του «Τζάμπορι στον Αέρα» έχει επεκταθεί στο «Τζάμπορι στο Ίντερνετ» (Jamboree On The Internet – JOTI). JOTA και JOTI λειτουργούν πλέον παράλληλα τις ίδιες μέρες, διευκολύνοντας ακόμη περισσότερο την επικοινωνία μεταξύ των Προσκόπων. Με το JOTI η επικοινωνία μπορεί να γίνει από την Προσκοπική Εστία της κάθε ομάδας Προσκόπων, χωρίς να απαιτείται η χρήση ασυρμάτων, αλλά απλά ένας ηλεκτρονικός υπολογιστής συνδεδεμένος με το διαδίκτυο. Μια ειδική συγκέντρωση της Ενωμοτίας στο σπίτι ενός Προσκόπου της Ενωμοτίας όπου υπάρχει ηλεκτρονικός υπολογιστής και πρόσβαση στο διαδίκτυο, προσφέρει μια θαυμάσια ευκαιρία για ειδική δράση της Ενωμοτίας με τη συμμετοχή της στο JOTI.

Με την επικοινωνία με Προσκόπους, παιδιά και νέους, άλλων χωρών, δίνεται η ευκαιρία σε κάθε Πρόσκοπο να αναπτύξει φιλίες και να μοιραστεί τις εμπειρίες και τους προβληματισμούς του με τους φίλους που θα δημιουργήσει σε ολόκληρο τον κόσμο. Όταν έρθουμε πιο κοντά σε ξένους πολιτισμούς, μας δίνεται η ευκαιρία να γνωρίσουμε κάτι που είναι διαφορετικό από αυτό που έχουμε και ζούμε στην πατρίδα μας. Η διαφορετικότητα δεν αποτελεί αφορμή και αιτία συγκρούσεων και πολέμων μεταξύ των λαών της γης, γιατί αυτός είναι ο κόσμος μας και η ζωή μας. Η διαφορετικότητα θα πρέπει να αποτελεί, και έτσι είναι για μας τους Πρόσκοπους, πηγή χαράς και γιορτής.

Ο Ανθρώπινος Οργανισμός και η Ανάπτυξή του

Ο ανθρώπινος οργανισμός έχει τις δικές του ικανότητες και όρια μέσα στα οποία μπορεί να λειτουργήσει. Είναι σημαντικό για τον κάθε άνθρωπο να γνωρίζει τα όρια των σωματικών του ικανοτήτων και να προσπαθεί να ζει μέσα σε αυτά τα πλαίσια. Ιδιαίτερα οι Πρόσκοποι, έχουμε καθήκον προς τον εαυτό μας, να ζούμε μέσα στα πλαίσια αυτά, και παράλληλα να αποτελούμε με την συμπεριφορά μας παράδειγμα για μίμηση για τους άλλους, τους φίλους, τους συμμαθητές μας και γενικά όσους γνωρίζουμε. Ιδιαίτερα, σε κάποιες στιγμές ή περιόδους της ζωής μας, βρισκόμαστε κάτω από πίεση και καταπονούμε τον εαυτό μας. Η καταπόνηση αυτή φθείρει τα όργανα που λειτουργούν στον οργανισμό μας, μας κάνει πιο αδύνατους και ευάλωτους σε διάφορες ασθένειες.

Ποια είναι, επομένως, τα όρια και οι σωματικές δυνατότητες μέσα στα οποία μπορεί να ζήσει ένας άνθρωπος; Αυτό είναι πολύ δύσκολο να το καθορίσει κάποιος γιατί εξαρτάται από πολλούς παράγοντες όπως η ηλικία, η ανάπτυξη του ατόμου, οι κλιματολογικές συνθήκες μέσα στις οποίες ζει, το χρώμα του δέρματος κτλ. Για παράδειγμα, ένα άτομο με ανοικτό χρώμα δέρματος, είναι πιο ευάλωτο στην ηλιακή ακτινοβολία (ιδιαίτερα το καλοκαίρι) από ένα άλλο άτομο μελαχρινό. Κάποιος που συνηθίζει να ζει σε ψυχρό κλίμα (στις βόρειες χώρες για παράδειγμα) είναι δύσκολο να προσαρμοστεί στο μεσογειακό θερμό κλίμα. Υπάρχουν, επομένως, πολλοί παράγοντες που μας επηρεάζουν σαν άτομα και σαν οργανισμούς στη ζωή μας, παράγοντες όμως που θα πρέπει να υπολογίσουμε και να έχουμε πάντοτε στο μυαλό μας ό,τι και αν κάνουμε.

Το καλύτερο αντίδοτο στην καταπόνηση του ανθρώπινου σώματος και του ανθρώπινου οργανισμού είναι η οργανωμένη ζωή. «Μέτρον Άριστον» έλεγαν οι αρχαίοι μας πρόγονοι, καθετί με το μέτρο δηλαδή. Διαβάζουμε με μέτρο, αθλούμαστε με μέτρο, ξεκουραζόμαστε για ικανοποιητικό

χρόνο κτλ. Όταν, επομένως, βάζουμε τάξη στη ζωή μας, θα είναι όλα πολύ οργανωμένα, μέσα στα κανονικά πλαίσια και τα όρια στα οποία ο οργανισμός μας θα μπορέσει να ανταποκριθεί. Όταν, για παράδειγμα, διαβάζουμε κανονικά τα μαθήματά μας, δεν θα χρειαστεί να καταβάλουμε υπερπροσπάθεια την παραμονή των εξετάσεών μας για να προετοιμαστούμε γι' αυτά. Θα έχουμε ήδη καλύψει ένα μεγάλο μέρος της προετοιμασίας μας με τον ορθό τρόπο, διαβάζοντας και πάνω απ' όλα αφομοιώνοντας την ύλη σταδιακά.

Η άθληση αποτελεί ένα σημαντικό στοιχείο ανάπτυξης και διατήρησης του ανθρώπινου σώματος και οργανισμού. Η άθλησή μας θα πρέπει να είναι συστηματική, μέσα στα πλαίσια των σωματικών μας ικανοτήτων και των αναγκών της ηλικίας μας και φυσικά τέτοια που να μην καταπονεί το σώμα και τον οργανισμό μας περισσότερο απ' ό,τι χρειάζεται. Μια σωστή αθλητική ενασχόληση αποτελεί το κολύμπι που γυμνάζει, σχεδόν ολόκληρο το σώμα και τους μυς. Ιδιαίτερα αν μένουμε κοντά στη θάλασσα, αλλά και αν έχουμε τη δυνατότητα

πρόσβασης σε πισίνα, είναι δυνατό να απολαμβάνουμε μια πρώτης τάξης εξάσκηση. Οι αθλοπαιδιές, επίσης προσφέρουν τη δυνατότητα άθλησης καθώς επίσης και το τρέξιμο σε συνδυασμό με μια σειρά άλλων ασκήσεων. Την καλύτερη συμβουλή για τον ορθό τρόπο άθλησης, ανάλογα με τον χώρο και τα μέσα που διαθέτουμε, μπορεί να μας δώσει ο καθηγητής της γυμναστικής μας στο σχολείο. Μην διστάσεις λοιπόν, να

πλησιάσεις πριν ή μετά το μάθημα της γυμναστικής, ή ακόμη κατά το διάλειμμα στο σχολείο, τον καθηγητή σου της γυμναστικής και να τον συμβουλευτείς.

Η ορθή διατροφή αποτελεί επίσης ένα σημαντικό στοιχείο στην κανονική ανάπτυξη του ατόμου. Όταν τρώμε καλά ποσοτικά και ποιοτικά, επιτυγχάνουμε μια ισομερή ανά-

πτυξη του σώματός μας, παίρνοντας και καταναλώνοντας τις απαιτούμενες θερμίδες και βιταμίνες. Το διαιτολόγιό μας θα πρέπει να είναι ισορροπημένο, να τρώμε απ' όλα τα φαγητά και να αποφεύγουμε την υπερκατανάλωση γλυκών, αναψυκτικών και άλλων ειδών διατροφής με υψηλή περιεκτικότητα ιδιαίτερα σε

αλάτι και ζάχαρη. Παίρνουμε πάντοτε πρωινό και τρώμε σε κανονικά χρονικά διαστήματα ιδιαίτερα το γεύμα και το δείπνο μας, δίνοντας στον οργανισμό μας μετά από αυτά ικανοποιητικό χρόνο για χώνεψη και απορρόφηση της τροφής.

Κατά την διάρκεια της εφηβείας, ο ανθρώπινος οργανισμός διέρχεται μέσα από μια σειρά βιολογικών μεταβολών και το άτομο περνά από το παιδικό στάδιο στο στάδιο της ωρίμανσης. Όλες αυτές οι μεταβολές, καταγράφονται στο ανθρώπινο σώμα μέσα από διαφοροποιήσεις των ορμονών (ουσιών) που εκρίνει ο οργανισμός. Οι μεταβολές αυτές, συνήθως αρχίζουν σε μικρότερη ηλικία στα κορίτσια απ' ό,τι στα αγόρια, θα πρέπει όμως να είμαστε έτοιμοι να τις παρακολουθήσουμε και να τις προσέξουμε καταγράφοντας την επίδρασή τους στον εαυτό μας. Κυριότερα χαρακτηριστικά αποτελούν η εμφάνιση της ακμής (σπυράκια) και στα δύο φύλα, εμφάνιση τριχοφυΐας, ιδιαίτερα στο χώρο των γεννητικών οργάνων, η μεταβολή στη φωνή και η έντονη σωματική ανάπτυξη. Στα κορίτσια εμφανίζεται η έμμηνος ρύση, ενώ στα αγόρια η τριχοφυΐα είναι έντονη. Όλες αυτές οι μεταβολές είναι φυσικό φαινόμενο και αποτελούν τις απαραίτητες μεταβολές στον ανθρώπινο οργανισμό και σώμα που οδηγούν στην ενηλικίωση.

Κατά τη διάρκεια επομένως της εφηβείας, που συντελούνται αυτές οι μεταβολές στο άτομό μας, θα πρέπει να είμαστε ιδιαίτερα προσεκτικοί με την υγεία μας. Ο οργανισμός μας πιθανόν να απαιτεί μεγαλύτερη ποσότητα τροφής, άσκηση και προσοχή και πρέπει να ανταποκρινόμαστε στις απαιτήσεις αυτές ώστε να μπορέσουμε να αναπτυχθούμε.

Φαρμακείο Ενωμοτίας

Το φαρμακείο της Ενωμοτίας περιέχει τα απολύτως αναγκαία υλικά, που απαιτούνται για την περίθαλψη ενός ατόμου σε περίπτωση ελαφρού τραυματισμού.

Κάθε Πρόσκοπος της Ενωμοτίας θα πρέπει να γνωρίζει κάθε στιγμή πού βρίσκεται το φαρμακείο καθώς επίσης το περιεχόμενο του και τη χρήση των υλικών που περιέχονται σε αυτό. Είναι πολύ σημαντικό, το φαρμακείο να φυλάγεται σε σκιερό και δροσερό μέρος, να ανανεώνεται τακτικά το υλικό του και να αντικαθίσταται οποιοδήποτε από τα περιεχόμενά του φτάνει στην ημερομηνία λήξης του ή χρησιμοποιείται σε περίπτωση ανάγκης περίθαλψης και παροχής πρώτων βοηθειών.

Υπεύθυνος του Φαρμακείου της Ενωμοτίας, είναι συνήθως ένας Πρόσκοπος, μέλος της Ενωμοτίας, που κατέχει το Πτυχίο Πρώτων Βοηθειών.

Έσο Έτοιμος - Πρώτες Βοήθειες

Επίδεσμοι

Οι επίδεσμοι είναι ένα πολύ χρήσιμο υλικό Πρώτων Βοηθειών και χρησιμοποιούνται σε πολλές περιπτώσεις. Διακρίνονται σε τρεις βασικές κατηγορίες:

- α. Κυλινδρικοί Επίδεσμοι: με κύρια χρήση την υποστήριξη των άκρων και τη στερέωση επιθεμάτων στις πληγές.
- β. Τριγωνικοί επίδεσμοι: με κύρια χρήση την ανάρτηση με την κατασκευή κρεμάθρων. Οι τριγωνικοί επίδεσμοι, είναι πιθανόν να χρησιμοποιηθούν και ως μεγάλα επιθέματα σε περιπτώσεις μεγάλων πληγών. Το προσκοπικό μας μαντίλι μπορεί να χρησιμοποιηθεί σαν τριγωνικός επίδεσμος όταν υπάρχει έλλειψη τριγωνικών επιδέσμων.
- γ. Σωληνοειδείς επίδεσμοι: Χρησιμοποιούνται κυρίως για τη στερέωση επιθεμάτων στα δάκτυλα και την υποστήριξη των αρθρώσεων.

Γενικοί Κανόνες Χρήσης Επιδέσμων

Η επιτυχία μιας επίδεσης είναι ιδιαίτερης σημασίας για τον πάσχοντα γι' αυτό και πρέπει να γίνεται με προσοχή, με τον ορθό τρόπο και με ψυχραιμία. Τυχόν λάθη είναι δυνατό να προκαλέσουν ζημιά στον πάσχοντα, ίσως σε

μερικές περιπτώσεις μεγαλύτερη από αυτήν που υποφέρει. Οι γενικές οδηγίες για επίδεση τριγωνικών και κυλινδρικών επιδέσμων είναι:

- α. Καθησυχάζουμε και ενθαρρύνουμε τον πάσχοντα, εξηγώντας του ταυτόχρονα αυτό που πρόκειται να κάνουμε.
- β. Τοποθετούμε τον πάσχοντα σε κατάλληλη και άνετη θέση (καθιστό ή ξαπλωμένο).
- γ. Υποστηρίζουμε το μέλος που θα επιδέσουμε είτε με την βοήθεια ενός βοηθού ή ακόμη και με τη βοήθεια του ίδιου του πάσχοντα.
- δ. Προσφέρουμε τις Πρώτες Βοήθειες (επίδεση) μprostά από τον πάσχοντα προς το μέρος όπου βρίσκεται το τραύμα.
- ε. Η εφαρμογή των επιδέσμων πρέπει να είναι σταθερή, όχι όμως πολύ σφιχτή σε σημείο που να εμποδίζεται η κυκλοφορία του αίματος.
- στ. Όταν η επίδεση γίνεται στα άκρα (πόδια - χέρια) ελέγχουμε την κυκλοφορία του αίματος κάθε δέκα λεπτά από τα δάκτυλα, τα οποία αφήνουμε για τον σκοπό αυτό εκτός επίδεσης.
- ζ. Όλοι οι επίδεσμοί μας δένονται πάντοτε με σταυρό-

κομπο, προσέχοντας να μην ενοχλούν τον πάσχοντα.

η. Αν η επίδεσή μας εμποδίζει την κυκλοφορία του αίματος (μελανιασμένο ή μυρμηγκιάζον άκρο), χαλαρώνουμε τον επίδεσμο μέχρι να επαναφερθεί το χρώμα και ξανατυλίγουμε τον επίδεσμο.

Κυλινδρικός Επίδεσμος

Οι κυλινδρικοί επίδεσμοι είναι κατασκευασμένοι από γάζα ή βαμβάκι και χρησιμοποιούνται για σπειροειδείς επιδέσεις. Είναι διαφόρων μεγεθών (πλάτους) και θα πρέπει να επιλέγουμε το κατάλληλο για το τραύμα ή την κάκωση μέγεθος. Στο τέλος της επίδεσης, στερεώνονται με ειδικά κλινς, ή με μια παραμάνα ή με το σχίσιμο του επιδέσμου στο τέλος της επίδεσης και το δέσιμο ενός σταυρόκομπου.

Το ξετυλιγμένο μέρος ενός κυλινδρικού επιδέσμου ονομάζεται ουρά και το τυλιγμένο, κεφαλή.

Κατά την επίδεση κρατάμε την κεφαλή του επιδέσμου προς τα πάνω και προσπαθούμε να επιδέσουμε την ουρά συγυρισμένα γύρω από το μέρος της κάκωσης.

Επίδεση Βραχίονα, Μηρού ή Κνήμης

Τοποθετούμε την ουρά του κυλινδρικού επιδέσμου κάτω από την κάκωση και επιδένοντας περιστροφικά από μέσα προς τα έξω, προς την πλευρά του τραυματισμένου άκρου, στερεώνουμε με δύο περιστροφές την ουρά του επιδέσμου. Επιδένουμε την κάκωση προχωρώντας προς τα πάνω με περιστροφικές επιδέσεις, με τρόπο ώστε να

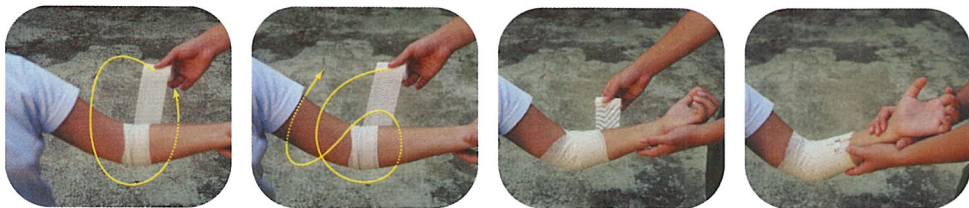
καλύπτονται τα δύο τρίτα μέχρι το μισό της προηγούμενης περιστροφής. Στο τέλος με μια ή δύο επικαλυπτόμενες περιστροφές, τελειώνουμε την επίδεση στηρίζοντας τον επίδεσμο

με λευκοπλάστη ή κλινς ή μια παραμάνα. Δεν ξεκνούμε να ελέγχουμε συχνά και τακτικά την κυκλοφορία του αίματος.

Επίδεση Αγκώνα ή Γονάτου

Τοποθετούμε και υποστηρίζουμε το άκρο σε άνετη θέση με μικρή κάμψη (δημιουργώντας) αν είναι εφικτό. Αρχίζουμε την επίδεση τοποθετώντας την ουρά του επιδέσμου στην εσωτερική πλευρά της άρθρωσης (αγκώνα ή

γονάτου) και με μιάμιση περιστροφή στερεώνουμε την αρχή της επίδεσης. Με περιστροφή πάνω από τον αγκώνα και ακολουθώντας διαγώνια κατεύθυνση σε σχήμα οκτώ συνεχίζουμε

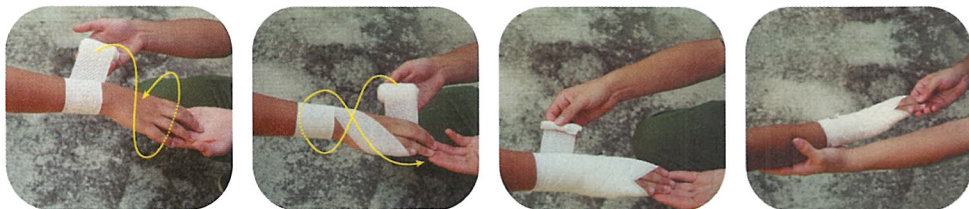

την επίδεση διαδοχικά κάτω και πάνω από τον αγκώνα επεκτείνοντάς την προς τα έξω. Στο τέλος, κάνουμε δύο περιστροφές του επιδέσμου στο ίδιο μέρος και στερεώνουμε την επίδεση με λευκοπλάστη, ή κλιπ ή παραμάνα. Ο έλεγχος της κυκλοφορίας του αίματος γίνεται συχνά και τακτικά μέχρι να αναλάβει τον πάσχοντα ο γιατρός.

Επίδεση Άκρου (Παλάμης – Ποδιού)

Τοποθετούμε την ουρά του κυλινδρικού επιδέσμου στην κάτω (εσωτερική) πλευρά του καρπού και με δύο περιστροφές στερεώνουμε την επίδεση. Με κατεύθυνση από την πλευρά του αντίχειρα φέρνουμε τον επίδεσμο πάνω

από τη ράχη της παλάμης στη βάση της κορυφής του μικρού δακτύλου (εκεί που αρχίζει το νύχι), τον περνούμε εγκάρσια από το εσωτερικό μέρος των δακτύλων και από τη βάση της

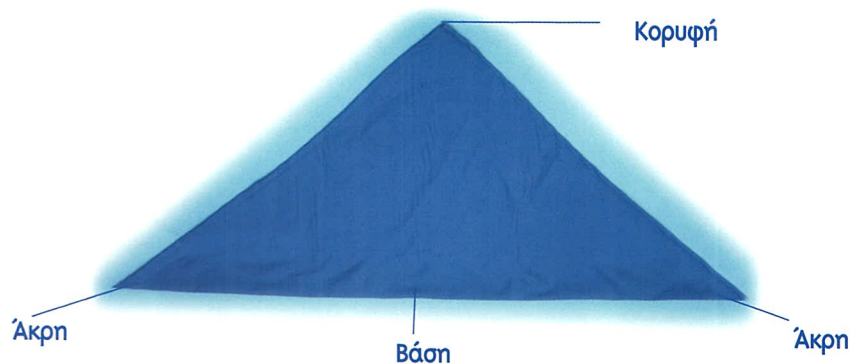
κορυφής του δείκτη πάνω από τη ράχη της παλάμης πίσω στον καρπό, όπου γίνεται μια περιστροφή γύρω από τον

καρπό, επαναλαμβάνοντας τη διαδικασία κινούμενοι προς το εσωτερικό της επίδεσης, καλύπτοντας κάθε φορά τα δύο τρίτα της προηγούμενης κίνησης. Τελειώνουμε την επίδεση με δύο περιστροφές γύρω από τον καρπό στερεώνοντας τον επίδεσμο με λευκοπλάστη, κλινς ή παραμάνα. Ελέγχουμε σε τακτά χρονικά διαστήματα την κυκλοφορία του αίματος. Κατά παρόμοιο τρόπο επιδένουμε το πέλμα του ποδιού μας αρχίζοντας και τελειώνοντας από το κάτω μέρος της κνήμης.

Τριγωνικοί Επίδεσμοι

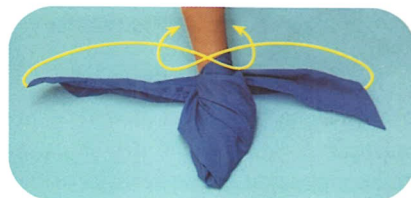
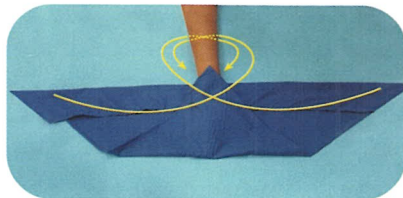
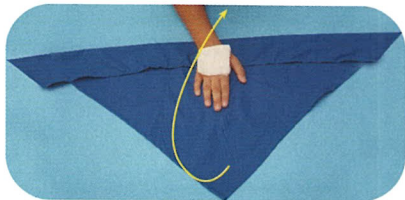
Οι τριγωνικοί επίδεσμοι είναι συνήθως κατασκευασμένοι από ύφασμα. Το προσκοπικό μας μαντήλι αποτελεί έναν ιδανικό τριγωνικό επίδεσμο, που μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε σε περιπτώσεις ανάγκης. Τα μέρη του τριγωνικού επιδέσμου είναι:

Ο τριγωνικός επίδεσμος είναι δυνατό να διπλωθεί δημιουργώντας έναν πλατύ ή στενό επίδεσμο (ανάλογα με τα διπλώματα που θα κάνουμε). Για στήριξη των επιδέσεων που κάνουμε με τον τριγωνικό επίδεσμο, χρησιμοποιούμε τον σταυρόκομπο ο οποίος (όπως γνωρίζουμε από τη σκαπανική) είναι κόμπος εύκολος, χωρίς όγκο, στερεός και λύνεται γρήγορα και με μεγάλη ευκολία.

Επίδεση Άκρων (Παλάμης – Ποδιού)

Ο ανοικτός τριγωνικός επίδεσμος δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την επίδεση κακώσεων στα άκρα, μπορεί όμως να χρησιμοποιηθεί για τη συγκράτηση ενός επιθέματος. Απλώνουμε τον επίδεσμο με διπλωμένη τη βάση, ανοικτό

και τοποθετούμε το άκρο σε αυτό με τα δάχτυλα προς το μέρος της κορυφής του επιδέσμου. Διπλώνουμε την κορυφή πάνω από το άκρο καλύπτοντάς το και περνούμε τις άκρες γύρω από τη ράχη της παλάμης ή το στήθος του ποδιού φέρνοντάς τες γύρω από τον καρπό ή τη βάση της κνήμης. Δένουμε ένα σταυρόκομπο πάνω από την κορυφή του επιδέσμου και τραβούμε την κορυφή ώστε να σφίξει το επίθεμα στερεώνοντάς την κάτω από τον σταυρόκομπο.

Επειδή πολλές φορές είναι δυνατό να δέσουμε σφικτά το σταυρόκομπο ή τον επίδεσμο, ελέγχουμε τακτικά την κυκλοφορία του αίματος.

Επίδεση Κεφαλής

Ο τριγωνικός επίδεσμος μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη στερέωση επιθέματος κυρίως στο μέτωπο. Είναι αδύνατο με τον τριγωνικό επίδεσμό να ελέγξουμε αιμορραγία στο πάνω ή στο πίσω μέρος του

κεφαλιού (όπου υπάρχουν τα μαλλιά). Η επίδεση στην κεφαλή γίνεται πολύ πιο εύκολα αν τοποθετήσουμε τον πάσχοντα, εφόσον είναι εφικτό, σε μια καρέκλα. Διπλώνουμε τη βάση του επιδέσμου και την τοποθετούμε ακριβώς πάνω από τα φρύδια, με την κορυφή στον αυχένα, καλύπτοντας έτσι το κεφάλι. Περνούμε σταυρωτά τις δύο άκρες μπροστά από το μέτωπο όπου δένουμε ένα σταυρόκομπο.

Τραβάμε την κορυφή του επιδέσμου με το ένα χέρι κρατώντας και σταθεροποιώντας το κεφάλι του πάσχοντα με το άλλο και την στερεώνουμε προσεκτικά πάνω από το κεφάλι με μια παραμάνα (σε σοβαρή αιμορραγία του τριχωτού της κεφαλής είναι καλύτερα να χρησιμοποιούμε κυλινδρικούς επιδέσμους που μπορούν να ασκήσουν επαρκή πίεση).

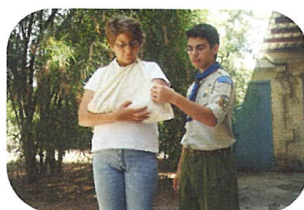
Κρεμάθρες

Οι κρεμάθρες είναι βασικά δύο ειδών:

- Η κρεμάθρα ανάρτησης που χρησιμοποιείται για να υποστηρίξει το άνω άκρο με τον πήχη οριζόντιο ή μερικώς ανυψωμένο, με εφαρμογή σε κατάγματα βραχίονα, πήχη, καρπού και εξάρθρωση του ώμου και
- Η κρεμάθρα ανύψωσης που χρησιμοποιείται για να υποστηρίξει το άνω άκρο σε αρκετά ανυψωμένη θέση, με εφαρμογή σε κατάγματα κλείδας, μετακαρπίου, δακτύλων και πλευρών.

Κρεμάθρα Ανάρτησης

Τοποθετούμε τον τριγωνικό επίδεσμο με τη βάση προς την αντίθετη κατεύθυνση των άκρων που θα υποστηρίξουμε και την κορυφή προς την πλευρά του αγκώνα. Τοποθετούμε το χέρι με τον πήχη οριζόντιο ή ελαφρά ανυψωμένο έτσι

που η βάση του επιδέσμου να ευρίσκεται στο ύψος του νυχιού του μικρού δακτύλου. Φέρνουμε την άκρη του επιδέσμου που βρίσκεται στο σώμα του πάσχοντα πίσω από τον αυχένα και την άλλη άκρη μπροστά από το υποστηριζόμενο άκρο και τις δένουμε με σταυρόκομπο μέσα στην κοιλότητα πάνω από την κλείδα της τραυματισμένης πλευράς. Διπλώνουμε την κορυφή μπροστά από τον αγκώνα και γυρίζοντας κάθε ελεύθερο ή χαλαρό μέρος του επιδέσμου κάτω από την κορυφή τη στερεώνουμε με παραμάνα στο μπροστινό μέρος του επιδέσμου.

Κρεμάθρα Ανύψωσης

Υποστηρίζουμε το τραυματισμένο άνω άκρο (αυτό μπορεί να το κάνει και ο ίδιος ο πάσχων) σε ανυψωμένη θέση πάνω στον θώρακα με τα άκρα των δακτύλων να ακουμπούν στον ώμο. Τοποθετούμε τον τριγωνικό επίδεσμο με την κορυφή προς το μέρος του αγκώνα του τραυματισμένου άκρου, τυλίγουμε τη βάση του επιδέσμου σιγά και προσεκτικά

κάτω από το τραυματισμένο άκρο και πίσω από τον αγκώνα του, περνώντας την άκρη του τριγωνικού επιδέσμου πίσω και διαγώνια στην πλάτη του πάσχοντα και δένοντάς την σταυρόκομπο με την άλλη άκρη στην κοιλότητα πάνω από την κλείδα του άλλου άκρου. Στρίβουμε την κορυφή του επιδέσμου για να προσαρμοστεί η κρεμάθρα γύρω από τον αγκώνα, τη διπλώνουμε μέσα στον επίδεσμο και τη στερεώνουμε με παραμάνα.

Μεγάλη Εξωτερική Αιμορραγία

Συνήθως προκαλείται από το κόψιμο μιας μεγάλης αρτηρίας ή φλέβας. Πρέπει να έχουμε υπόψη μας ότι η αιμορραγία στον λαιμό ή στο κεφάλι είναι δυνατό να προκαλέσουμε απόφραξη στις αναπνευστικές οδούς. Ενώ, με τη μεγάλη απώλεια αίματος υπάρχει πιθανότητα ο πάσχων να χάσει τις αισθήσεις του. Είναι ακόμη δυνατό να αναπυχθεί σοκ.

Ως Πρώτοι Βοηθοί θα πρέπει να προστατέψουμε τον εαυτό μας, να ελέγξουμε την αιμορραγία και να μειώσουμε τις πιθανότητες μόλυνσης, να προλάβουμε και να μειώσουμε τις συνέπειες πιθανού σοκ και να μεριμνήσουμε για την έγκαιρη και όσο το δυνατό πιο γρήγορη μεταφορά του πάσχοντα σε νοσοκομείο ή ιατρικό κέντρο.

Βάζουμε προστατευτικά γάντια, αποκαλύπτουμε το τραύμα (αν είναι καλυμμένο με ρούχα στην ανάγκη τα σχίζουμε) και με τη βοήθεια επιθέματος (αποστειρωμένης γάζας αν είναι δυνατόν) εξασκούμε άμεση πίεση πάνω στο τραύμα με τα δάκτυλα ή την παλάμη. Ανασηκώνουμε το τραύμα προσεκτικά πάνω από το ύψος της καρδιάς ξαπλώνοντας αν είναι δυνατόν τον πάσχοντα στο έδαφος. Με τον τρόπο αυτό μειώνεται η κυκλοφορία του αίματος στην περιοχή του τραύματος και μειώνουμε την πιθανότητα εκδήλωσης σοκ. Επιδένουμε το τραύμα με αποστειρωμένο (αν είναι δυνατόν) επίδεσμο πάνω από τα επιθέματα που χρησιμοποιήσαμε για την πίεση και έλεγχο της αιμορραγίας. Μεριμνούμε για τη μεταφορά του πάσχοντα σε νοσοκομείο ή ιατρικό κέντρο ή καλούμε ασθενοφόρο στο τηλέφωνο 199. Σε περίπτωση που ο επίδεσμος που χρησιμοποιήσαμε για την επίδεση εμποτιστεί με αίμα, χρησιμοποιούμε νέο επίδεσμο επιδένοντας τον πάνω από τον ήδη εμποτισμένο. Στην επίδεσή μας θα πρέπει να είμαστε προσεκτικοί και να ελέγχουμε την κυκλοφορία αίματος.

Ρινορραγία

Οι ρινορραγίες προκαλούνται συνήθως από γδάρισμα στο εσωτερικό μέρος της μύτης ή από κτύπημα ή από θραύση των αιμοφόρων αγγείων της μύτης.

Μέριμνα του Πρώτου Βοηθού είναι να ελέγξει την αιμορραγία και να διατηρήσει ανοικτές τις αναπνευστικές οδούς.

Τοποθετούμε τον πάσχοντα καθιστό με το κεφάλι γερμένο αρκετά μπροστά, ζητώντας από αυτόν να μην αναπνέει

από τη μύτη και να μη μιλά, καταπίνει, βήκει, φτύνει ή ρουθουνίζει. Με το χέρι του, να εξασκεί πίεση στη μύτη, κάτω ακριβώς από το κόκαλο (στο μαλακό μέρος της μύτης) για περίοδο δέκα λεπτών. Αν η αιμορραγία δεν σταματήσει, θα πρέπει να συνεχίσει την πίεση για μεγαλύτερη περίοδο. Αν ύστερα από παρέλευση 30 λεπτών η αιμορραγία εξακολουθεί, θα πρέπει να μεριμνήσουμε για τη μεταφορά του στο νοσοκομείο.

Μετά τον έλεγχο της αιμορραγίας ο πάσχοντας θα πρέπει να παραμένει ήρεμος, να αποφύγει να εκτεθεί στον ήλιο ή να ασκηθεί και να μην φυσήσει τη μύτη του γιατί υπάρχει κίνδυνος να αποκολληθεί ο θρόμβος αίματος και να επαναρχίσει η αιμορραγία.

Αιμορραγία στο Στόμα

Συνήθως οι αιμορραγίες στο στόμα προκαλούνται από κοψίματα στον χώρο της στοματικής κοιλότητας ή από εξαγωγή δοντιών. Παρόλο που συνήθως η αιμορραγία στη στοματική κοιλότητα και ιδιαίτερα στα ούλα, τη γλώσσα και τα χείλη μπορεί να μην είναι σημαντική, και να έχει προκληθεί από μικρή σχισμή, πολλές φορές προκαλεί πανικό και αναστάτωση στον πάσχοντα. Γι' αυτό και θα πρέπει πρώτιστα και αφού αξιολογήσουμε την κατάσταση, να δώσουμε στον πάσχοντα θάρρος και να του εξηγήσουμε πώς θα αντιμετωπίσουμε την αιμορραγία.

Τοποθετούμε τον πάσχοντα καθιστό και με κλίση της κεφαλής μπροστά και προς την πλευρά του τραύματος έτσι που το αίμα να φεύγει εκτός της στοματικής κοιλότητας. Τοποθετούμε επίθεμα γάζας πάνω στο τραύμα και το πιέζουμε για δέκα περίπου λεπτά (είναι πιθανό να ζητήσουμε από τον ίδιο τον πάσχοντα να πιέσει το επίθεμα). Αν η αιμορραγία συνεχίζεται και το επίθεμα εμποτιστεί με αίμα, το αντικαθιστούμε με άλλο επίθεμα.

Αν η αιμορραγία προέρχεται από την εξαγωγή δοντιού τότε χρησιμοποιούμε ένα μεγάλο επίθεμα γάζας και το τοποθετούμε στην πληγή ζητώντας από τον πάσχοντα να το πιέσει με το κλείσιμο της άνω και κάτω γνάθου (να το δαγκώσει).

Ο πάσχοντας θα πρέπει να αποφύγει να πάρει ζεστά φαγητά και ποτά, για περίοδο 12 ωρών. Αν η αιμορραγία συνεχίσει για περισσότερα από 30 λεπτά τότε θα πρέπει να φροντίσουμε για την παροχή ιατρικής βοήθειας.

Λιποθυμία

Η λιποθυμία αποτελεί τη σύντομη απώλεια των αισθήσεων του ατόμου λόγω μείωσης της παροχής αίματος στον εγκέφαλο και κατά συνέπεια μείωσης του οξυγόνου που τροφοδοτείται σε αυτόν. Ο σφυγμός του πάσχοντα καθίσταται αργός, παρόλο που σε σύντομο χρονικό διάστημα ενισχύεται και επανέρχεται στο κανονικό. Η λιποθυμία προκαλείται συνήθως από την αντίδραση του ατόμου σε έντονη συγκίνηση, πόνο ή φόβο, εξάντληση ή και έλλειψη τροφής. Εκτός από την απώλεια των αισθήσεων και την πιθανή πτώση του πάσχοντα στο έδαφος, προκαλείται αργός σφυγμός και το δέρμα καθίσταται κρύο και ωχρο και παρατηρείται εφίδρωση. Ως Πρώτοι Βοηθοί θα πρέπει να μεριμνήσουμε για την βελτίωση της ροής του αίματος στον εγκέφαλο και να συνεφέρουμε τον πάσχοντα στις αισθήσεις του. Η βελτίωση της ροής του αίματος στον εγκέφαλο, επιτυγχάνεται με την ανύψωση των κάτω άκρων (αφού ξαπλώσουμε τον πάσχοντα) σε επίπεδο ψηλότερο από την κεφαλή. Καθώς ο πάσχων συνέρχεται, θα πρέπει να τον ενθαρρύνουμε και να τον τοποθετήσουμε σε άνετη θέση.

Αν δεν επανακτήσει γρήγορα τις αισθήσεις του, θα πρέπει να ανοίξουμε τις αναπνευστικές οδούς, να ελέγξουμε την αναπνοή και τον σφυγμό του και να είμαστε έτοιμοι να προσφέρουμε αγωγή για αναζωογόνηση, τοποθετώντας τον σε θέση ανάνηψης. Παράλληλα, ζητούμε βοήθεια επικοινωνώντας με το τηλέφωνο 112. Σε περίπτωση που ο πάσχων ανακτήσει τις αισθήσεις του και εξακολουθεί να αισθάνεται λιποθυμική τάση διατηρώντας ωχρο χρώμα, τον κρατούμε ξαπλωμένο με ανυψωμένα τα κάτω άκρα του πάνω από το επίπεδο της κεφαλής.

Καταπληξία (Σοκ)

Η καταπληξία είναι πολύ διαφορετική από τη λιποθυμία και πολύ πιο επικίνδυνη. Προκαλείται από την κατάρρευση του κυκλοφορικού συστήματος με το οποίο ο οργανισμός κατανέμει το αίμα σε ολόκληρο το σώμα εμποδίζοντας τους ιστούς και διατηρώντας σε λειτουργία όλα τα όργανα. Γι' αυτό και είναι πολύ σημαντικό η καταπληξία να

αντιμετωπιστεί άμεσα για αποφυγή βλάβης σε ζωτικά όργανα (καρδιά, εγκέφαλος κτλ) με πιθανότητα ακόμη και πρόκλησης του θανάτου.

Η καταπληξία προκαλείται συνήθως από την αδυναμία της καρδιάς να προωθήσει το αίμα (καρδιακή προσβολή), τη διεύρυνση των αιμοφόρων αγγείων, την περίπτωση ύπαρξης σοβαρής λοίμωξης, ή την απώλεια αίματος ή άλλων υγρών του σώματος λόγω μεγάλης αιμορραγίας, εγκαυμάτων κτλ.

Ιατρική Βοήθεια
Τηλεφώνησε στο

112

Τα αρχικά συμπτώματα αμέσως πριν την ανάπτυξη του σοκ, προκαλούνται από την απελευθέρωση αδρεναλίνης και περιλαμβάνουν ταχύ σφυγμό, ωχρο και γκριζο-μπλε χρώμα δέρματος, ιδιαίτερα στα χείλη, κήθιδο και κολλώδες δέρμα. Κατά την ανάπτυξη της καταπληξίας δημιουργούνται ζαλάδα και αδυναμία, ναυτία (και πιθανόν εμετός), δίψα, ταχεία αναπνοή και αδύναμος σφυγμός. Εφόσον προχωρήσει η κατάσταση ο πάσχων καθίσταται ανήσυχος, παρουσιάζει άγχος, αισθάνεται μείωση του αέρα που αναπνέει (νιώθει να του λείπει ο αέρας), χάνει τις αισθήσεις του και πιθανό να ανασταλεί (σταματήσει) η καρδιακή λειτουργία.

Ως Πρώτοι Βοηθοί, παραμένουμε δίπλα από τον πάσχοντα, φροντίζοντας ώστε τα ζωτικά του όργανα να τροφοδοτούνται με αίμα, μεριμνώντας παράλληλα για την άμεση μεταφορά του στο νοσοκομείο τηλεφωνώντας στο 112.

Αν υπάρχει μεγάλη εξωτερική αιμορραγία, προσπαθούμε να περιορίσουμε την απώλεια αίματος. Ξαπλώνουμε τον πάσχοντα πάνω σε κουβέρτα, ή ένα χαλί, ανυψώνουμε τα κάτω άκρα του σε επίπεδο πάνω από το υπόλοιπο του σώμα (τοποθετώντας σε μια καρέκλα ή ένα τραπεζάκι) για να βελτιώσουμε την κυκλοφορία του αίματος στα ζωτικά όργανα, χαλαρώνουμε τα σφιχτά ρούχα και τον κρατούμε ζεστό σκεπάζοντάς τον με μια κουβέρτα ή ένα ζεστό ρούχο ή σακκάκι. Παραμένουμε σε ετοιμότητα για παροχή αγωγής αναζωογόνησης αν χρειαστεί.

Χημικά Εγκαύματα

Τα χημικά εγκαύματα προέρχονται από ουσίες οι οποίες είναι δυνατό με την επαφή τους με το ανθρώπινο δέρμα, να προκαλέσουν βλάβη σε αυτό. Τα χημικά εγκαύματα, ανάλογα με την ουσία που τα προκαλεί ή/και την έκτασή

τους, είναι δυνατόν να προκαλέσουν σοβαρό τραυματισμό, ακόμα και τον θάνατο. Παρόλο που τα χημικά εγκαύματα προκαλούνται συνήθως σε βιομηχανικούς χώρους όπου χρησιμοποιούνται, διατηρούνται και αποθηκεύονται χημικές ουσίες. Είναι δυνατό να προκληθούν και στο σπίτι από χημικά τα οποία χρησιμοποιούνται για καθαρισμό ή από διαλυτικά χρωμάτων (μπογιά) κτλ. Ο Πρώτος Βοηθός θα πρέπει να αναγνωρίσει και να σημειώσει την ουσία η οποία έχει προκαλέσει τα εγκαύματα και αν αυτό είναι εφικτό και ασφαλές να τα απομακρύνει από το μέρος του επεισοδίου, σε χώρο απομόνωσης. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί σε χημικές ουσίες που παράγουν ατμούς και οι οποίοι πιθανό να καταλήξουν να είναι θανατηφόροι. Αν δεν μπορεί να απομακρυνθεί η χημική ουσία από τον χώρο του επεισοδίου, τότε θα πρέπει να φροντίσουμε να απομακρύνουμε τον πάσχοντα και να απομονώσουμε ή να ασφαλίσουμε το μέρος. Πλένουμε το έγκαυμα με τρεχούμενο καθαρό νερό για περίοδο τουλάχιστον είκοσι λεπτών για να απομακρυνθεί από το προσβεβλημένο σημείο η χημική ουσία και να σταματήσει το έγκαυμα. Παράλληλα, αν έχουν μολυνθεί τα ρούχα του πάσχοντα τα αφαιρούμε προσεκτικά. Σε περίπτωση εκτεταμένων εγκαυμάτων ή παρουσίας ατμών θα πρέπει να είμαστε σε ετοιμότητα να ελέγξουμε τις αναπνευστικές οδούς και την αναπνοή. Μεριμνούμε για τη μεταφορά του πάσχοντα στο νοσοκομείο δίνοντας στο ιατρικό προσωπικό κάθε λεπτομέρεια σχετικά με το επεισόδιο, συμπεριλαμβανομένων και των χημικών που προκάλεσαν το πρόβλημα.

Τροφική Δηλητηρίαση

Προκαλείται από μολυσμένο φαγητό ή από τοξίνες που παράγονται από μικρόβια που υπήρχαν στην τροφή, ή από τη χημική ένωση τροφών μέσα στο στομάχι. Όταν το άτομο προσβληθεί από τροφική δηλητηρίαση, είναι δυνατό να παρουσιάσει συμπτώματα ναυτίας και τάσεις για εμετό ή εκδήλωση εμετού, σπαστικούς πόνους στην κοιλιακή χώρα, πονοκέφαλο ή πυρετό, διάρροια ή ακόμη καταπληξία. Ως Πρώτοι Βοηθοί, καθησυχάζουμε τον πάσχοντα, τον βάζουμε να ξαπλώσει και του δίνουμε άφθονα υγρά τα οποία παίρνει αργά και συχνά, τον ενθαρρύνουμε να κάνει εμετό, και παίρνουμε άμεση ιατρική συμβουλή. Αν απαιτείται, μεταφέρουμε τον πάσχοντα άμεσα σε κέντρο παροχής πρώτων βοηθειών ή σε γιατρό.

Σημ.: Τα καλύτερα υγρά σε περίπτωση δηλητηρίασης είναι τα άσπρα αναψυκτικά χωρίς αέριο.

Δαγκώματα και Τσιμπήματα

Ως Πρόσκοποι περνούμε πολλές ώρες στο φυσικό περιβάλλον κατά τη διάρκεια των κατασκηνώσεων και των δράσεών μας. Μέσα στο φυσικό περιβάλλον είναι δυνατό να προκληθούν στα άτομα τσιμπήματα ή ακόμη και δαγκώματα από έντομα, ζώα και ερπετά ή θαλάσσιους οργανισμούς όταν είμαστε στην θάλασσα.

Τα τσιμπήματα από έντομα και θαλάσσιους οργανισμούς αποτελούν συνήθως ελαφρούς τραυματισμούς με κύριο χαρακτηριστικό το ερέθισμα του δέρματος ή τη δημιουργία μικρής πληγής και τον πόνο.

Τα δαγκώματα από ζώα είναι περισσότερο επικίνδυνα εφ' όσον έχουν μικρόβια στο στόμα τους και χρειάζονται πάντοτε ιατρική περίθαλψη. Είναι πολύ σημαντικό για τον Πρώτο Βοηθό, να διασφαλίσει στην περίπτωση αυτή ότι ο πάσχων είναι προστατευμένος από σοβαρές λοιμώξεις που πιθανό να παρουσιαστούν, όπως ο τέτανος και η λύσσα.

Τσιμπήματα από έντομα

Τα τσιμπήματα από έντομα είναι συνήθως επώδυνα παρά επικίνδυνα. Ιδιαίτερα τα τσιμπήματα από σφήκες και μέλισσες προκαλούν έντονο πόνο και πρήξιμο. Κίνδυνο διατρέχουν στην περίπτωση αυτή τα άτομα που παρουσιάζουν αλλεργία με την πιθανότητα ανάπτυξης αλλεργικού σοκ ή άτομα που έχουν υποστεί πολλαπλά τσιμπήματα. Ιδιαίτερα σοβαρά είναι τα τσιμπήματα στο στόμα και στην περιοχή του λαιμού.

Ο Πρώτος Βοηθός καθυστεράει τον πάσχοντα και με τη βοήθεια μικρής τσιμπίδας αφαιρεί το κεντρί από το τσίμπημα. Στη συνέχεια τοποθετά κρύα κομπρέσα για να περιορίσει το πρήξιμο και να απαμβλυνθεί ο πόνος. Αν ο πάσχοντας είναι αλλεργικός τότε επικοινωνούμε άμεσα με το 199 ή τον μεταφέρουμε στο πλησιέστερο ιατρικό κέντρο.

Τσιμπήματα στη θάλασσα

Τα τσιμπήματα στη θάλασσα προέρχονται από οργανισμούς της θάλασσας όπως αχιούς, μέδουσες, κοράλλια και ανεμώνες. Στις δικές μας θάλασσες είναι σπάνιο να υπάρξει επικίνδυνο, δηλητηριώδες τσίμπημα στη θάλασσα. Αυτά είναι συνήθως επώδυνα, όταν όμως το άτομο είναι αλλεργικό, πιθανό να αναπτύξει αλλεργικό σοκ με αποτέλεσμα την παράλυση των μυών και την πρόκληση πνιγμού. Αν ο πάσχων βρίσκεται μέσα στη θάλασσα φροντίζουμε να τον μεταφέρουμε στη στεριά. Ρίχνουμε άφθονο ξίδι ή οινόπνευμα ή ακόμη και θαλασσινό νερό στο τραύμα για να

αδρανοποιηθούν τα δηλητηριώδη κύτταρα που δεν έχουν απελευθερώσει ακόμη το δηλητηριό τους. Ρίχνουμε ξηρή σκόνη στο δέρμα γύρω από την περιοχή του τραύματος για να συγκολληθούν όλα τα δηλητηριώδη κύτταρα, την οποία και καθαρίζουμε ύστερα από πέντε λεπτά. Αν τα τραύματα είναι σοβαρά ή αν ο πάσχων αναπτύξει αλλεργικό σοκ, επικοινωνούμε αμέσως με το 112.

Δάγκωμα από Ζώα

Ο κίνδυνος στην περίπτωση αυτήν, προέρχεται από το βάθος στο οποίο εισέρχονται τα δόντια μέσα στο σώμα του πάσχοντα, με αποτέλεσμα τη μεταφορά μικροβίων. Αν υπάρχει αιμορραγία προσπαθούμε να την ελέγξουμε με άμεση πίεση στο τραύμα. Ανυψώνουμε το τραυματισμένο μέλος τοποθετούμε επίθεμα γάζας και το περιτυλίγουμε. Μεταφέρουμε άμεσα τον πάσχοντα σε κέντρο Πρώτων Βοηθειών ή σε ιατρικό κέντρο.

Δάγκωμα από Φίδι

Το δάγκωμα από φίδι στην Κύπρο είναι επικίνδυνο αν προέρχεται από την οχιά (όχεντρα ή φίνα), σπάνια όμως είναι θανατηφόρο. Αν γνωρίζουμε το είδος του φιδιού το αναφέρουμε στο γιατρό. Συνήθως το δάγκωμα από φίδι εκτός από πόνο προκαλεί φόβο στον πάσχοντα γι' αυτό και η ενθάρρυνσή του είναι πολύ σημαντική. Ως Πρώτοι Βοηθοί θα πρέπει να μεριμνήσουμε για τον περιορισμό της διασποράς του δηλητηρίου, ιδιαίτερα στα ζωτικά όργανα, και τη μεταφορά του πάσχοντα σε γιατρό. Αν γνωρίζουμε το είδος του φιδιού τότε αυτό θα πρέπει οπωσδήποτε να αναφερθεί στον περιθάλποντα γιατρό για την επιλογή και χρήση του κατάλληλου αντιοφικού ορού. Για να πετύχουμε την πρόληψη της εξάπλωσης του δηλητηρίου, ξαπλώνουμε τον πάσχοντα προσπαθώντας να τον κρατήσουμε ήρεμο και ήσυχο. Ξεπλένουμε το τραύμα καλά, το στεγνώνουμε με καθαρή και αποστειρωμένη, αν είναι δυνατό, γάζα και συμπιέζουμε ελαφρά πάνω από τραύμα με επίδεσμο. Προσπαθούμε να κρατήσουμε την καρδιά σε ψηλότερο επίπεδο από το τραύμα για να εμποδίσουμε ή να περιορίσουμε τη διασπορά του δηλητηρίου. Μεταφέρουμε άμεσα τον πάσχοντα για ιατρική περίθαλψη στο πλησιέστερο νοσοκομείο ή ιατρικό κέντρο ή αν υπάρχει άμεση ανάγκη τηλεφωνούμε στο 112.

Οι Σύνδεσεις

Ο Πρόσκοπος είναι απαραίτητο να γνωρίζει τους τρόπους με τους οποίους μπορεί να ενώσει δύο δοκούς χωρίς τη χρήση καρφιών, αλλά χρησιμοποιώντας απλά και μόνο σχοινί. Η ένωση των δοκών είναι πολύ χρήσιμη στη σκαπανική για τη δημιουργία προσκοπικών κατασκευών. Οι Προσκοπικές κατασκευές, αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της ζωής μας, ιδιαίτερα στο ύπαιθρο και στην κατασκήνωση όπου φτιάχνουμε τις λεγόμενες κατασκευές άνεσης που δεν είναι τίποτε άλλο από τη δημιουργία ενός ευχάριστου κατασκηνωτικού περιβάλλοντος για την Ενωμοτία μας. Τέτοιες κατασκευές είναι η τραπεζαρία και όλα τα άλλα «έπιπλα» που χρειάζονται για να λειτουργήσει το μαγειρείο μας, η πύλη-είσοδος του κατασκηνωτικού μας χώρου, ο Ιστός μας, η σακκιδιοθήκη μας, η παπουτσοθήκη μας κτλ.

Επιπρόσθετα όμως, ως Πρόσκοποι φτιάχνουμε και άλλες χρήσιμες κατασκευές όπως Πύργους-Παρατηρητήρια, γέφυρες και άλλες κατασκευές ψυχαγωγίας για να περάσουμε ένα ευχάριστο απόγευμα ή τον ελεύθερό μας χρόνο στην Κατασκήνωση.

Για να πετύχει μια σύνδεση θα πρέπει να είναι στερεά και ορθή έτσι που με τη χρήση της κατασκευής ή την πάροδο του χρόνου να μη χάνει από την στερεότητά της. Αυτό επιτυγχάνεται:

1. Με τη χρήση του ορθού τύπου και μεγέθους σχοινιού. Το σχοινί που χρησιμοποιούμε δεν θα πρέπει να είναι κατά πολύ μεγαλύτερο από το πάχος ενός κανονικού μολυβιού, ενώ θα πρέπει να αποφεύγουμε τα πλαστικά σχοινιά τα οποία γλιστρούν και ταυτόχρονα επηρεάζονται περισσότερο από τις μεταβολές της θερμοκρασίας σε σύγκριση με τους άλλους τύπους σχοινιών.
2. Η σύνδεσή μας θα πρέπει να είναι ορθά κατασκευασμένη. Όλοι οι κόμποι στην αρχή και στο τέλος κατασκευασμένοι και τοποθετημένα ορθά ενώ τα σχοινιά μας πρέπει να είναι περιποιημένα και στη θέση τους. Διαφορετικά, η μικρή έστω μετακίνηση από λανθασμένα τοποθετημένα σχοινιά, θα χαλαρώσει τη σύνδεση.
3. Κατά τη διαδικασία κατασκευής της σύνδεσης, θα πρέπει να σφίγγουμε τα σχοινιά γιατί αυτό είναι απίθανο να γίνει στο τέλος (τέλειωμα).

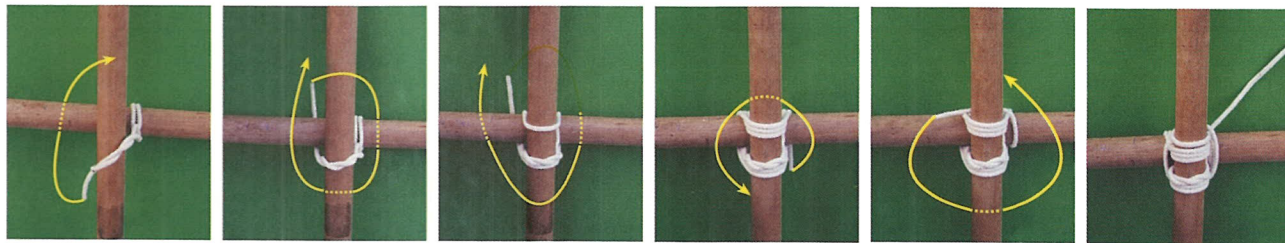

4. Η στερεότητα και η ανθεκτικότητα επιτυγχάνεται με τη χρήση μεγαλύτερων σε μήκος σχοινιών και τη δημιουργία περισσότερων στροφών παρά με τη χρήση χοντρού σχοινιού το οποίο είναι δύσκολο να «στρώσει».
5. Οι δοκοί που θα ενώσουμε θα πρέπει να έχουν λογικό για την κατασκευή πάχος και μήκος και να είναι ανθεκτικοί. Στο μέρος όπου θα κατασκευάσουμε τη σύνδεση, να μην υπάρχουν ρόζοι (ζάρια) γιατί η στερεότητα του ξύλου σε αυτό το σημείο είναι εξασθενημένη και εύκολα μπορεί να σπάσει.

Οι συνδέσεις μαθαίνονται στην πράξη και η εμπειρία στη σκαπανική είναι ένας σημαντικός παράγοντας για να πετύχουμε αρμονία, ασφάλεια, σταθερότητα και ορθό αποτέλεσμα. Γι' αυτό και ο κάθε Πρόσκοπος θα πρέπει να εξασκείται στη σκαπανική, όσο περισσότερο μπορεί. Το εγκόλπιο και άλλα βιβλία σκαπανικής είναι χρήσιμα βοηθήματα και οδηγός στην κατασκευή κόμπων και συνδέσεων, αλλά η μάθηση αποκτάται μέσα από τη δοκιμή και την εμπειρία.

Σταυροειδής σύνδεση

Είναι η κάθετη σύνδεση (ένωση) δύο δοκών ή ακόμη και χοντρών σχοινιών. Οι δοκοί, με τον τρόπο αυτό τοποθετούνται κάθετα σχηματίζοντας μεταξύ τους τέσσερις ορθές γωνίες. Η σταυροειδής σύνδεση είναι η πιο βασική και πιο χρήσιμη από τις συνδέσεις.

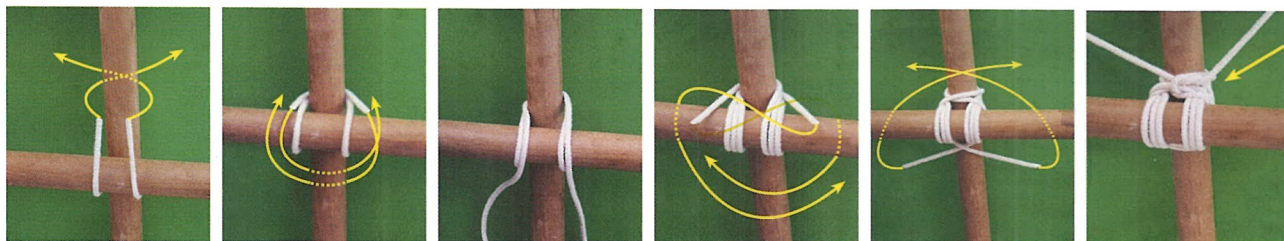
Αφού τοποθετήσουμε τα ξύλα μας στην κατάλληλη θέση και επιλέξουμε το σχοινί μας, αρχίζουμε τη σύνδεση με ψαλιδιά στο ένα από τα δύο ξύλα. Πλέκουμε το σχοινί που μας έχει απομείνει από άκρο του κόμπου με το υπόλοιπο σχοινί για να επιτύχουμε σταθερότητα και καλαισθησία στη σύνδεσή μας και αρχίζουμε τη σύνδεσή μας περνώντας

και σφίγγοντας ταυτόχρονα το σχοινί μας όπως φαίνεται στο σχήμα. Θα πρέπει να προσέξουμε οι στροφές του σχοινιού να μην περνούν η μια πάνω από την άλλη («να καβαλικεύουν το σχοινί»), αλλά να είναι η μια διαδοχικά δίπλα από την άλλη. Αυτό μας δίνει επίσης στερεότητα και καλαισθησία στις συνδέσεις μας. Στο τέλος, και αφού κάνουμε τρία μέχρι πέντε περάσματα του σχοινιού μας, τελειώνουμε σφίγγοντας τη σύνδεσή μας με τρεις-τέσσερις ενδιάμεσες πλέξεις του σχοινιού μεταξύ των ξύλων και με ψαλιδιά, αν είναι δυνατό στο άλλο ξύλο από αυτό που κάναμε την αρχική ψαλιδιά.

Ιαπωνική Σταυροειδής

Η ιαπωνική σταυροειδής σύνδεση η οποία επίσης χρησιμεύει για την κάθετη ένωση δύο δοκαριών (σε σχήμα σταυρού), δένεται με την παράλληλη χρήση και των δύο άκρων του σχοινιού. Μοιράζουμε το σχοινί μας στη μέση,

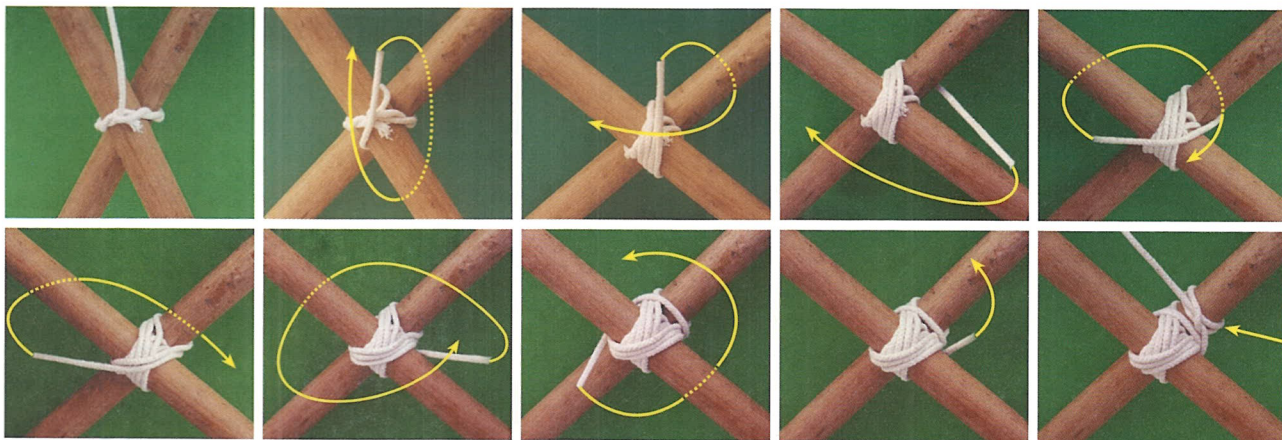

το περνούμε πίσω από το ένα δοκάρι και πλέκουμε την σύνδεση με διαδοχικές πλέξεις και των δύο άκρων του σχοινιού γύρω από τα δοκάρια, όπως φαίνεται στο σχήμα. Ύστερα από τρεις μέχρι πέντε διαδοχικές πλέξεις σφίγγουμε τη σύνδεση με τρεις-τέσσερις ενδιάμεσες πλέξεις και τελειώνουμε με σταυρόκομπο.

Διαγώνιος Σύνδεση

Η διαγώνια σύνδεση, χρησιμεύει για την ένωση δύο ξύλων διαγώνια σε σχήμα «X». Αρχίζουμε τη σύνδεση με ξυλόδεσμο ο οποίος δένεται ακριβώς στη μέση του «X» και συμπεριλαμβάνει και τα δύο ξύλα και στη συνέχεια πλέκουμε τρεις μέχρι πέντε στροφές κάθετες προς τον ξυλόδεσμό μας και τρεις μέχρι πέντε στροφές παράλληλες

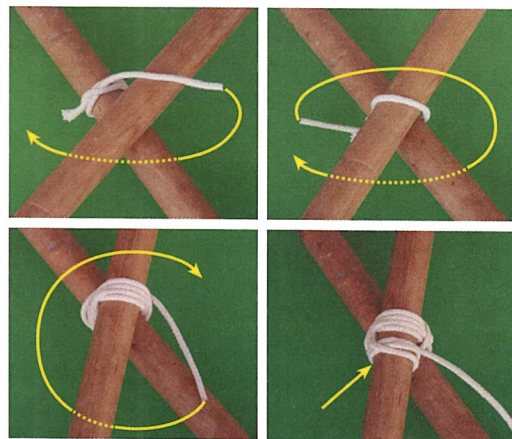

προς αυτόν (ή κάθετες προς τις πρώτες πλέξεις). Σφίγγουμε την σύνδεσή μας με τρεις-τέσσερις ενδιάμεσες πλέξεις και τελειώνουμε με ψαλιδιά σε ένα από τα δύο δοκάρια.

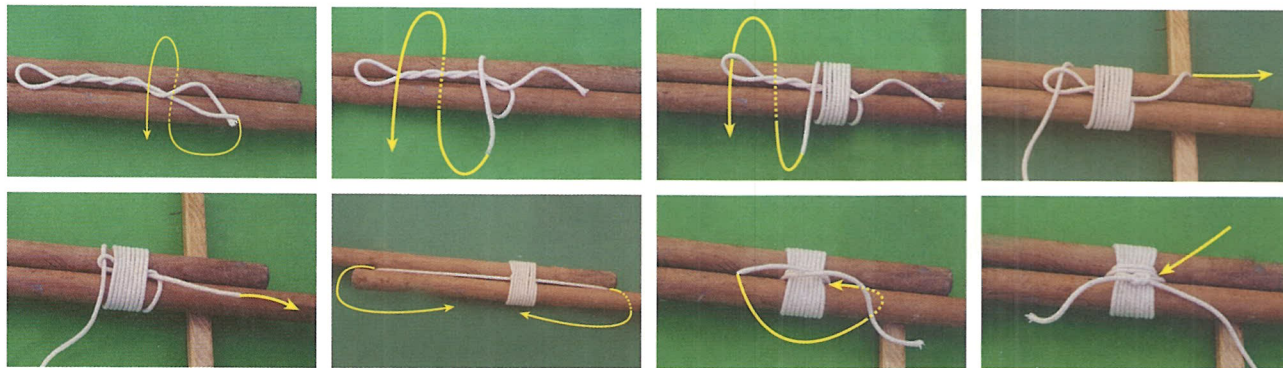
Ψαλίδα

Η ψαλίδα χρησιμεύει όπως και η διαγώνια σύνδεση για την ένωση δύο ξύλων διαγώνια σε σχήμα «X». Η ψαλίδα είναι πιο εύκολη και πιο γρήγορη σύνδεση από τη διαγώνιο, μπορεί όμως να μην είναι τόσο στερεή. Αρχίζουμε με ψαλιδιά σε ένα από τα δύο δοκάρια και στη συνέχεια κάνουμε πέντε με οκτώ στροφές γύρω από τα δύο ξύλα που θα ενώσουμε. Σφίγγουμε τη σύνδεσή μας με τρεις-τέσσερις ενδιάμεσες πλέξεις και τελειώνουμε με ψαλιδιά, αν είναι δυνατό στο άλλο ξύλο από αυτό που κάναμε την αρχική ψαλιδιά.

Παράλληλη Σύνδεση

Η παράλληλη σύνδεση χρησιμεύει για την παράλληλη ένωση δύο δοκών έτσι που να επεκτείνουμε το μήκος των δοκών που έχουμε στη διάθεσή μας. Συνήθως, για να πετύχουμε καλύτερο αποτέλεσμα, δένουμε δύο ή τρεις παράλληλες συνδέσεις, τη μια δίπλα από την άλλη για στερεότητα και σταθερότητα της ένωσης που κάνουμε.

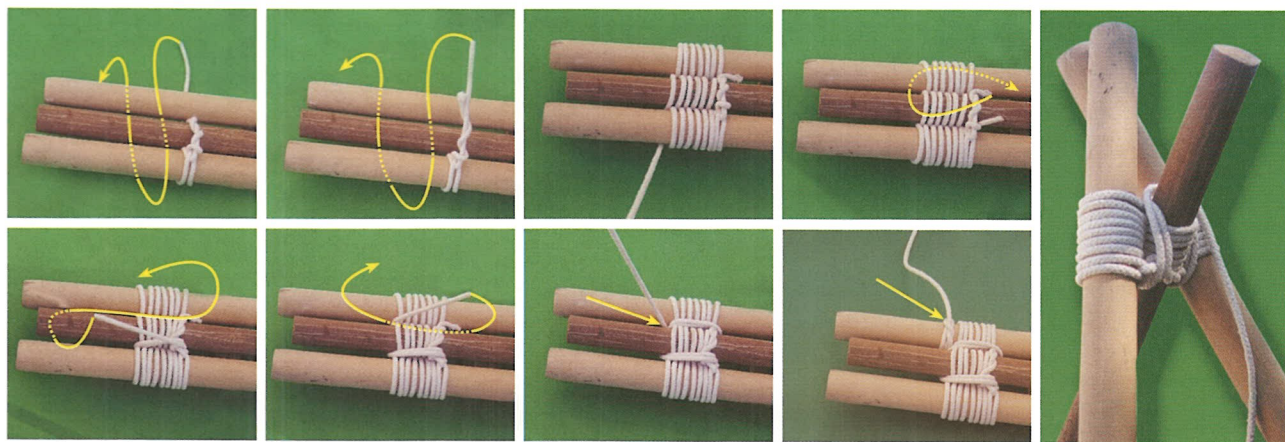

Αρχίζουμε με θηλιά και πλέξιμο του σχοινιού για τη δημιουργία της βάσης της σύνδεσης. Συνεχίζουμε με συνεχείς διαδοχικές περιστροφικές πλέξεις γύρω από τα δύο ξύλα. Στο τέλος περνούμε το σχοινί από πίσω προς τα μπρος στη θηλιά που κάναμε στην αρχή της σύνδεσης, κρύβοντάς την μέσα στις πλέξεις του σχοινιού. Σφίγγουμε τη σύνδεσή μας με τρεις-τέσσερις ενδιάμεσες πλέξεις και τελειώνουμε με σταυρόκομπο.

Τριπόδι

Η σύνδεση αυτή χρησιμεύει στο δέσιμο τριών ή τεσσάρων δοκαριών στην κορυφή τους έτσι που με το άνοιγμά τους να δημιουργούν ένα τριπόδι ή τετραπόδι. Είναι πολύ χρήσιμη σύνδεση και σφίγγει με το άνοιγμα των σκελών (ποδιών). Τοποθετούμε πλαγιαστά στο έδαφος και παράλληλα τα δοκάρια που θέλουμε να ενώσουμε και αρχίζουμε

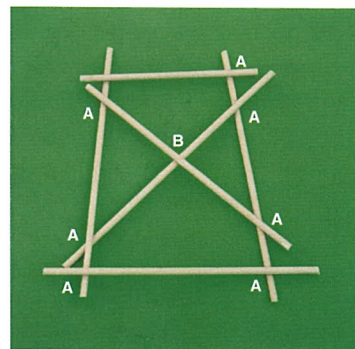

τη σύνδεσή μας με ψαλιδιά σε ένα από τα ακρινά ξύλα. Πλέκουμε το σχοινί μας διαδοχικά πάνω και κάτω από ξύλο σε τέσσερις μέχρι έξι πλέξεις. Στη συνέχεια σφίγγουμε τη σύνδεσή μας με ενδιάμεσες πλέξεις μεταξύ όλων των εφαιπόμενων ξύλων και τελειώνουμε με ψαλιδιά αν είναι δυνατό στο αντίθετο άκρο από αυτό που αρχίσαμε την σύνδεσή μας. Στήνουμε το τριπύδι μας και ανοίγουμε προσεκτικά τα σκέλη του.

Πλαίσιο γεφυροποιίας

Το πλαίσιο γεφυροποιίας, χρησιμοποιείται ως βάση για τις προσκοπικές κατασκευές. Για να πετύχουμε στερεότητα στο πλαίσιο γεφυροποιίας, θα πρέπει να τοποθετήσουμε με τον ορθό τρόπο τις δοκούς που θα χρησιμοποιήσουμε και να δέσουμε στα κατάλληλα σημεία τις κατάλληλες συνδέσεις. Στο σχήμα δίπλα, φαίνεται η ορθή τοποθέτηση των δοκών καθώς **A** επίσης και οι τύποι των συνδέσεων που χρησιμοποιούμε.

Μαγείρεμα Χωρίς Μαγειρικά Σκεύη

Το μαγείρεμα στο ύπαιθρο χωρίς τη χρήση μαγειρικών σκευών είναι ιδιαίτερα χρήσιμο για τις εξορμήσεις μας, ιδιαίτερα σε εκδρομές μικρής διάρκειας (μιας μέχρι τριών ημερών).

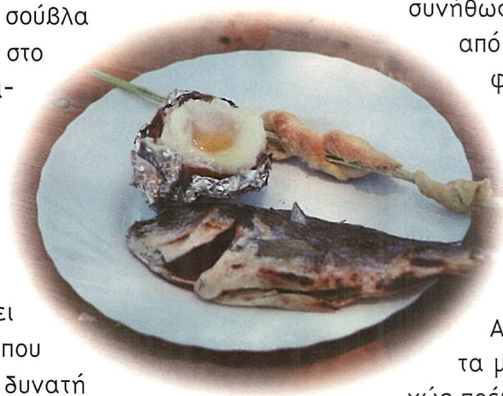
Ένας καλός Πρόσκοπος, είναι απαραίτητο να γνωρίζει πώς να ψήνει κρέας στη σούβλα (σουβλάκι), ψάρι στη σχάρα, αβγό στο πορτοκάλι ή στην ντομάτα, και φυσικά πως να φτιάχνει ψωμί. Επειδή στην προσπάθειά μας να ετοιμάσουμε το γεύμα μας στο ύπαιθρο χωρίς τη χρήση μαγειρικών σκευών θα χρειαστεί να χρησιμοποιήσουμε φυσικά υλικά, θα πρέπει να είμαστε πολύ προσεκτικοί έτσι που να προκαλέσουμε την ελάχιστη δυνατή καταστροφή στο περιβάλλον.

Για να μπορέσουμε να ψήσουμε το φαγητό μας θα πρέπει να χρησιμοποιήσουμε ανάλογα με το χώρο, την εποχή και τις καιρικές συνθήκες έναν από τους βασικούς τύπους Προσκοπικής φωτιάς (χαντακιού, κυνηγού, αμε-

ρικανική). Στον τόπο μας, όπου το κλίμα είναι ξηρό, καλό θα είναι να προτιμούμε τη φωτιά του χαντακιού. Όταν όμως βρισκόμαστε σε οργανωμένο εκδρομικό χώρο, όπου υπάρχουν οι ειδικές εστίες για το άναμμα της φωτιάς ο τύπος της φωτιάς του κυνηγού είναι

συνήθως η καλύτερη επιλογή μας. Εκτός από την επιλογή του κατάλληλου τύπου φωτιάς, θα πρέπει οπωσδήποτε, πριν αρχίσουμε την διαδικασία του ανάμματος της φωτιάς, να βεβαιωθούμε ότι έχουμε εξασφαλίσει την απαραίτητη καύσιμη ύλη (ξυλεία) που απαιτείται για να ψήσουμε το φαγητό μας. Απαραίτητα φυσικά, είναι πάντοτε τα μέτρα πυροπροστασίας που συνεχώς πρέπει να παίρνουμε και να τηρούμε.

Αφού εξασφαλίσουμε όλα αυτά, ετοιμάζουμε και ψήνουμε το φαγητό μας, προσέχοντας πάντοτε να είμαστε όσο το δυνατό πιο καθαροί μπορούμε τόσο κατά την ετοιμασία του φαγητού, όσο και κατά το ψήσιμο και σερβίρισμά του.

Σουβλάκι

Το σουβλάκι αποτελεί ένα εύκολο και γρήγορο στην ετοιμασία του είδος φαγητού. Απαιτείται περίπου μια ώρα για την ετοιμασία της φωτιάς και του φαγητού και για το ψήσιμό του. Κόβουμε την άκρη ενός χλωπού κλαδιού και με τον σουγιά μας το ξεφλουδίζουμε δημιουργώντας μύτη στη μια του άκρη, κατασκευάζοντας έτσι το σουβλί που θα

χρησιμοποιήσουμε. Για να σκληρύνουμε το σουβλί μας και να εμποδίσουμε τους χυμούς του χλωπού ξύλου να επηρεάσουν το φαγητό μας, το καίμε στην άκρη και ελαφρά γύρω-γύρω. Παίρνουμε το κρέας στο σουβλί μας (αφού το κόψουμε προηγουμένως) και το ψήνουμε στα κάρβουνα της φωτιάς μας.

Αβγό στο Πορτοκάλι ή στην Ντομάτα

Το αυγό στο πορτοκάλι ή στην ντομάτα, αποτελεί ένα πολύ εύγευστο φαγητό που μπορεί κάλλιστα να αποτελέσει το πρόγευμα

ή το δείννο μας, ή ακόμη το συμπλήρωμα του γευμάτός μας. Κόβουμε το πάνω μέρος του πορτοκαλιού ή της ντομάτας (χωρίς

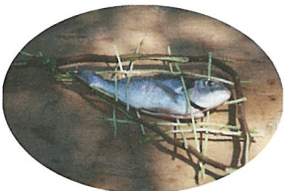
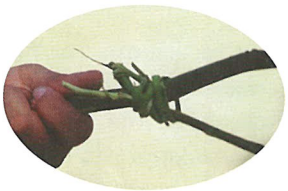

να το πετάξουμε) και καθαρίζουμε το εσωτερικό τους που αποτελεί οπωσδήποτε ένα θαυμάσιο ορεκτικό για μας.

Σπάζουμε στη συνέχεια το αυγό μέσα στο πορτοκάλι ή την ντομάτα, τα καλύπτουμε με το κομμάτι που κόψαμε στην αρχή και τα περιτυλίγουμε με αλουμινοχαρτό για να τα προστατέψουμε από τη φωτιά. Τα τοποθετούμε στα κάρβουνα και το αυγό μας είναι έτοιμο σε δεκαπέντε περίπου λεπτά (ανάλογα με το πόσο δυνατά είναι τα κάρβουνα μας).

Ψάρι στα κάρβουνα

Για να ψήσουμε το ψάρι μας στα κάρβουνα θα πρέπει να ετοιμάσουμε προηγουμένα τη σχάρα μας. Αυτό γίνεται με τη χρήση ενός χλωρού λεπτού κλαδιού, μήκους περίπου 80-90 εκ. το οποίο, αφού το ξεφλουδίσουμε, το κυρτώνουμε

και το δένουμε με τη βοήθεια άλλων πιο λεπτών κλαδιών, δημιουργώντας τη βάση της σχάρας μας. Πλέκουμε στη συνέχεια, με τη χρήση λεπτών ξεφλουδισμένων κλαδιών τη μια πλευρά της σχάρας μας, τοποθετούμε σε αυτήν το ψάρι και πλέκουμε στη συνέχεια και την άλλη πλευρά, κλείνοντάς την. Τοποθετούμε το ψάρι στα κάρ-

Βουνα και σε περίπου δέκα λεπτά το ψάρι είναι έτοιμο. Αν έχουμε την ευχέρεια, καλό είναι να μαρινάρουμε το ψάρι με λαδολέμονο έτσι που να γίνει πιο εύγευστο.

Ψωμί

Ο πιο εύκολος τρόπος για να ετοιμάσουμε ψωμί ζεστό είναι να ζυμώσουμε το αλεύρι μας και να το τυλίξουμε πάνω σε ένα σουβί που θα κατασκευάσουμε με τον ίδιο ακριβώς τρόπο που κατασκευάζουμε το σουβί για να ψήσουμε σουβλάκι στα κάρβουνα. Θα πρέπει να προσέξουμε ιδιαίτερα την ετοιμασία του ψωμιού μας έτσι που να τυλίξουμε ένα λεπτό στρώμα ζυμαριού στο σουβί μας για να μπορούμε εύκολα να ψηθεί και από μέσα. Τοποθετούμε το ψωμί μας στα κάρβουνα (όπως και το σουβλάκι) και ανάλογα με την ένταση της φωτιάς μας είναι δυνατόν το ψωμί μας να είναι έτοιμο σε 15-20 λεπτά.

Πατάτα στα Κάρβουνα

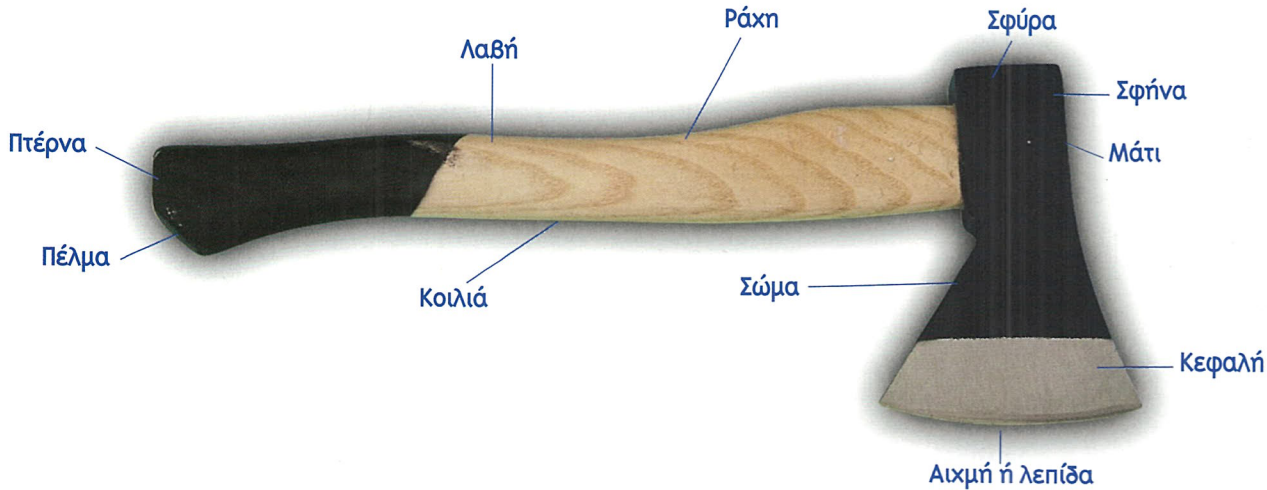
Αρχίζουμε με ένα καλό πλύσιμο της πατάτας με καθαρό νερό, έτσι που να καθαρίσουμε τα χώματα και τις ακαθαρσίες που πιθανόν να υπάρχουν. Τοποθετούμε την πατάτα μέσα σε αλουμινόχαρτο το οποίο τυλίγουμε προσεκτικά, βεβαιώνοντας ότι η πατάτα έχει καλυφθεί από το αλουμινόχαρτο εντελώς. Βάζουμε την πατάτα μέσα στα κάρβουνα της φωτιάς μας (οκιάβουμε λίγο τα κάρβουνα για να δημιουργήσουμε χώρο) και τη σκεπάζουμε με κάρβουνα. Σε 30 περίπου λεπτά (ανάλογα με την ένταση της καρβουνιάς μας), η πατάτα μας είναι έτοιμη. Κατά το σερβίρισμα γίνεται πολύ πιο εύγευστη αν προσθέσουμε λίγο βούτυρο αφού προηγουμένως την κόψουμε από τη μέση.

Το Πελέκι

Το πελέκι είναι ένα από τα πιο σημαντικά εργαλεία για τον Πρόσκοπο, ιδιαίτερα στο ύπαιθρο. Ταυτόχρονα, όμως, το πελέκι αποτελεί ένα από τα βασικά εργαλεία που χρησιμοποιούμε στο σπίτι για το κόψιμο ξύλων, το κλάδεμα δέντρων και θάμνων κτλ.

Τα μέρη του πελεκιού

Ένας καλός Πρόσκοπος θα πρέπει να γνωρίζει τα κυριότερα μέρη του πελεκιού έτσι που να μπορεί να επιλέγει ένα καλό πελέκι, να το χρησιμοποιεί με τον ορθό τρόπο, να το προφυλάει, να το συντηρεί και να το αποθηκεύει.

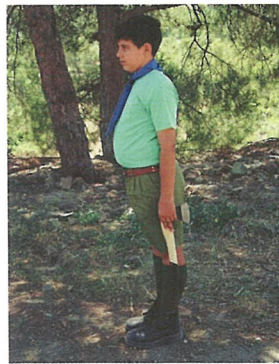
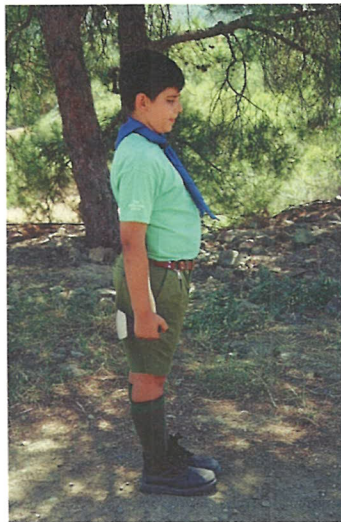
Επιλογή του Πελεκιού

Η επιλογή του πελεκιού διακρίνει πάντοτε τον Πρόσκοπο που κατέχει τις απαραίτητες γνώσεις για τον σκοπό αυτόν. Έτσι, ένας καλός πέλεκυς:

- α. Είναι φτιαγμένο από καλό ατσάλι και βαρύς.
- β. Το ξύλο της λαβής του δεν έχει ρόζους (ζάρια) και τα νερά του είναι συμμετρικά (παράλληλα αν είναι δυνατόν) προς το μήκος της λαβής του.
- γ. Το μάτι και η σφήνα του πελεκιού είναι καλά τοποθετημένα, έτσι που να μην μπορεί εύκολα το πελέκι να βγει (να φύγει) από το στειλιάρι του (λαβή).

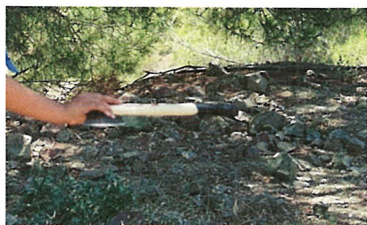
Τρόπος Μεταφοράς του Πελεκιού

Το πελέκι είναι ένα πολύ επικίνδυνο εργαλείο, αν δεν γνωρίζουμε και δεν εφαρμόζουμε τους βασικούς κανόνες χρήσης του. Η ορθή χρήση ενός εργαλείου αρχίζει από τον ορθό τρόπο μεταφοράς του και τον τρόπο με τον οποίο ο ένας Πρόσκοπος θα δώσει το πελέκι που χρησιμοποιεί σε έναν άλλο Πρόσκοπο.

Όταν μεταφέρουμε το πελέκι, το κρατάμε από το σώμα του (το μεταλλικό μέρος) με τη λεπίδα στραμένη προς τα μπροστά ή πίσω.

Είναι δυνατόν η λαβή να είναι κάτω από τη μασχάλη μας («υπό μάλης») παράλληλα με τον βραχίονα των χεριών μας ή αυτή να

αποτελεί προέκταση του χεριού μας. Όταν περπατούμε, (ποτέ δεν τρέχουμε όταν μεταφέρουμε το πελέκι όσο

και αν βιαζόμαστε) δεν κουνάμε το χέρι με το οποίο κρατάμε το πελέκι αλλά το έχουμε «κολλημένο» στο σώμα μας.

Όταν θα δώσουμε το πελέκι σε έναν άλλο Πρόσκοπο, δεν τον πετάμε αλλά το δίνουμε χέρι με χέρι, παίρνοντάς τον από

το σώμα με την λεπίδα προς τα έξω ή πάνω και προσφέροντάς το από τη λαβή.

Βασικοί Κανόνες Χρήσης του Πελεκιού

- α. Δεν κρατάμε το πελέκι με τρόπο που πιθανό να ξεφύγει από τα χέρια μας και να χτυπήσουμε έναν συνάνθρωπό μας.
- β. Δεν κόβουμε ξύλα στο μέρος όπου υπάρχουν ρόζοι (ζάρια) ή καρφιά γιατί το πελέκι θα χαλάσει.
- γ. Δεν κόβουμε ή πελεκάμε ξύλα στηρίζοντάς τα πάνω σε σκληρά αντικείμενα, όπως πέτρες, σίδερα, μπετόν (τσιμέντο). Τοποθετούμε πάντοτε το ξύλο που θέλουμε να κάψουμε ή να πελεκήσουμε σε μια μαλακή επιφάνεια, συνήθως ένα άλλο άχρηστο ξύλο.
- δ. Δεν κόβουμε ή πελεκάμε ξύλα με ρετσίνα. Αν αυτό είναι αναγκαίο, τότε μόλις τελειώσουμε καθαρίζουμε το πελέκι μας.
- ε. Ποτέ δεν στηρίζουμε με το πόδι μας το ξύλο που θέλουμε να κόψουμε αλλά το κρατάμε (μακριά από το σημείο που κόβουμε) με το χέρι μας.
- στ. Κόβουμε πάντοτε προς τα έξω και μακριά από το σώμα μας.

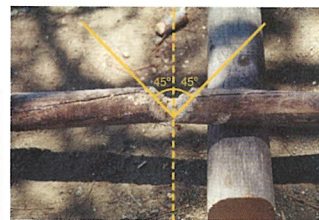

- ζ. Δεν κτυπάμε άσκοπά δέντρα ή θάμνους, αλλά χρησιμοποιούμε το πελέκι μας μόνο εκεί που χρειάζεται.
- η. Διατηρούμε το πελέκι σε καλή κατάσταση ακονισμένο και λαδωμένο για να μην οξειδώνεται η λεπίδα του. Αν έχουμε θήκη, τότε φυλάμε το πελέκι μας, πάντοτε, στη θήκη του.
- θ. Πριν αρχίζουμε το κόψιμο, βεβαιωνόμαστε ότι το πελέκι είναι σταθερός και στερεός, σε καλή και χρησιμοποιήσιμη κατάσταση.
- ι. Δεν αφήνουμε το πελέκι κοντά στη φωτιά γιατί η λεπίδα του, η οποία είναι κατασκευασμένη από ατσάλι, πιθανό να καταστραφεί ή να χάσει την ανθεκτικότητά της από την υψηλή θερμοκρασία.

Πώς κόβουμε ένα ξύλο με το πελέκι

Όταν θα κόψουμε ένα ξύλο με το πελέκι μας, θα πρέπει:

1. Να βεβαιωθούμε ότι το πελέκι μας είναι σε καλή και χρησιμοποιήσιμη κατάσταση.
2. Να διαλέξουμε ένα χώρο στον οποίο να έχουμε ελευθερία κινήσεων έτσι που να μην υπάρχουν οποιαδήποτε αντικείμενα (χόρτα, θάμνοι, δέντρα, βράχοι κτλ) που να μας επηρεάζουν.
3. Να βεβαιωθούμε ότι κοντά μας ή δίπλα μας και σε ακτίνα τουλάχιστον τριών μέτρων από εμάς δεν ευρίσκεται άλλος Πρόσκοπος.
4. Να προστατεύσουμε τον εαυτό μας από τυχόν κινδύνους που υπάρχουν. Καλό θα είναι να προστατεύσουμε τουλάχιστον τα μάτια μας, φορώντας προστατευτικά γυαλιά, έτσι που οποιαδήποτε κομματάκια πετάνονται από το ξύλο που θα κόψουμε να μη μας

τραυματίσουν στο μάτι.

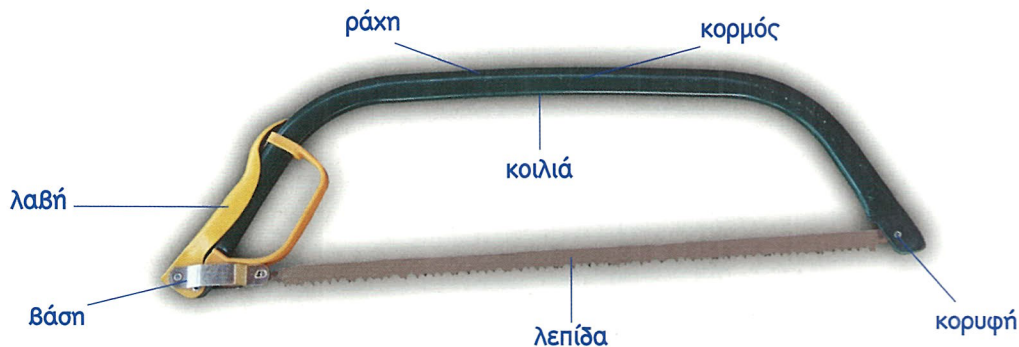
5. Τοποθετούμε το ξύλο που θα κόψουμε πάνω σε ένα άλλο ξύλο. Ουδέποτε κόβουμε ένα ξύλο στο έδαφος ή πάνω σε σκληρή επιφάνεια.
6. Γονατίζουμε στο ένα μας πόδι (στο αντίστοιχο πόδι που κρατάμε το πελέκι — δεξιό για δεξιόχειρες ή αριστερό για αριστερόχειρες) και παίρνουμε με το ελεύθερό μας χέρι το ξύλο που θα κόψουμε, έτσι που να μην μετακινείται και να αναπηδά όταν το κτυπούμε.
7. Κόβουμε το ξύλο κάθετα και διαγώνια έτσι που να δημιουργείται τομή 90° με την διαγώνιά της κάθετη προς το έδαφος.

Το Πριόνι

Ένα άλλο χρήσιμο εργαλείο στην υλοτομία είναι το πριόνι. Με το πριόνι έχουμε το πλεονέκτημα να κόβουμε ένα ξύλο με ευθεία τομή, κάτι που επιδιώκουμε κυρίως όταν θα χρησιμοποιήσουμε το ξύλο σε Προσκοπικές Κατασκευές.

Όλοι οι βασικοί κανόνες χρήσης, ασφάλειας και προστασίας του πελεκιού ισχύουν και για το πριόνι.

Τα Μέρη του Πριονιού

Πώς κόβουμε με το πριόνι

Για να κόψουμε με το πριόνι μας τοποθετούμε το ξύλο που θέλουμε να κόψουμε, όπως και στην περίπτωση του πέλεκυ και παίρνουμε τις ίδιες προφυλάξεις και την ίδια θέση. Χαράσσουμε το μέρος όπου θα κάνουμε την τομή στο ξύλο μας και πιέζουμε προς την κατεύθυνση κοπής της λεπίδας με την παλινδρομική κίνηση του χεριού μας (μπροστά-πίσω). Είναι σημαντικό να κόβουμε με τη λεπίδα να είναι συνεχώς παράλληλη προς την τομή, ενώ όταν χρειάζεται λιγοστεύουμε την πίεση για «να αναπνέει» η λεπίδα μας. Χρειάζεται ιδιαίτερη προσοχή γιατί η άσκηση

μεγάλης πίεσης, αλλά και η χρήση της λεπίδας μας σε θέση που δεν είναι παράλληλη με την τομή είναι δυνατό να την καταστρέψει, να τη στραβώσει ή ακόμη και να την κόψει.

Κατά τη διάρκεια της εργασίας μας, αποφεύγουμε να αφαιρέσουμε το πριόνι ή τη λεπίδα από τον τόπο της τομής, γιατί υπάρχει μεγάλος κίνδυνος να στραβώσει ή να κοπεί. Μπορούμε όμως να σταματήσουμε την κοπή για λίγο, κρατώντας το πριόνι στη θέση του για να ξεκουραστούμε.

Αζιμούθιο

Το αζιμούθιο είναι η δεξιόστροφη γωνία (στροφή σύμφωνα με τους δείκτες του ρολογιού) που σχηματίζεται μεταξύ του Βορρά (Μαγνητικού Βορρά) και του σημείου στο οποίο σκοπεύουμε με την πυξίδα μας.

Πώς Βρίσκουμε το Αζιμούθιο με την πυξίδα μας

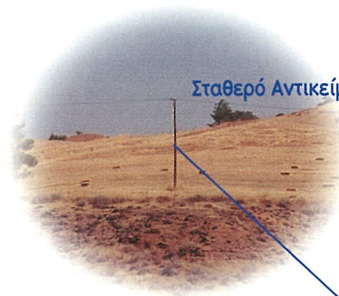

Για να βρούμε το αζιμούθιο, σκοπεύουμε με τον δείκτη κατεύθυνσης της πυξίδας μας το σημείο σκόπευσης (ένα σταθερό αντικείμενο) και γυρίζουμε το ανεμολόγιό της μέχρι που η μαγνητική βελόνα να συμπίσει με τον Βορρά του ανεμολογίου της πυξίδας. Η ένδειξη που αναγράφεται στη βάση του δείκτη κατεύθυνσης της πυξίδας μας είναι το ζητούμενο αζιμούθιο.

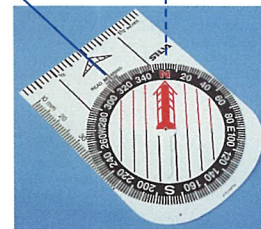
Πώς ακολουθούμε πορεία με Αζιμούθιο

1. Τοποθέτηση του ζητούμενου αζιμουθίου στη βάση κατεύθυνσης της πυξίδας.
2. Στροφή ολόκληρης της πυξίδας μέχρι η μαγνητική βελόνη να συμπέσει με τον Βορρά του κινητού ανεμολογίου της πυξίδας

Σταθερό Αντικείμενο Σκόπευσης

ΒΟΡΡΑΣ

Τοποθετούμε το αζιμούθιο στη βάση του δείκτη κατεύθυνσης της πυξίδας. Κρατώντας οριζόντια την πυξίδα, περιστρέφουμε την πυξίδα (ολόκληρη) μέχρι το σημείο που η μαγνητική βελόνη θα συμπέσει με τον βορρά του ανεμολογίου της πυξίδας. Η κατεύθυνση που υλοποιείται από τον δείκτη κατεύθυνσης, είναι το αζιμούθιο της πορείας που θέλουμε να ακολουθήσουμε. Στην κατεύθυνση αυτή θα πρέπει να επιλέξουμε ένα σταθερό αντικείμενο, το οποίο βρίσκεται σε μια λογική απόσταση από το σημείο που βρισκόμαστε (σημείο στάσης), έτσι που να υλοποιήσουμε στο έδαφος την κατεύθυνση στην οποία θα πρέπει να κινηθούμε. Εκτός όμως από το αζιμούθιο, για να ακολουθήσουμε μια πορεία, θα πρέπει επίσης να γνωρίζουμε την απόσταση που θα διανύσουμε προς την κατεύθυνση αυτή. Ένας

καλός Πρόσκοπος, γνωρίζει να υπολογίζει αποστάσεις πάνω στο έδαφος, με τρόπο που να συνδυάζει την γωνιά της πορείας του (αζιμούθιο) και την απόσταση που θα διανύσει.

Μετρήσεις και Υπολογισμός Αποστάσεων

Οπωσδήποτε, σήμερα υπάρχουν μηχανήματα που εύκολα μπορούν να δώσουν με μεγάλη ακρίβεια την απόσταση μεταξύ δύο σημείων. Ένας Πρόσκοπος όμως είναι πολύ σημαντικό να μπορεί από μόνος του με δικούς του τρόπους και εκτιμήσεις να υπολογίζει την απόσταση μεταξύ δύο σημείων.

Μέθοδος Βημάτων

Για να μπορέσει κάποιος να χρησιμοποιήσει τη μέθοδο αυτή, θα πρέπει προηγουμένως να γνωρίζει το μέγεθος ενός κανονικού βήματός του. Για να το πετύχουμε αυτό, διαλέγουμε μια απόσταση εκατόν μέτρων και με σταθερό άνοιγμα βημάτων την περπατούμε, μετρώντας τον αριθμό των βημάτων που χρειαζόμαστε για να τη διανύσουμε. Διαιρούμε τον αριθμό 100 με το σύνολο των βημάτων που μετρήσαμε και υπολογίζουμε το μέσο μέτρο του κάθε βήματός μας. Είναι φυσικά πιθανόν, να εφαρμόσουμε τη μέθοδο αυτή και σε μικρότερη απόσταση από 100 μέτρα, φτάνει όμως στη διαίρεση που θα κάνουμε, να χρησιμοποιήσουμε τους ορθούς αριθμούς.

Όταν εφαρμόζουμε τη μέθοδο των βημάτων στη μέτρηση αποστάσεων, θα πρέπει να έχουμε υπόψη μας ότι είναι πιθανό να χάσουμε σε ακρίβεια όταν το έδαφος παρουσιάζει ανωφέρεια ή κατωφέρεια (ανηφορικό-κατηφορικό) ή όταν παρεμβάλλονται εμπόδια τα οποία είμαστε αναγκασμένοι να αποφύγουμε.

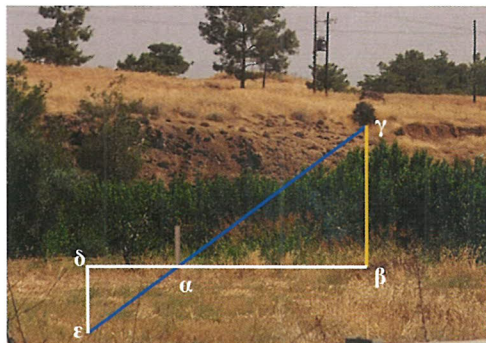
Ιδιαίτερα, όταν ακολουθούμε πορείες με αζιμούθιο και μικρές αποστάσεις η μέθοδος αυτή, είναι πιο χρήσιμη στη μέτρηση των αποστάσεων.

Μέθοδος Ομοίων Τριγώνων

Η μέθοδος αυτή είναι ιδιαίτερα χρήσιμη, όταν μεταξύ των σημείων που θέλουμε να υπολογίσουμε την απόσταση, παρεμβάλλεται ένα εμπόδιο, όπως για παράδειγμα ένα ποτάμι ή ένας περιφραγμένος χώρος.

Επιλέγουμε ένα σημείο που βρίσκεται ακριβώς απέναντι από το σημείο στο οποίο θέλουμε να μετρήσουμε την

- Bγ: Ζητούμενη απόσταση
- δε: Ισόν με το μισό της ζητούμενης απόστασης
- εγ: Νοητή ευθεία που ενώνει τα σημεία ε,α,γ.
- α: Σημείο τοποθέτησης κονταριού.

απόσταση και περπατώντας κάθετα προς την κατεύθυνση της απόστασης μέτρησης για περίπου 20 μέτρα, τοποθετούμε ένα αντικείμενο (για παράδειγμα τον προσκοπικό μας κοντό). Συνεχίζουμε το περπάτημά μας για άλλα 10 μέτρα προς την ίδια κατεύθυνση και στη συνέχεια κάνουμε στροφή προς την αντίθετη κατεύθυνση της απόστα-

σης μέτρησης (από σημείο δ προς σημείο ε). Όταν φτάσουμε στο σημείο όπου το αντικείμενο που τοποθετήσαμε στα πρώτα 20 μέτρα ευρίσκεται στην ίδια ευθεία με το σημείο που επιλέξαμε απέναντι από το σημείο εκκίνησής μας (σημείο ε), σταματούμε και μετρούμε την απόσταση μέχρι το σημείο που κάναμε την στροφή (απόσταση δε). Η απόσταση αυτή, είναι το μισό της ζητούμενης απόστασης ($2 \times δε = B\gamma$).

Μέθοδος σύγκρισης

Με τη μέθοδο αυτή, συγκρίνουμε την απόσταση που θέλουμε να μετρήσουμε, με την απόσταση μεταξύ δύο γνωστών σημείων στο έδαφος. Για παράδειγμα, αν γνωρίζουμε ότι οι ηλεκτρικοί πάσσαλοι απέχουν μεταξύ τους 150 μέτρα (η απόσταση αυτή μπορεί να μετρηθεί με τη βοήθεια της κλίμακας του χάρτη), τότε συγκρίνουμε την απόσταση που θέλουμε να μετρήσουμε με την απόσταση μεταξύ δύο (ή περισσότερων) ηλεκτρικών πασσάλων και υπολογίζουμε το μήκος της.

Μέθοδος Εκτίμησης

Η μέθοδος εκτίμησης, απαιτεί την εξάσκησή μας σε αναγνώριση διαφόρων αντικειμένων ή χαρακτηριστικών από συγκεκριμένη απόσταση. Η μέθοδος αυτή δεν είναι πολύ ακριβής, γιατί οι εκτιμήσεις μας είναι πιθανό να αλλοιωθούν ανάλογα με τη μορφολογία του εδάφους, τις καιρικές συνθήκες, τον φωτισμό κτλ. Γι' αυτό τα

αντικείμενα είναι δυνατό να φαίνονται ότι βρίσκονται σε μεγαλύτερη απόσταση αν:

- Είναι στη σκιά
- Έχουν φόντο στο ίδιο ή παραπλήσιο χρώμα
- Υπάρχει ενδιάμεσα κοιλάδα
- Υπάρχει ομίχλη ή χαμηλή ορατότητα
- Βρισκόμαστε ξαπλωμένοι στο έδαφος.

Τα αντικείμενα όμως, είναι δυνατό να φαίνονται σε πιο κοντινή απόσταση αν:

- Παρατηρούμε από ύψος
- Η ατμόσφαιρα είναι καθαρή
- Το φόντο είναι σε έντονη αντίθεση με το χρώμα του αντικειμένου
- Ο ήλιος είναι έντονος και λαμπερός
- Υπάρχει ενδιάμεσα νερό (ή χιόνι).

Χαρακτηριστικά και Εκτιμήσεις Αποστάσεων

Απόσταση	Χαρακτηριστικά
50 μέτρα	Διακρίνονται το πρόσωπο και το σώμα
75 μέτρα	Διακρίνονται οι γραμμές των ματιών
150 μέτρα	Διακρίνονται μαλλιά
300 μέτρα	Διακρίνονται μεγάλος και παιδιά, οι πόρτες και τα παράθυρα κτιρίων
500 μέτρα	Διακρίνονται χειρονομίες και σιλουέτες
700 μέτρα	Διακρίνονται τα άκρα (χέρια, πόδια)
1,000 μέτρα	Ξεχωρίζουν τα κλαδιά μεγάλων δέντρων και οι άνθρωποι
2,000 μέτρα	Διακρίνεται το περίγραμμα δέντρων
5,000 μέτρα	Διακρίνονται μάζες δέντρων και σπιτιών

Οι χρωματισμοί που χρησιμοποιούνται στη χαρτογραφία

Το Πράσινο χρώμα σε ό,τι αφορά τη βλάστηση και γενικά τη χλωρίδα της περιοχής.

Το Μπλε την υδατογραφία, ότι δηλαδή σχετίζεται με νερό, (θάλασσα, λίμνες, ποτάμια, φράκτες κτλ).

Το Καφέ την ορεογραφία, ότι δηλαδή σχετίζεται με τα βουνά και τα ύψη των λόφων και των βουνών.

Το Κόκκινο με το οδικό δίκτυο, τους δρόμους και γενικά τις προσβάσεις που υπάρχουν.

Το Μαύρο με την αποτύπωση ειδικών χαρακτηριστικών όπως εκκλησιών, σχολείων, ηλεκτρικών γραμμών, τα όρια επαρχιών κτλ.

Όλα τα χαρακτηριστικά και τα σύμβολα που χρησιμοποιούνται για την κατασκευή ενός χάρτη, αναφέρονται στο περιθώριο του χάρτη. Σε χάρτες κλίμακας 1:50,000 ή 1:25,000 που χρησιμοποιούμε ως οδοιπορικούς χάρτες στον Προσκοπισμό, το περιθώριο περιλαμβάνει συνήθως τα πιο κάτω σύμβολα:

TOWNS, VILLAGES, SETTLEMENTS AND BUILDINGS	
Built-up area.....	
Building, prominent or important, in built-up area.....	
Building, isolated or prominent.....	
Church.....	
Mosque.....	
School.....	
ROADS AND TRACKS	
All weather, hard surface, two or more lanes wide.....	
All weather, hard surface, one lane wide.....	
All weather, loose or light surface, one lane wide.....	
Fair or dry weather, loose surface. Minor road in town.....	
Track.....	
Path.....	
Milestone.....	
Road bridge.....	
Road under construction.....	
Old road.....	
BOUNDARIES	
Sovereign Base Area and Territorial Waters (UK).....	
SBA boundary pillar.....	
District.....	
Municipal.....	
Government forest with cairn.....	

MISCELLANEOUS CULTURAL ITEMS	
Area or locality name.....	ARKOSTJA
Antiquities-Schedule "A" (Government property).....	Άγια Μαρίνα (A)
Antiquities-Schedule "B" (The property of private societies or individuals).....	Άγιος Ερακλίδης (B)
Wall (prominent).....	
Causeway.....	
Cemetery, Christian, Moslem.....	
Shrine Christian, Moslem.....	
Tower or other landmark feature.....	
Dam.....	
Kiln; Ruin.....	
Railway, narrow gauge.....	
Mine; Quarry.....	
Sheepfold.....	
Windmill, windpump; Water pump.....	
Playing field.....	
Helicopter landing pad.....	
Lighthouse.....	
Shipwreck.....	
Airfield or landing ground.....	
POWER LINES, TELEGRAPH LINES, OIL PIPELINES ETC.	
Power line (66Kv or 132 Kv).....	
Power line (11 Kv).....	
Telegraph/telephone line (conspicuous).....	
Pipeline (not water) above ground.....	
Pipeline (not water), underground.....	
Storage tank (not water).....	

RELIEF AND TERRAIN	
Contour.....	120
Index contour.....	100
Supplementary contour.....	90
Depression contour.....	
Spot elevation-prominent; Spot elevation; Mound.....	385 309
Trigonometrical point: Major, Minor.....	
Cliff or escarpment-greater than contour interval.....	
Cliff or escarpment-between contours.....	
Rock, coastal or outcrop.....	
Coastal flat.....	
Sand, flat or rolling.....	
Wet sand.....	
Distorted surface.....	
Terraced area.....	
Field boundaries.....	lines
VEGETATION	
Forest.....	
Scrub with trees.....	
Scattered trees.....	
Scrub.....	
Plantation of trees (not timber) or bushes.....	
Vineyard.....	
Cultivation.....	
Park (in town).....	
Line of trees.....	
Forest station, Forest telephone, Picnic area.....	FS FT PA

HYDROGRAPHY	
Shoreline, Sea.....	
River, perennial.....	
River, perennial, wide.....	
River, intermittent or seasonal.....	
River or drainage line, usually dry.....	
Lake, perennial.....	
Lake, seasonal or intermittent.....	
Lake, usually dry.....	
Land subject to seasonal inundation.....	
Sabkha or salt flats.....	
Marsh or swamp.....	
Well, deep.....	
Well, surface.....	
Water tank.....	
Spring, perennial.....	
Spring, intermittent or seasonal.....	
Salt water.....	
Water pipeline, surface.....	water pipeline
Aqueduct.....	aqueduct
Ditch or flume.....	flume
Waterfall.....	

Κλίμακα

Η κλίμακα ενός χάρτη είναι ένα πολύ σημαντικό στοιχείο, το οποίο θα πρέπει να γνωρίζουμε, γιατί μας βοηθά να υπολογίσουμε την απόσταση μεταξύ δύο σημείων που παριστάνονται στον χάρτη.

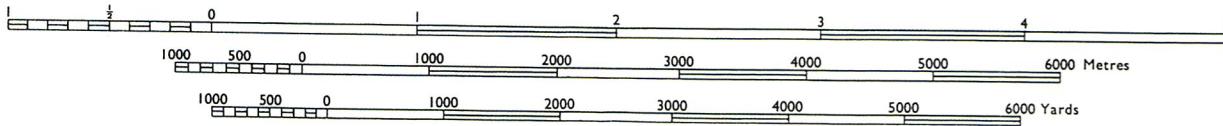
Η κλίμακα αναγράφεται και παρουσιάζεται στον χάρτη, με δύο συνήθως τρόπους:

Αριθμητικά: Με ένα κλάσμα ή μία αναλογία όπως για παράδειγμα 1:50,000 που συμβολίζει την απεικόνιση 50,000 εκατοστών στο έδαφος με ένα εκατοστό στον χάρτη (ή 500 μέτρα εδάφους με ένα εκατοστό στον χάρτη).

1:100,000 που συμβολίζει την απόσταση 100,000 εκατοστών στο έδαφος, με ένα εκατοστό στο χάρτη (1 χιλιόμετρο εδάφους με ένα εκατοστό στο χάρτη).

SCALE 1:50,000

Συμβολικά/Γραφικά: Με τη χρήση κλίμακας στην οποία αντιπροσωπεύεται η απόσταση παραστατικά σε μια κλίμακα που φαίνεται στο χάρτη.

Σημείωση: Οι κλίμακες παρουσιάζονται σε σμίκρυνση (μικρότερο μέγεθος για σκοπούς επίδειξης).

Γεωγραφικό Μήκος και Πλάτος

Το γεωγραφικό μήκος και το γεωγραφικό πλάτος, συμβολίζονται με τις κάθετες και τις οριζόντιες γραμμές που υπάρχουν στον χάρτη. Οι κάθετες γραμμές του χάρτη βασίζονται στους μεσημβρινούς της γης οι οποίοι διασχίζουν την γη κάθετα περνώντας από τους δύο πόλους (βόρειο και νότιο) και αντιπροσωπεύουν το γεωγραφικό μήκος. Το γεωγραφικό μήκος μετρείται από τον πρώτο μεσημβρινό που περνά από το αστεροσκοπείο Γκρίνγουιτς στην Αγγλία και χωρίζεται σε ανατολικό και δυτικό. Οι οριζόντιες γραμμές που υπάρχουν στον χάρτη, βασίζονται στους παράλληλους της γης οι οποίοι διασχίζουν τη γη οριζόντια, παράλληλα προς τον ισημερινό και κάθετα στους μεσημβρινούς και συμβολίζουν το γεωγραφικό πλάτος. Το γεωγραφικό πλάτος μετρείται σε βόρειο και νότιο ανάλογα αν το σημείο ή η περιοχή της γης βρίσκεται (πάνω) ή νότια (κάτω) του Ισημερινού. Η Κύπρος βρίσκεται σε ανατολικό γεωγραφικό μήκος (ανατολικά του πρώτου μεσημβρινού) και σε βόρειο γεωγραφικό μήκος (βόρειο ή πάνω από τον Ισημερινό). Οι περιοχές της γης, είναι χωρισμένες ανάλογα σε μεγάλα τετράγωνα, τα οποία συμβολίζονται (ανάλογα με τον εκδότη του χάρτη) με δύο γράμματα. Όμως όταν χρησιμοποιούμε τον χάρτη μας είναι ανάγκη να αναφερόμαστε στα δύο αυτά γράμματα, πιστά αν η αναφορά μας είναι διεθνής.

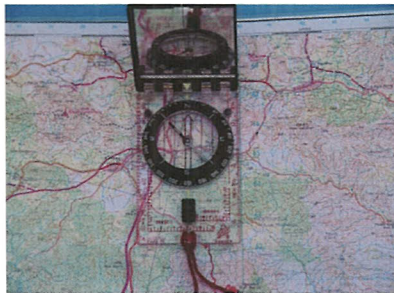
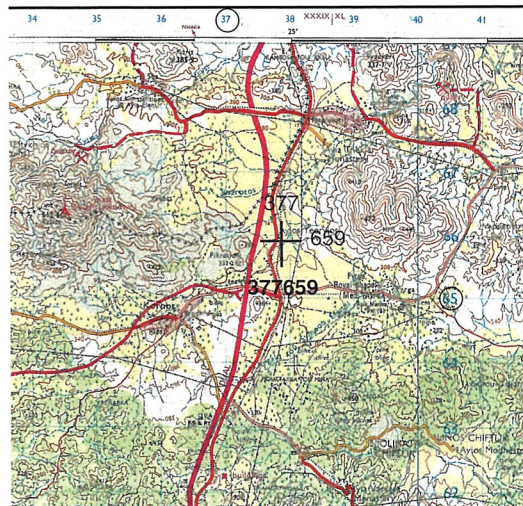
Ένα σημείο πάνω στον χάρτη έχει το δικό του στίγμα, το οποίο καθορίζεται από έξι αριθμούς. Οι τρεις πρώτοι αντιπροσωπεύουν το γεωγραφικό μήκος και οι τρεις τελευταίοι το γεωγραφικό πλάτος. Για παράδειγμα, η εκκλησία του Αγίου Γεωργίου, που βρίσκεται περίπου 2 χιλιόμετρα βόρεια από το εκπαιδευτικό μας κέντρο στον Κόρνο, έχει

στίγμα τον αριθμό: 377659. Για να καθορίσουμε το σημείο αυτό, παίρνουμε τον μεσημβρινό που περνά στα αριστερά και καταγράφουμε τον διψήφιο αριθμό του (37). Στη συνέχεια υπολογίζουμε τα δέκατα της απόστασης μεταξύ του μεσημβρινού αυτού (37) και του επόμενου (38) στο οποίο ευρίσκεται το σημείο (7/10), αριθμός που μας καθορίζει τον τρίτο αριθμό του στίγματος. Στη συνέχεια, επαναλαμβάνουμε κατά παρόμοιο τρόπο τη διαδικασία αυτήν, παίρνοντας τον αριθμό του παράλληλου που περνά ακριβώς κάτω από το σημείο 65 (τα ψηφία 6,5 αποτελούν το τέταρτο και πέμπτο αντίστοιχα ψηφίο του στίγματος) και τα δέκατα της απόστασης (9/10) μεταξύ του παράλληλου αυτού (65) και του επόμενου παράλληλου. Ο αριθμός 9 αποτελεί το έκτο ψηφίο του στίγματος.

Προσανατολισμός του χάρτη

Για να προσανατολίσουμε τον χάρτη, τοποθετούμε παράλληλα με έναν από τους μεσημβρινούς του χάρτη το τόξο κατεύθυνσης της πυξίδας μας, με το κινητό ανεμολόγιο της πυξίδας να βρίσκεται στις 0° ή 360° στη βάση του τόξου κατεύθυνσης. Στη συνέχεια, περιστρέφουμε τον χάρτη (με την πυξίδα επάνω του όπως την τοποθετήσαμε) μέχρι που η μαγνητική βελόνα της πυξίδας να συμπίψει με το τόξο κατεύθυνσης της πυξίδας (και κατ' επέκταση τους μεσημβρινούς του χάρτη).

Καθορισμός Σημείου Πάνω στον Χάρτη

Για να καθορίσουμε ένα σημείο στο χάρτη μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε δύο μεθόδους, ανάλογα με τα στοιχεία που έχουμε.

α. Καθορισμός σημείου με Συντεταγμένες

Αν γνωρίζουμε τις συντεταγμένες του σημείου τότε μπορούμε να καθορίσουμε τη θέση του δουλεύοντας με τον εξής τρόπο.

Ο εξαψήφιος αριθμός των συντεταγμένων (π.χ. 366632) αντιπροσωπεύει το στίγμα του σημείου. Τα τρία πρώτα ψηφία δίνουν το γεωγραφικό μήκος και τα τρία τελευταία το γεωγραφικό πλάτος.

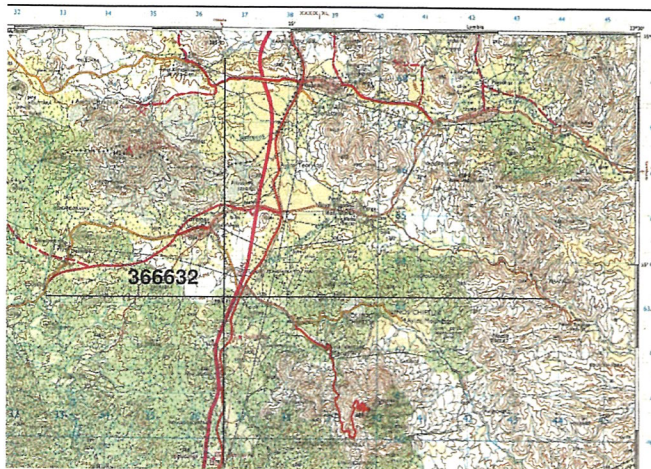
366 Γεωγραφικό Μήκος

632 Γεωγραφικό Πλάτος

Βρίσκουμε το μεσημβρινό 36 στον χάρτη και προσθέτοντας 6/10 της απόστασης μέχρι τον επόμενο μεσημβρινό τραβάμε μια κάθετη γραμμή. Στη συνέχεια, βρίσκουμε τον παράλληλο 63 και προσθέτοντας 2/10 της απόστασης μέχρι τον επόμενο παράλληλο, τραβάμε μια οριζόντια γραμμή. Το σημείο στο οποίο οι δύο γραμμές τέμνονται είναι το ζητούμενο στίγμα.

β. Καθορισμός Σημείου με τη Χρήση Πυξίδας και δύο Γνωστών Σημείων

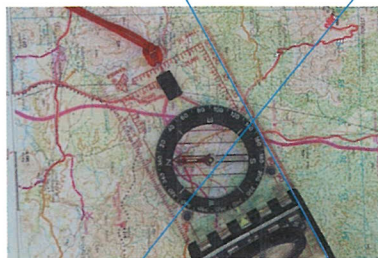
Αναγνωρίζουμε δύο σημεία στον χάρτη τα οποία μπορούμε να αναγνωρίσουμε και είναι ορατά στο έδαφος. Μετρούμε τα αζιμούθια προς τα σημεία αυτά, και στην συνέχεια, υπολογίζουμε το αζιμούθιο με το οποίο (θεωρητικά) τα σημεία αυτά μας βλέπουν στο σημείο όπου βρισκόμαστε. Τραβάμε από το κάθε ένα σημείο που αναγνωρίσαμε

πάνω στο χάρτη γραμμή με βάση το αζιμούθιο που το σημείο αυτό μας βλέπει. Στο σημείο που τέμνονται οι δυο γραμμές είναι το σημείο στο οποίο στην πραγματικότητα βρισκόμαστε. Αν επαναλάβουμε τη διαδικασία αυτή και με ένα τρίτο σημείο, τότε κάνουμε επαλήθευση της προηγούμενης μέτρησής μας.

ΒΟΡΡΑΣ

Με τον ίδιο τρόπο λειτουργούν και τα δορυφορικά συστήματα καθορισμού του στίγματος ενός σημείου με τη βοήθεια των μηχανημάτων 695 (Global Positioning System). Το σύστημα αυτό χρησιμοποιεί ως γνωστά σημεία (σημεία αναφοράς), δορυφόρων που ευρίσκονται σε σταθερό σημείο πάνω από τη γη και κάνει την αντίστοιχη ηλεκτρονική μέτρηση.

Υψομετρία – Ισοϋψείς Καμπύλες

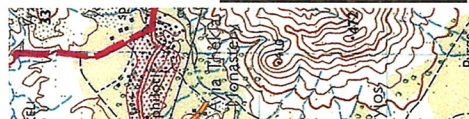
Επειδή στον χάρτη αποτυπώνουμε ένα μέρος του εδάφους το οποίο δεν είναι πάντοτε επίπεδο, θα πρέπει να έχουμε την ευχέρεια να καθορίσουμε την υψομετρική διαφορά που πιθανό να υπάρχει μεταξύ δύο σημείων. Για τον σκοπό αυτό, χρησιμοποιούμε τις ισοϋψείς καμπύλες και την ισοδιάσταση.

Ισοϋψείς Καμπύλες

Είναι γραμμές (συνήθως αποτυπωμένες σε χρώμα καφέ) που ενώνουν σημεία που έχουν στο έδαφος το ίδιο υψόμετρο.

Ισοδιάσταση

Ισοδιάσταση είναι η απόσταση μεταξύ δύο ισοϋψών γραμμών. Αν για παράδειγμα, η υψομετρική διαφορά που σημειώνουμε στον χάρτη μας με την βοήθεια των ισοϋψών καμπυλών σημειώνεται με διαφορά υψομέτρου 20 μέτρων, αυτή η απόσταση (20 μέτρα) είναι η ισοδιάστασή μας. Επομένως, όταν η απόσταση μεταξύ δύο ισοϋψών καμπυλών είναι μικρή, η πλαγιά που αποτυπώνει ο χάρτης μας είναι πιο απόκρημνη, ενώ όταν η απόσταση είναι μεγάλη, η πλαγιά που αποτυπώνεται είναι λιγότερο απόκρημνη ή πιο ομαλή.

ELEVATIONS IN METRES
CONTOUR INTERVAL 20 METRES
WITH SUPPLEMENTARY CONTOURS
AT 10 METRE INTERVALS

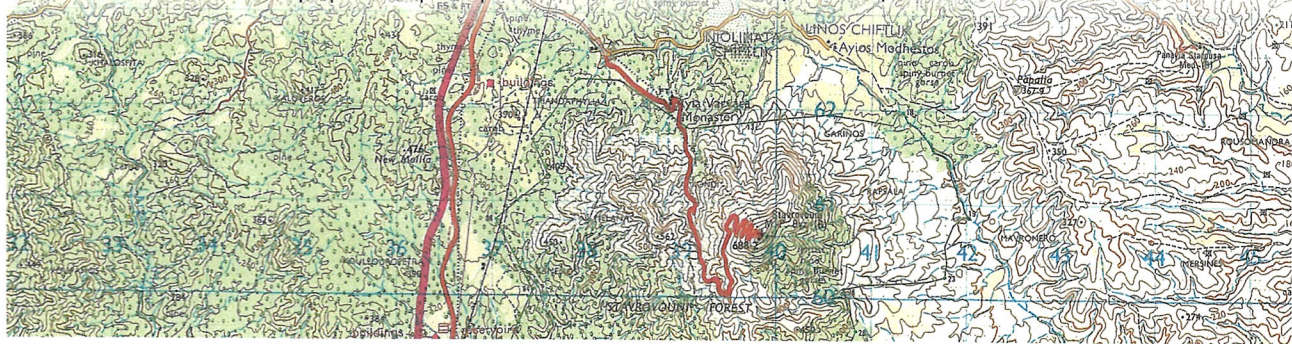
Από πού εξασφαλίζουμε τους χάρτες

Οι χάρτες, ανάλογα με το είδος τους και τη χρήση τους, μπορούν να εξασφαλιστούν από διάφορες πηγές.

Οι τουριστικοί χάρτες εξασφαλίζονται δωρεάν από τα τουριστικά περίπτερα, τον Κυπριακό Οργανισμό Τουρισμού και πολλές φορές από τα ξενοδοχεία ή άλλα τουριστικά καταλύματα.

Οι τοπογραφικοί χάρτες κλίμακας 1:25,000 και 1:100,000 πωλούνται από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας του Υπουργείου Εσωτερικών. Οι χάρτες αυτοί, ιδιαίτερα οι χάρτες κλίμακας 1:25,000 είναι πολύ χρήσιμοι στην τοπογραφία, δυστυχώς όμως η έκδοσή τους είναι παλιά, γι' αυτό και τα στοιχεία που περιέχουν, αναφέρονται σε παλιά χαρακτηριστικά, όπως παλιούς δρόμους, σπίτια κτλ. Οι χάρτες 1:50,000, οι οποίοι θεωρούνται ως οι καλύτεροι για σκοπούς τοπογραφίας, δεν διατίθενται στην ελληνική τους έκδοση από το Τμήμα Χωρομετρίας και Κτηματολογίου, γιατί αυτοί είναι οι χάρτες που χρησιμοποιούνται για στρατιωτικούς σκοπούς και κρατούνται ως εμπιστευτικοί. Είναι όμως δυνατό να εξασφαλιστούν οι χάρτες αυτοί από το Υπουργείο Άμυνας του Ηνωμένου Βασιλείου στην αγγλική τους έκδοση (γι' αυτό και στο παρόν Εγκόλπιο Προσκοπικών Απαιτήσεων, χρησιμοποιείται η αγγλική έκδοση των χαρτών).

Διάφοροι άλλοι χάρτες όπως οικολογικοί, μετεωρολογικοί κτλ. είναι δυνατό να εξασφαλιστούν από διάφορες πηγές που τους εκδίδουν, ανάλογα με το περιεχόμενο και την ειδικότητα της έκδοσης.

Μετεωρολογία

Η μετεωρολογία ασχολείται γενικά με την πρόβλεψη του καιρού. Ένας καλός Πρόσκοπος, θα πρέπει να είναι σε θέση να παρακολουθεί, να εξηγεί και να προβλέπει (στον βαθμό του δυνατού) τα καιρικά φαινόμενα.

Τα καιρικά φαινόμενα αναπτύσσονται γύρω από την επιφάνεια της γης, μέσα στην ατμόσφαιρα η οποία εκτείνεται σε περίμετρο 1,600 χιλιομέτρων περίπου από την επιφάνειά της. Η πρόβλεψη του καιρού και η μετεωρολογία, έχουν αναπτυχθεί ιδιαίτερα κατά τα τελευταία χρόνια, λόγω κυρίως της χρήσης των δορυφόρων και άλλων επιστημονικών οργάνων. Είναι όμως σημαντικό, να είμαστε σε θέση να εξηγούμε κάποια φαινόμενα και να προβλέπουμε έστω τις καιρικές συνθήκες που πιθανό να επικρατήσουν στις αμέσως επόμενες ώρες. Με τον τρόπο αυτόν, μπορούμε να πάρουμε τα κατάλληλα μέτρα και να κάνουμε τις ορθές ενέργειες, ιδιαίτερα αν βρισκόμαστε στο ύπαιθρο, στο βουνό ή στη θάλασσα, σε μια προσκοπική μας δραστηριότητα. Τα βασικά στοιχεία που χρησιμοποιούνται για την πρόγνωση του καιρού είναι:

Η ατμοσφαιρική πίεση που αντιπροσωπεύει την πίεση που εξασκεί μια νοερή κατακόρυφη στήλη αέρα στην επιφάνεια της γης. Η πίεση δημιουργείται και εξασκείται λόγω του βάρους του αέρα που περιέχεται στη νοερή αυτήν

κατακόρυφη στήλη. Είναι φυσικό, επομένως, κοντά στην επιφάνεια της γης, η ατμοσφαιρική πίεση να είναι αυξημένη και να μειώνεται ανάλογα με το ύψος.

Η υγρασία αποτελείται από τους υδρατμούς που περιέχονται στην ατμόσφαιρα. Συνήθως, η περιεκτικότητα της ατμόσφαιρας σε υδρατμούς είναι ανάλογη με τη θερμοκρασία. Γι' αυτό όσο υψηλότερη είναι η θερμοκρασία, τόσο μεγαλύτερη είναι η περιεκτικότητα της ατμόσφαιρας σε υδρατμούς.

Ο άνεμος προκαλείται από τη μετακίνηση ή μετατόπιση του αέρα από μια περιοχή σε άλλη. Η διαφορά πίεσης μεταξύ δύο σημείων (υψηλή και χαμηλή αντίστοιχα) προκαλεί τη μετακίνηση του αέρα και κατά συνέπεια την δημιουργία του φαινομένου του ανέμου. Όσο μεγαλύτερη επομένως είναι η διαφορά πίεσης μεταξύ των δύο σημείων, τόσο μεγαλύτερη είναι και η ταχύτητα του ανέμου που φυσά. Η ταχύτητα του ανέμου, μετριέται στην ανεμομετρική κλίμακα Μποφόρ που πήρε το όνομά της από τον Άγγλο Ναύαρχο Beaufort ο οποίος δημιούργησε μια ειδική κλίμακα μέτρησης της έντασης του ανέμου, ανάλογα με την δυνατότητα επίδρασης του σε αντικείμενα και κινήσεις ανθρώπων, δέντρων κτλ.

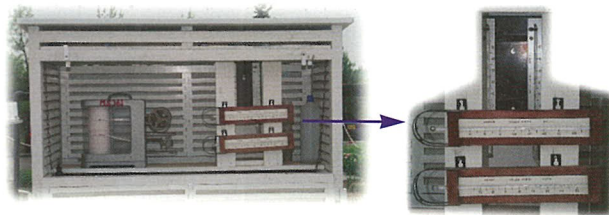
Η βροχή αποτελεί την υγροποίηση των υδρατμών που περιέχονται στην ατμόσφαιρα (από την υγρασία) και η πτώση τους στη γη υπό μορφή σταγόνων βροχής.

Το χιόνι προέρχεται από τη δημιουργία παγοκρυστάλλων από τη βροχή, λόγω της χαμηλής θερμοκρασίας που επικρατεί στην ατμόσφαιρα.

Για την πρόβλεψη των καιρικών φαινομένων, αλλά και την καταγραφή τους κατά την εκδήλωσή τους, χρησιμοποιούνται διάφορα μετεωρολογικά όργανα, τα πιο βασικά από τα οποία είναι:

Το θερμόμετρο

Μετρά τη θερμοκρασία. Χρησιμοποιούνται κυρίως δύο κλίμακες. Η Κλίμακα Κελσίου (Celsius) και η Κλίμακα Fahrenheit (F.). Στα μετεωρολογικά δελτία που χρησιμοποιούνται στον τόπο μας οι θερμοκρασίες καταγράφονται στην κλίμακα Κελσίου (°C).

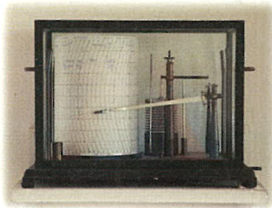
Το Ανεμόμετρο

Μετρά την ένταση και την κατεύθυνση του ανέμου. Η ένταση (ταχύτητα) καταγράφεται στην ανεμομετρική κλίμακα Μποφόρ και κατεύθυνση σε μοίρες ή σημεία του ορίζοντα απ' όπου φυσά, όπως για παράδειγμα Βορειο-δυτικά, Νοτιοανατολικά κτλ.

Το Βαρόμετρο

Μετρά την ατμοσφαιρική πίεση που επικρατεί σε μια περιοχή. Η κίνηση της βαρομετρικής πίεσης, είναι σημαντική για την πρόβλεψη της πιθανότητας εκδήλωσης του φαινομένου της βροχής. Όταν η ατμοσφαιρική πίεση πέφτει, τότε αναμένεται να εκδηλωθεί βροχή, ενώ όταν ανεβαίνει το αντίθετο. Η ατμοσφαιρική πίεση μετριέται σε μπαρ.

Το Βροχόμετρο

Μετρά την ποσότητα της βροχής που πέφτει σε μια περιοχή κατά τη διάρκεια συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος. Η ποσότητα βροχής μετριέται σε χιλιοστόμετρα.

Το υγρόμετρο

Χρησιμοποιεί στη μέτρηση της υγρασίας, της περιεκτικότητας δηλαδή της ατμόσφαιρας σε υδατμούς. Η υγρασία μετριέται σε ποσοστό περιεκτικότητας υδατμών στην ατμόσφαιρα.

Μετεωρολογικοί Χάρτες

Οι Μετεωρολογικοί Χάρτες χρησιμεύουν στους μετεωρολόγους για την πρόβλεψη του καιρού. Ένας μετεωρολογικός χάρτης, περιέχει:

Ισοβαρείς καμπύλες, οι οποίες ενώνουν τα σημεία με ίση ατμοσφαιρική πίεση.

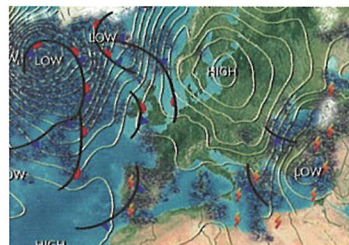
Ψυχρά και θερμά μέτωπα, τα οποία αντιπροσωπεύουν κινήσεις θερμών και ψυχρών αέριων μαζών.

Μάζες συννέφων τις οποίες καταγράφουν με ειδικές φωτογραφίες οι δορυφόροι που χρησιμοποιούνται για τον σκοπό αυτόν.

Τέτοιοι μετεωρολογικοί χάρτες υπάρχουν στο διαδίκτυο σε διάφορες μετεωρολογικές διευθύνσεις, όπως:

<http://www.bbc.co.uk/weather/worldweather/europe/sat.shtml>

<http://www.bbc.co.uk/weather/worldweather/europe/pressure.shtml>

<http://www.bbc.co.uk/weather/worldweather/europe/index.shtml>

<http://www.bbc.co.uk/weather/worldweather/europe/temp.shtm>

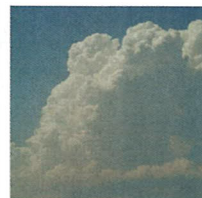
Σύννεφα

Ένας Πρόσκοπος, θα πρέπει να είναι σε θέση να αναγνωρίζει τους διάφορους τύπους συννέφων και, με βάση τις γνώσεις του αυτές, να προβαίνει σε βασικές προβλέψεις σχετικά με την εξέλιξη του καιρού. Ιδιαίτερα κατά τις επόμενες ώρες. Τα σύννεφα δημιουργούνται σε διάφορα ύψη, μέσα στην ατμόσφαιρα, μέχρι τα 12.000 μέτρα και αποτελούνται από υδροσταγονίδια ή παγοκρυστάλλους. Ανάλογα με το ύψος που ευρίσκονται ή εκτείνονται, διακρίνονται σε τέσσερις βασικές κατηγορίες:

Στρώματα (stratus) που αποτελούνται από ομοιόμορφες στοιβάδες που ευρίσκονται σπάνια σε ύψος μεγαλύτερο από 1.000 μέτρα. Περιγράφονται ως «ανυψωμένη ομίχλη», δεν έχουν ιδιαίτερη μορφή και θεωρούνται σαν «νυκτερινά σύννεφα», επειδή οφείλουν τη δημιουργία τους στην βραδινή υγρασία.

Σωρείτες (Comulus) με τη βάση τους να ευρίσκεται περίπου στα 1.500 μέτρα. Είναι παχιά σύννεφα που έχουν οριζόντια βάση και προεξοχές στο πάνω μέρος τους. Όταν ο ήλιος είναι απέναντί τους, η επιφάνειά τους είναι λαμπερή (πιο λαμπερή από την περιφέρειά τους) όταν όμως είναι από πίσω τους, φαίνονται σκοτεινά και η περιφέρειά τους λάμπει.

Θύσανοι (Cirrus) σε ύψος 7.000-9.000 μέτρων. Είναι λεπτά σύννεφα που μοιάζουν με φτερά. Συνήθως αποτελούνται από μικρά χιονοκρύσταλλα και όχι από σταγόνες νερού. Οι θύσανοι προμηνύουν καλό καιρό, αλλά με πιθανότητα μεταβολής.

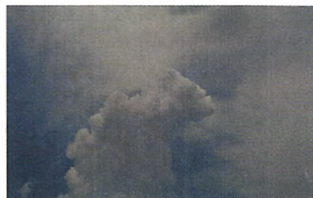
Μελανίτες (Nimbus) ευρίσκονται σε ύψος 60 μέχρι 600 μέτρων. Έχουν χρώμα σκοτεινό και παχύ στρώμα χωρίς χαρακτηριστικό σχήμα. Είναι συνήθως το σύννεφο της βροχής.

Από τον συνδυασμό των τεσσάρων αυτών τύπων συννέφων, δημιουργούνται έξι άλλοι τύποι: Τα Θυσανοστρώματα, οι Θυσανοσωρείτες, οι Υψισωρείτες, τα Υψιστρώματα, οι Στρωματοσωρείτες και οι Σωρειτομελανίτες.

Η Δημιουργία Καταιγίδας, Κυρίως το Απόγευμα

Στον πλανήτη μας, κάθε λεπτό ξεσπούν περίπου 2,000 καταιγίδες. Οι περισσότερες από αυτές το απόγευμα. Στον τόπο μας, τέτοιες καταιγίδες ξεσπούν συνήθως την άνοιξη και το φθινόπωρο, κάποτε και το καλοκαίρι. Το φαινόμενο αυτό εξηγείται με τον εξής τρόπο: Η επιφάνεια της γης θερμαίνεται σε όλη τη διάρκεια του πρώτου μισού της ημέρας. Η αύξηση της θερμοκρασίας στην επιφάνεια της γης ζεσταίνει τον αέρα που εφάπτεται στο έδαφος, γίνεται ελαφρύτερος και αρχίζει να ανεβαίνει προς τα πάνω. Αν ψηλά στην ατμόσφαιρα υπάρχουν ψυχρές αέριες μάζες, η ανοδική πορεία του αέρα γίνεται πιο έντονη με αποτέλεσμα να δημιουργηθούν «καταιγιδοφόρα νέφη». Ως αποτέλεσμα εκδηλώνεται κατά τις πρώτες απογευματινές ώρες συνήθως (μεταξύ 2:00μμ και 5:00μμ) καταιγίδα, με κύρια χαρακτηριστικά χοντρές και έντονες σταγόνες βροχής, βροντές και πολλές φορές τοπικούς ανέμους μέτριας έντασης.

Η εξέλιξη μιας καλοκαιρινής καταιγίδας

Πρακτικές Γνώσεις για Πρόγνωση των Καιρικών Συνθηκών

Ένας καλός Πρόσκοπος θα πρέπει να είναι σε θέση με διάφορες παρατηρήσεις να προβλέπει πιθανές μεταβολές στον καιρό, έτσι που να παίρνει έγκαιρα τα απαραίτητα μέτρα προστασίας.

Ο καιρός θα επιδεινωθεί αν:

Αν το φεγγάρι ή ο ήλιος έχουν κύκλο γύρω τους.

Τα χελιδόνια πετούν σε χαμηλό ύψος.

Οι μέλισσες το πρωί δεν απομακρύνονται από τις κυψέλες τους.

Τα αστέρια λάμπουν έντονα.

Βελτίωση του καιρού αναμένεται αν:

Ο ήλιος ανατέλλει χωρίς να υπάρχουν σύννεφα στην ανατολή.

Οι μέλισσες το πρωί βγαίνουν και απομακρύνονται από τις κυψέλες τους.

Τα χαμηλά σύννεφα αρχίζουν να ανυψώνονται.

Η Ανεμομετρική Κλίμακα Μποφόρ

Η ένταση του ανέμου, μετριέται σε μίλια ανά ώρα. Με τον τρόπο αυτό, είναι ευκολότερο για έναν παρατηρητή, ο οποίος πιθανόν να μη διαθέτει τα απαραίτητα όργανα μέτρησης, να υπολογίσει την ταχύτητα ή την ένταση του ανέμου.

Ανεμομετρική Κλίμακα Μπωφόρ

Βαθμοί Κλίμακας	Σύμβολο	Ταχύτητα Μίλια/ώρα	Ναυτική Ονοματολογία	Χαρακτηριστικές Παρατηρήσεις
0	⊙	0-1	Νηνεμία	Πλήρης άπνοια
1	↘	2-3	Υποπνέων	Ο καπνός υψώνεται σχεδόν κατακόρυφα
2	↘↘	4-7	Ασθενής	Είναι αισθητός στο πρόσωπο
3	↘↘↘	8-12	Λεπτός	Κυματίζει ελάχιστο τη σημαία και κουνά τα φύλλα στα δέντρα
4	↘↘↘↘	13-18	Μέτριος	Κυματίζει τη σημαία και κουνά τα λεπτά κλαδιά στα δέντρα
5	↘↘↘↘↘	19-24	Λαμπρός	Κυματίζει έντονα τη σημαία και κουνά τα μεγάλα κλαδιά στα δέντρα
6	↘↘↘↘↘↘	25-31	Ισχυρός	Δημιουργεί θόρυβο στα παράθυρα των σπιτιών και κουνά τα χοντρά κλαδιά στα δέντρα
7	↘↘↘↘↘↘↘	32-38	Σφοδρός	Κουνά τους λεπτούς κορμούς των δέντρων και είναι ενοχλητικός στο βάδισμα
8	↘↘↘↘↘↘↘↘	39-46	Ορμητικός	Προκαλεί μεγάλα κύματα στη θάλασσα. Ο άνθρωπος περπατά με δυσκολία
9	↘↘↘↘↘↘↘↘↘	47-54	Θύελλα	Μετακινεί αντικείμενα από τη θέση τους
10	↘↘↘↘↘↘↘↘↘↘	55-63	Ισχυρή Θύελλα	Ξεριζώνει δέντρα
11	↘↘↘↘↘↘↘↘↘↘↘	64-75	Σφοδρή Θύελλα	Προκαλεί σοβαρές καταστροφές
12	↘↘↘↘↘↘↘↘↘↘↘↘	75+	Λαίλαπα	Προκαλεί εξαιρετικά σοβαρές καταστροφές

αντιμετωπιστεί άμεσα για αποφυγή βλάβης σε ζωτικά όργανα (καρδιά, εγκέφαλος κτλ) με πιθανότητα ακόμη και πρόκλησης του θανάτου.

Η καταπληξία προκαλείται συνήθως από την αδυναμία της καρδιάς να προωθήσει το αίμα (καρδιακή προσβολή), τη διεύρυνση των αιμοφόρων αγγείων, την περίπτωση ύπαρξης σοβαρής λοίμωξης, ή την απώλεια αίματος ή άλλων υγρών του σώματος λόγω μεγάλης αιμορραγίας, εγκαυμάτων κτλ.

Ιατρική Βοήθεια
Τηλεφώνησε στο

112

Τα αρχικά συμπτώματα αμέσως πριν την ανάπτυξη του σοκ, προκαλούνται από την απελευθέρωση αδρεναλίνης και περιλαμβάνουν ταχύ σφυγμό, ωχρο και γκριζο-μπλε χρώμα δέρματος, ιδιαίτερα στα χείλη, κήθιδρο και κολλώδες δέρμα. Κατά την ανάπτυξη της καταπληξίας δημιουργούνται ζαλάδα και αδυναμία, ναυτία (και πιθανόν εμετός), δίψα, ταχεία αναπνοή και αδύναμος σφυγμός. Εφόσον προχωρήσει η κατάσταση ο πάσχων καθίσταται ανήσυχος, παρουσιάζει άγχος, αισθάνεται μείωση του αέρα που αναπνέει (νιώθει να του λείπει ο αέρας), χάνει τις αισθήσεις του και πιθανό να ανασταλεί (σταματήσει) η καρδιακή λειτουργία.

Ως Πρώτοι Βοηθοί, παραμένουμε δίπλα από τον πάσχοντα, φροντίζοντας ώστε τα ζωτικά του όργανα να τροφοδοτούνται με αίμα, μεριμνώντας παράλληλα για την άμεση μεταφορά του στο νοσοκομείο τηλεφωνώντας στο 112.

Αν υπάρχει μεγάλη εξωτερική αιμορραγία, προσπαθούμε να περιορίσουμε την απώλεια αίματος. Ξαπλώνουμε τον πάσχοντα πάνω σε κουβέρτα, ή ένα χαλί, ανυψώνουμε τα κάτω άκρα του σε επίπεδο πάνω από το υπόλοιπο του σώμα (τοποθετώντας σε μια καρέκλα ή ένα τραπεζάκι) για να βελτιώσουμε την κυκλοφορία του αίματος στα ζωτικά όργανα, χαλαρώνουμε τα σφιχτά ρούχα και τον κρατούμε ζεστό σκεπάζοντάς τον με μια κουβέρτα ή ένα ζεστό ρούχο ή σακκάκι. Παραμένουμε σε ετοιμότητα για παροχή αγωγής αναζωογόνησης αν χρειαστεί.

Χημικά Εγκαύματα

Τα χημικά εγκαύματα προέρχονται από ουσίες οι οποίες είναι δυνατό με την επαφή τους με το ανθρώπινο δέρμα, να προκαλέσουν βλάβη σε αυτό. Τα χημικά εγκαύματα, ανάλογα με την ουσία που τα προκαλεί ή/και την έκτασή

Δαγκώματα και Τοιμήματα

Ος Πρόοκοποι περνούμε πολλάς ώρες στο φυσικό περιβάλλον κατά τν διάρκεια των κατασκηνώσεων και τω δρσών μας. Μέσα στο φυσικό περιβάλλον είναι δυνατό να προκληθούν στα άτομα τοιμήματα ή ακόμη και τω δαγκώματα από έντομα, ώα και επης ή θαλάσσιους οργανισμούς ότα είμαστε στην θάλασσα.

Τα τοιμήματα από έντομα και θαλάσσιους οργανισμούς αποτρέχουν συνήθως τραπεζιόμους ή κύριο αρακακτηριότητα το ερεθισμα του δέρματος ή τν δηλησιογλία ή κυρής πλγης και τον πόνο.

Τα δαγκώματα από ζώα είναι περισσότερα όσον αφορά τν έκταση του σώματος και χρειάζονται πάντοτε ιατρική περίθαψη. Είναι πολύ σηααντικό για τον Πρώτο Βοηθό, να διασφαλίσει στην περίπτωση αυτή ότ ο πάσχων είναι προστάτευμένος από σοβαρές λοιπώξεις που μθανό να παρουσιαστούν, όπως ο τείανος και η λύσσα.

Τοιμήματα από ατμήματα

Τα τοιμήματα από έντομα είναι συνήθως επώδυνα παρά επικίνδυνα. Ιδιαίτερα τα τοιμήματα από σφήκες και τσιάνες προκαλούν έντονο πόνο και πρηξιό. Κίνδυνο διατρέχουν στην περίπτωση αυτή τα άτομα που παρουσιάζουν αλλεργία ή την πιθανότητα αναπτύξης αλλεργικού σοκ ή άτομα που υποστεί πολλαπλά τοιμήματα. Ιδιαίτερα ο Πρώτος Βοηθός καθυσχυάζει τον πάσχοντα και ή τν βοηθεία ή κυρής τοιμήτας αφαιρεί το κεντρί από το τοιμήμα. Στην συνέχεια τοποθετεία για να περιορίσει το πρηξιό και να απαμβλυνθεί ο πόνος. Αν ο πάσχωντας είναι αλλεργικός τότε επικοινώνουμε με άμεσα ή ετ το 199 ή τον μεταφέρουμε στο πλησιέτερο ιατρικό κέντρο.

Τοιμήματα στη θάλασσα

Τα τοιμήματα στη θάλασσα προέρχονται από οργανισμούς της θάλασσας όπως αχιούς, μεδούσες, κοράλλια και ανελώνες. Στις δικές μας θαλάσσιες είναι σηααντικό να υπαρέξει επικίνδυνος, δηλητηριώδες τοιμήματα στη θάλασσα. Αυτά είναι συνήθως πνώνα, ότα όμας το άτομο είναι αλλεργικό, μθανό να αναπτύξει αλλεργικό σοκ ή αποσιάζεση. Αν ο πάσχων των μιώνων και τν προκληών πνιγμού. Αν ο πάσχων βρίσκεται μέσα στη θάλασσα φροντίζουμε να τον μεταφέρουμε στην στεριά. Ρίχνουμε άφθονο ύδρ ή οινόπνευμα ή ακόμη και θαλάσσινο νερό στο τραύμα για να

Οι Σύνδεσεις

Ο Πρόσκοπος είναι απαραίτητο να γνωρίζει τους τρόπους με τους οποίους μπορεί να ενώσει δύο δοκούς χωρίς τη χρήση καρφιών, αλλά χρησιμοποιώντας απλά και μόνο σχοινί. Η ένωση των δοκών είναι πολύ χρήσιμη στη σκαπανική για τη δημιουργία προσκοπικών κατασκευών. Οι Προσκοπικές κατασκευές, αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της ζωής μας, ιδιαίτερα στο ύπαιθρο και στην κατασκήνωση όπου φτιάχνουμε τις λεγόμενες κατασκευές άνεσης που δεν είναι τίποτε άλλο από τη δημιουργία ενός ευχάριστου κατασκηνωτικού περιβάλλοντος για την Ενωμοτία μας. Τέτοιες κατασκευές είναι η τραπεζαρία και όλα τα άλλα «έπιπλα» που χρειάζονται για να λειτουργήσει το μαγειρείο μας, η πύλη-είσοδος του κατασκηνωτικού μας χώρου, ο Ιστός μας, η σακκιδιοθήκη μας, η παπουτσοθήκη μας κτλ.

Επιπρόσθετα όμως, ως Πρόσκοποι φτιάχνουμε και άλλες χρήσιμες κατασκευές όπως Πύργους-Παρατηρητήρια, γέφυρες και άλλες κατασκευές ψυχαγωγίας για να περάσουμε ένα ευχάριστο απόγευμα ή τον ελεύθερό μας χρόνο στην Κατασκήνωση.

Για να πετύχει μια σύνδεση θα πρέπει να είναι στερεά και ορθή έτσι που με τη χρήση της κατασκευής ή την πάροδο του χρόνου να μη χάνει από την στερεότητά της. Αυτό επιτυγχάνεται:

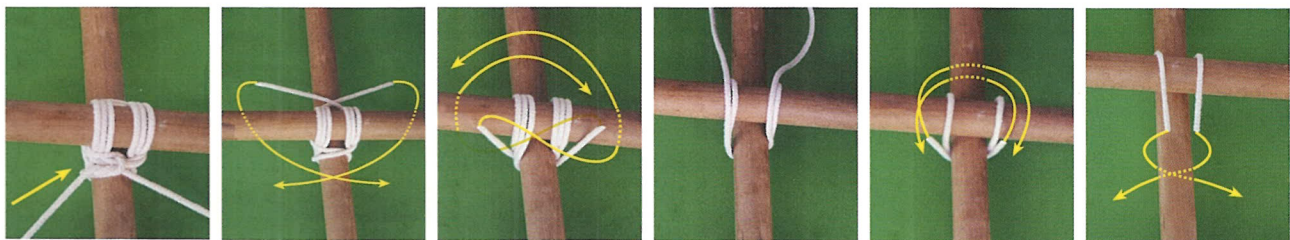
1. Με τη χρήση του ορθού τύπου και μεγέθους σχοινιού. Το σχοινί που χρησιμοποιούμε δεν θα πρέπει να είναι κατά πολύ μεγαλύτερο από το πάχος ενός κανονικού μολυβιού, ενώ θα πρέπει να αποφεύγουμε τα πλαστικά σχοινιά τα οποία γλιστρούν και ταυτόχρονα επηρεάζονται περισσότερο από τις μεταβολές της θερμοκρασίας σε σύγκριση με τους άλλους τύπους σχοινιών.
2. Η σύνδεσή μας θα πρέπει να είναι ορθά κατασκευασμένη. Όλοι οι κόμποι στην αρχή και στο τέλος κατασκευασμένοι και τοποθετημένα ορθά ενώ τα σχοινιά μας πρέπει να είναι περιποιημένα και στη θέση τους. Διαφορετικά, η μικρή έστω μετακίνηση από λανθασμένα τοποθετημένα σχοινιά, θα χαλαρώσει τη σύνδεση.
3. Κατά τη διαδικασία κατασκευής της σύνδεσης, θα πρέπει να σφίγγουμε τα σχοινιά γιατί αυτό είναι απίθανο να γίνει στο τέλος (τέλειωμα).

Η διαίγιση είναι η διαδικασία που γίνεται με τη βοήθεια ενός κομματιού σχοινιού ή καλωδίου για να συνδεθούν δύο ή περισσότερα αντικείμενα. Η διαίγιση γίνεται με τη βοήθεια ενός κομματιού σχοινιού ή καλωδίου που είναι μακρύτερο από το αντικείμενο που θα δεθεί. Η διαδικασία είναι απλή και μπορεί να γίνει από όλους.

Διαίγιση

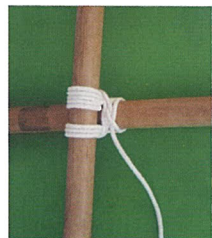
Η διαίγιση είναι η διαδικασία που γίνεται με τη βοήθεια ενός κομματιού σχοινιού ή καλωδίου για να συνδεθούν δύο ή περισσότερα αντικείμενα. Η διαδικασία είναι απλή και μπορεί να γίνει από όλους. Η διαίγιση γίνεται με τη βοήθεια ενός κομματιού σχοινιού ή καλωδίου που είναι μακρύτερο από το αντικείμενο που θα δεθεί. Η διαδικασία είναι απλή και μπορεί να γίνει από όλους.

Η διαίγιση είναι η διαδικασία που γίνεται με τη βοήθεια ενός κομματιού σχοινιού ή καλωδίου για να συνδεθούν δύο ή περισσότερα αντικείμενα. Η διαδικασία είναι απλή και μπορεί να γίνει από όλους. Η διαίγιση γίνεται με τη βοήθεια ενός κομματιού σχοινιού ή καλωδίου που είναι μακρύτερο από το αντικείμενο που θα δεθεί. Η διαδικασία είναι απλή και μπορεί να γίνει από όλους.

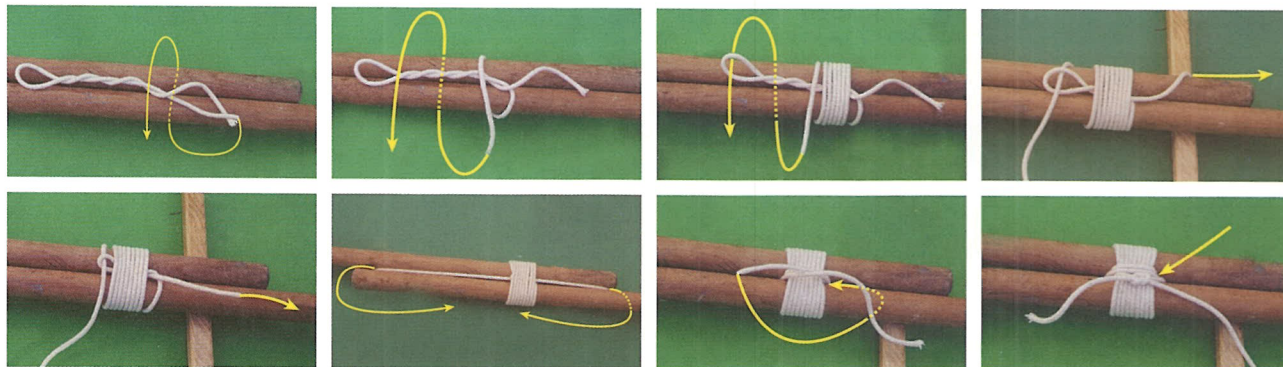
Διαίγιση

Η διαίγιση είναι η διαδικασία που γίνεται με τη βοήθεια ενός κομματιού σχοινιού ή καλωδίου για να συνδεθούν δύο ή περισσότερα αντικείμενα. Η διαδικασία είναι απλή και μπορεί να γίνει από όλους. Η διαίγιση γίνεται με τη βοήθεια ενός κομματιού σχοινιού ή καλωδίου που είναι μακρύτερο από το αντικείμενο που θα δεθεί. Η διαδικασία είναι απλή και μπορεί να γίνει από όλους.

Παράλληλη Σύνδεση

Η παράλληλη σύνδεση χρησιμεύει για την παράλληλη ένωση δύο δοκών έτσι που να επεκτείνουμε το μήκος των δοκών που έχουμε στη διάθεσή μας. Συνήθως, για να πετύχουμε καλύτερο αποτέλεσμα, δένουμε δύο ή τρεις παράλληλες συνδέσεις, τη μια δίπλα από την άλλη για στερεότητα και σταθερότητα της ένωσης που κάνουμε.

Αρχίζουμε με θηλιά και πλέξιμο του σχοινιού για τη δημιουργία της βάσης της σύνδεσης. Συνεχίζουμε με συνεχείς διαδοχικές περιστροφικές πλέξεις γύρω από τα δύο ξύλα. Στο τέλος περνούμε το σχοινί από πίσω προς τα μπρος στη θηλιά που κάναμε στην αρχή της σύνδεσης, κρύβοντάς την μέσα στις πλέξεις του σχοινιού. Σφίγγουμε τη σύνδεσή μας με τρεις-τέσσερις ενδιάμεσες πλέξεις και τελειώνουμε με σταυρόκομπο.

Τριπόδι

Η σύνδεση αυτή χρησιμεύει στο δέσιμο τριών ή τεσσάρων δοκαριών στην κορυφή τους έτσι που με το άνοιγμά τους να δημιουργούν ένα τριπόδι ή τετραπόδι. Είναι πολύ χρήσιμη σύνδεση και σφίγγει με το άνοιγμα των σκελών (ποδιών). Τοποθετούμε πλαγιαστά στο έδαφος και παράλληλα τα δοκάρια που θέλουμε να ενώσουμε και αρχίζουμε

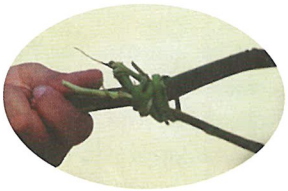

να το πετάξουμε) και καθαρίζουμε το εσωτερικό τους που αποτελεί οπωσδήποτε ένα θαυμάσιο ορεκτικό για μας.

Σπάζουμε στη συνέχεια το αυγό μέσα στο πορτοκάλι ή την ντομάτα, τα καλύπτουμε με το κομμάτι που κόψαμε στην αρχή και τα περιτυλίγουμε με αλουμινοχαρτο για να τα προστατέψουμε από τη φωτιά. Τα τοποθετούμε στα κάρβουνα και το αυγό μας είναι έτοιμο σε δεκαπέντε περίπου λεπτά (ανάλογα με το πόσο δυνατά είναι τα κάρβουνα μας).

Ψάρι στα κάρβουνα

Για να ψήσουμε το ψάρι μας στα κάρβουνα θα πρέπει να ετοιμάσουμε προηγούμενα τη σχάρα μας. Αυτό γίνεται με τη χρήση ενός χλωρού λεπτού κλαδιού, μήκους περίπου 80-90 εκ. το οποίο, αφού το ξεφλουδίσουμε, το κυρτώνουμε

και το δένουμε με τη βοήθεια άλλων πιο λεπτών κλαδιών, δημιουργώντας τη βάση της σχάρας μας. Πλέκουμε στη συνέχεια, με τη χρήση λεπτών ξεφλουδισμένων κλαδιών τη μια πλευρά της σχάρας μας, τοποθετούμε σε αυτήν το ψάρι και πλέκουμε στη συνέχεια και την άλλη πλευρά, κλείνοντάς την. Τοποθετούμε το ψάρι στα κάρ-

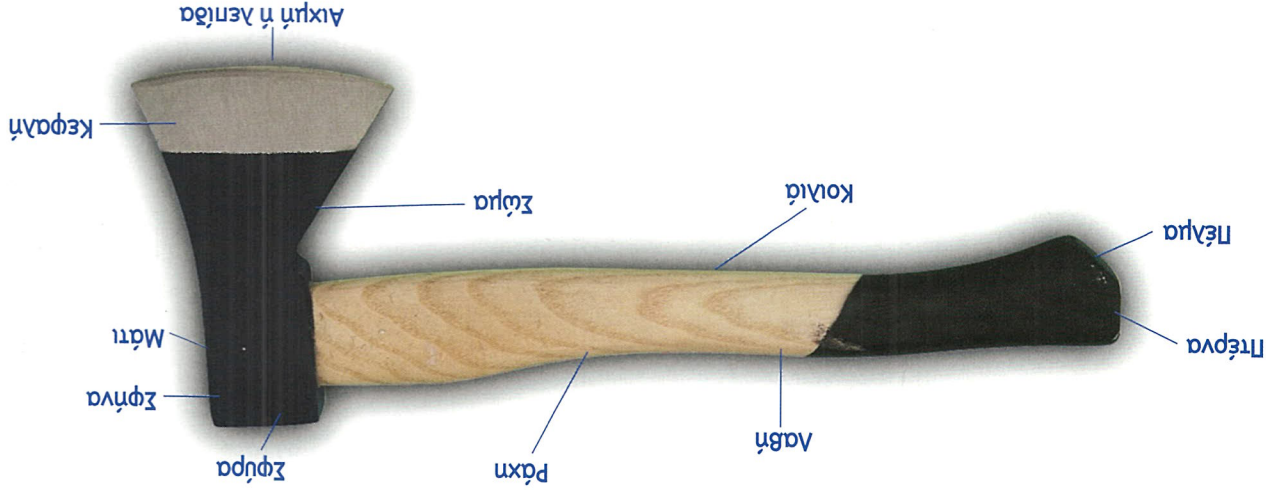

Το Πελεκί

Το πελεκί είναι ένα από τα πιο σημαντικά εργαλεία για τον Πρόκομο, ιδιαίτερα στο ύπαιθρο. Ταυτόχρονα, όμως, το πελεκί αποτελεί ένα από τα βασικά εργαλεία που χρησιμοποιούμε στο σπίτι για το κόψιμο ξύλων, το κλάδεμα δέντρων και θάμνων κτλ.

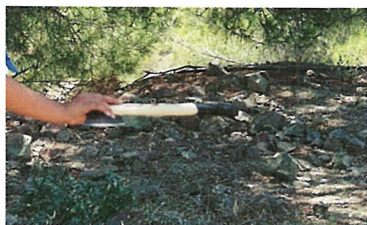
Τα μέρη του πελεκιού

Ένας καλός Πρόκομος θα πρέπει να γνωρίζει τα κυριότερα μέρη του πελεκιού έτσι που να μπορεί να ενισχύει ένα καλό πελεκί, να το χρησιμοποιεί με τον ορθό τρόπο, να το προφυλάξει, να το συντηρεί και να το αποθηκεύει.

Όταν μεταφέρουμε το πελέκι, το κρατάμε από το σώμα του (το μεταλλικό μέρος) με τη λεπίδα στραμένη προς τα μπροστά ή πίσω.

Είναι δυνατόν η λαβή να είναι κάτω από τη μασχάλη μας («υπό μάλης») παράλληλα με τον βραχίονα των χεριών μας ή αυτή να

αποτελεί προέκταση του χεριού μας. Όταν περπατούμε, (ποτέ δεν τρέχουμε όταν μεταφέρουμε το πελέκι όσο

και αν βιαζόμαστε) δεν κουνάμε το χέρι με το οποίο κρατάμε το πελέκι αλλά το έχουμε «κολλημένο» στο σώμα μας.

Όταν θα δώσουμε το πελέκι σε έναν άλλο Πρόσκοπο, δεν τον πετάμε αλλά το δίνουμε χέρι με χέρι, παίρνοντάς τον από

το σώμα με την λεπίδα προς τα έξω ή πάνω και προσφέροντάς το από τη λαβή.

Βασικοί Κανόνες Χρήσης του Πελεκιού

- α. Δεν κρατάμε το πελέκι με τρόπο που πιθανό να ξεφύγει από τα χέρια μας και να χτυπήσουμε έναν συνάνθρωπό μας.
- β. Δεν κόβουμε ξύλα στο μέρος όπου υπάρχουν ρόζοι (ζάρια) ή καρφιά γιατί το πελέκι θα χαλάσει.
- γ. Δεν κόβουμε ή πελεκάμε ξύλα στηρίζοντάς τα πάνω σε σκληρά αντικείμενα, όπως πέτρες, σίδερα, μπετόν (τσιμέντο). Τοποθετούμε πάντοτε το ξύλο που θέλουμε να κάψουμε ή να πελεκήσουμε σε μια μαλακή επιφάνεια, συνήθως ένα άλλο άχρηστο ξύλο.
- δ. Δεν κόβουμε ή πελεκάμε ξύλα με ρετσίνα. Αν αυτό είναι αναγκαίο, τότε μόλις τελειώσουμε καθαρίζουμε το πελέκι μας.
- ε. Ποτέ δεν στηρίζουμε με το πόδι μας το ξύλο που θέλουμε να κόψουμε αλλά το κρατάμε (μακριά από το σημείο που κόβουμε) με το χέρι μας.
- στ. Κόβουμε πάντοτε προς τα έξω και μακριά από το σώμα μας.

τραυματίζουν στο χέρι.

5. Τοποθετούμε το ξύλο που θα κόψουμε πάνω σε ένα άλλο ξύλο. Ουδέποτε κόβουμε ένα ξύλο στο έδαφος ή πάνω σε σκληρή επιφάνεια.

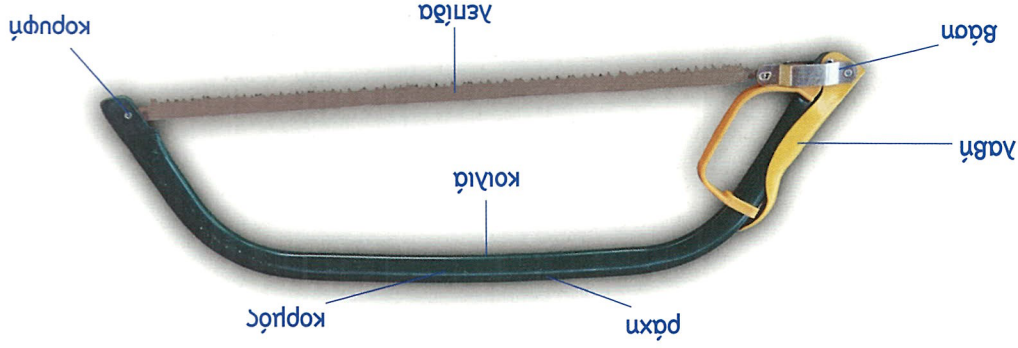
6. Τονατίζουμε στο ένα μας πόδι (στο αντίστοιχο πόδι που κρατάμε το πελάκι — δεξιά για δεξιόχειρες ή αριστερό για αριστερόχειρες) και παύουμε με το ελεύθερό μας χέρι το ξύλο που θα κόψουμε, έτσι που να μην μετακινείται και να αναπηδά όταν το κτυπούμε.

7. Κόβουμε το ξύλο κάθετα και διαγώνια έτσι που να δημιουργείται τομή 90° με την διαγώνια της κάθετη προς το έδαφος.

Το Πριόνι

Ένα άλλο χρήσιμο εργαλείο στην υδροτομία είναι το πριόνι. Με το πριόνι έχουμε το πλεονέκτημα να κόβουμε ένα ξύλο με ευθεία τομή, κάτι που επιδιώκουμε κυρίως όταν θα χρησιμοποιήσουμε το ξύλο σε Προσκομικές κατασκευές. Όλοι οι βασικοί κανόνες χρήσης, ασφαλείας και προστασίας του πελάκιου ισχύουν και για το πριόνι.

Τα Μέρη του Πριονιού

Αζιμούθιο

Το αζιμούθιο είναι η δεξιόστροφη γωνία (στροφή σύμφωνα με τους δείκτες του ρολογιού) που σχηματίζεται μεταξύ του Βορρά (Μαγνητικού Βορρά) και του σημείου στο οποίο σκοπεύουμε με την πυξίδα μας.

Πώς Βρίσκουμε το Αζιμούθιο με την πυξίδα μας

Για να βρούμε το αζιμούθιο, σκοπεύουμε με τον δείκτη κατεύθυνσης της πυξίδας μας το σημείο σκόπευσης (ένα σταθερό αντικείμενο) και γυρίζουμε το ανεμολόγιό της μέχρι που η μαγνητική βελόνα να συμπέσει με τον Βορρά του ανεμολογίου της πυξίδας. Η ένδειξη που αναγράφεται στη βάση του δείκτη κατεύθυνσης της πυξίδας μας είναι το ζητούμενο αζιμούθιο.

αντικείμενα είναι δυνατό να φαίνονται ότι βρίσκονται σε μεγαλύτερη απόσταση αν:

- Είναι στη σκιά
- Έχουν φόντο στο ίδιο ή παραπλήσιο χρώμα
- Υπάρχει ενδιάμεσα κοιλάδα
- Υπάρχει ομίχλη ή χαμηλή ορατότητα
- Βρισκόμαστε ξαπλωμένοι στο έδαφος.

Τα αντικείμενα όμως, είναι δυνατό να φαίνονται σε πιο κοντινή απόσταση αν:

- Παρατηρούμε από ύψος
- Η ατμόσφαιρα είναι καθαρή
- Το φόντο είναι σε έντονη αντίθεση με το χρώμα του αντικειμένου
- Ο ήλιος είναι έντονος και λαμπερός
- Υπάρχει ενδιάμεσα νερό (ή χιόνι).

Χαρακτηριστικά και Εκτιμήσεις Αποστάσεων

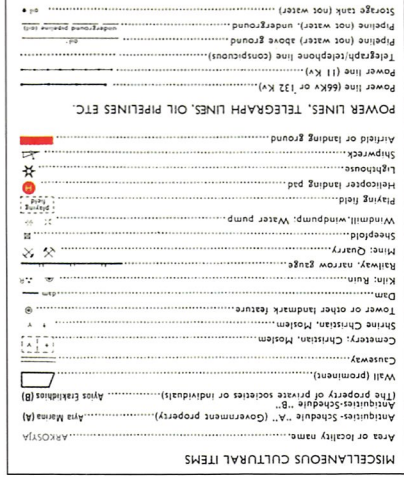
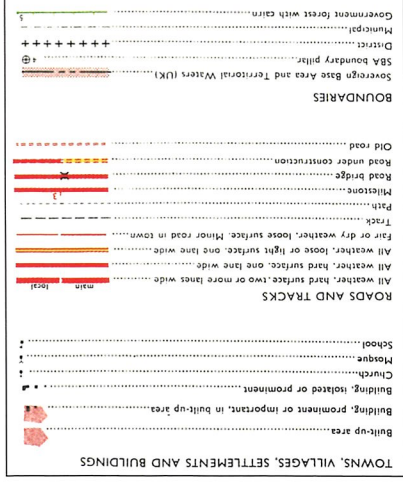
Απόσταση	Χαρακτηριστικά
50 μέτρα	Διακρίνονται το πρόσωπο και το σώμα
75 μέτρα	Διακρίνονται οι γραμμές των ματιών
150 μέτρα	Διακρίνονται μαλλιά
300 μέτρα	Διακρίνονται μεγάλος και παιδιά, οι πόρτες και τα παράθυρα κτιρίων
500 μέτρα	Διακρίνονται χειρονομίες και σιλουέτες
700 μέτρα	Διακρίνονται τα άκρα (χέρια, πόδια)
1,000 μέτρα	Ξεχωρίζουν τα κλαδιά μεγάλων δέντρων και οι άνθρωποι
2,000 μέτρα	Διακρίνεται το περίγραμμα δέντρων
5,000 μέτρα	Διακρίνονται μάζες δέντρων και σπιτιών

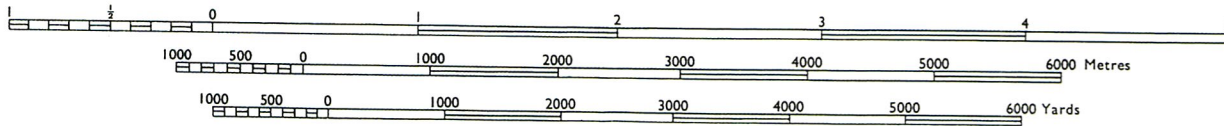
Οι χωματριοί που χρησιμοποιούνται στη χαρτογραφία

Το Πράσινο χρώμα σε ό,τι αφορά τη βλάστηση και γενικά τη χλωρίδα της περιοχής. Το Μπλε την υδρογραφία, ότι δηλαδή σχετίζεται με νερό, (θάλασσα, λίμνες, ποτάμια, φράκτες κτλ). Το Καφέ την ορογραφία, ότι δηλαδή σχετίζεται με τα βουνά και τα ύψη των λόφων και των βουνών. Το Κόκκινο με το οδό δίκτυο, τους δρόμους και γενικά τις προσβάσεις που υπάρχουν. Το Μαύρο με την αποτύπωση ειδικών χαρτογραφικών όπως εκκλησιών, σχολείων, νεκρικών γραμμών, τα όρια επαριών κτλ.

Όλα τα χαρτογραφικά και τα συμβόλα που χρησιμοποιούνται για την κατασκευή ενός χάρτη, αναφέρονται στο περιώριο του χάρτη. Σε χάρτες 1:50,000 ή 1:25,000 που χρησιμοποιούνται ως οδηγικοί χάρτες στον ποσειονισμό, το περιώριο περιλαμβάνει συνήως τα πιο κάτω:

Συμβολικά/Γραφικά: Με τη χρήση κλίμακας στην οποία αντιπροσωπεύεται η απόσταση παραστατικά σε μια κλίμακα που φαίνεται στο χάρτη.

Σημείωση: Οι κλίμακες παρουσιάζονται σε σμίκρυνση (μικρότερο μέγεθος για σκοπούς επίδειξης).

Γεωγραφικό Μήκος και Πλάτος

Το γεωγραφικό μήκος και το γεωγραφικό πλάτος, συμβολίζονται με τις κάθετες και τις οριζόντιες γραμμές που υπάρχουν στον χάρτη. Οι κάθετες γραμμές του χάρτη βασίζονται στους μεσημβρινούς της γης οι οποίοι διασχίζουν την γη κάθετα περνώντας από τους δύο πόλους (βόρειο και νότιο) και αντιπροσωπεύουν το γεωγραφικό μήκος. Το γεωγραφικό μήκος μετρείται από τον πρώτο μεσημβρινό που περνά από το αστεροσκοπείο Γκρίνγουιτς στην Αγγλία και χωρίζεται σε ανατολικό και δυτικό. Οι οριζόντιες γραμμές που υπάρχουν στον χάρτη, βασίζονται στους παράλληλους της γης οι οποίοι διασχίζουν τη γη οριζόντια, παράλληλα προς τον ισημερινό και κάθετα στους μεσημβρινούς και συμβολίζουν το γεωγραφικό πλάτος. Το γεωγραφικό πλάτος μετρείται σε βόρειο και νότιο ανάλογα αν το σημείο ή η περιοχή της γης βρίσκεται (πάνω) ή νότια (κάτω) του Ισημερινού. Η Κύπρος βρίσκεται σε ανατολικό γεωγραφικό μήκος (ανατολικά του πρώτου μεσημβρινού) και σε βόρειο γεωγραφικό μήκος (βόρειο ή πάνω από τον Ισημερινό). Οι περιοχές της γης, είναι χωρισμένες ανάλογα σε μεγάλα τετράγωνα, τα οποία συμβολίζονται (ανάλογα με τον εκδότη του χάρτη) με δύο γράμματα. Όμως όταν χρησιμοποιούμε τον χάρτη μας είναι ανάγκη να αναφερόμαστε στα δύο αυτά γράμματα, πιστά αν η αναφορά μας είναι διεθνής.

Ένα σημείο πάνω στον χάρτη έχει το δικό του στίγμα, το οποίο καθορίζεται από έξι αριθμούς. Οι τρεις πρώτοι αντιπροσωπεύουν το γεωγραφικό μήκος και οι τρεις τελευταίοι το γεωγραφικό πλάτος. Για παράδειγμα, η εκκλησία του Αγίου Γεωργίου, που βρίσκεται περίπου 2 χιλιόμετρα βόρεια από το εκπαιδευτικό μας κέντρο στον Κόρνο, έχει

Καθορισμός Πάνω στον Χάρτη

Για να καθοριστούν ενα σημείο στο χάρτη μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε δύο μεθόδους, ανάλογα με τα στοιχεία που έχουμε.

α. Καθορισμός σημείου με συντεταγμένες

Αν γνωρίζουμε τις συντεταγμένες του σημείου τότε μπορούμε να καθορίσουμε τη θέση του δουλεύοντας με τον εξής τρόπο.

Ο εξειδικευμένος αρθιστής των συντεταγμένων (π.χ. 366632) αντιστοιχεί στο σημείο. Τα τρία πρώτα ψηφία δίνουν τον γεωγραφικό μήκος και τα τρία τελευταία το γεωγραφικό πλάτος.

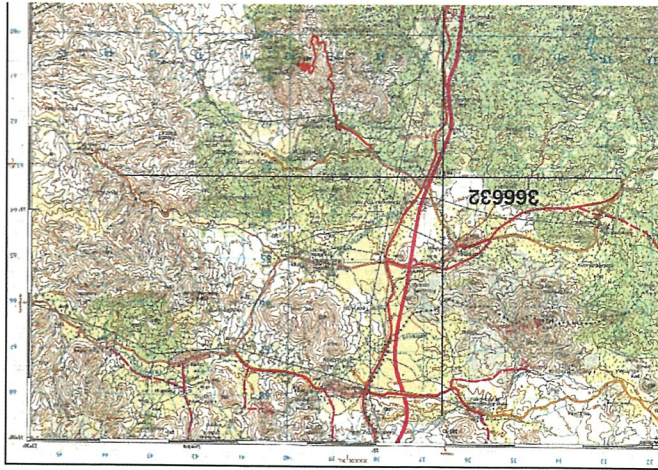
366 Γεωγραφικό Μήκος

632 Γεωγραφικό Πλάτος

Βρίσκουμε το σημείο 36 στον χάρτη και προσθέτουμε τις 6/10 του αριστερού μεχρι να φτάσουμε στο 366 και 2/10 του δεξιού μεχρι να φτάσουμε στο 632. Τότε θα έχουμε το σημείο που μας ενδιαφέρει. Στις συντεταγμένες, βρίσκουμε τον αριθμό που μας ενδιαφέρει και προσθέτουμε 2/10 του δεξιού μεχρι να φτάσουμε στο 366 και 2/10 του αριστερού μεχρι να φτάσουμε στο 632. Τότε θα έχουμε το σημείο που μας ενδιαφέρει.

β. Καθορισμός σημείου με τη χρήση Πυξίδας και δύο Γνωστών Σημείων

Αναγνωρίζουμε δύο σημεία στο χάρτη τα οποία μπορούμε να αναγνωρίσουμε και είναι ορατά στο έδαφος. Μπορούμε να τα χρησιμοποιήσουμε για να καθορίσουμε το σημείο που μας ενδιαφέρει. Τότε θα έχουμε το σημείο που μας ενδιαφέρει. Τότε θα έχουμε το σημείο που μας ενδιαφέρει.

Με τον ίδιο τρόπο λειτουργούν και τα δορυφορικά συστήματα καθορισμού του στίγματος ενός σημείου με τη βοήθεια των μηχανημάτων 695 (Global Positioning System). Το σύστημα αυτό χρησιμοποιεί ως γνωστά σημεία (σημεία αναφοράς), δορυφόρων που ευρίσκονται σε σταθερό σημείο πάνω από τη γη και κάνει την αντίστοιχη ηλεκτρονική μέτρηση.

Υψομετρία – Ισοϋψείς Καμπύλες

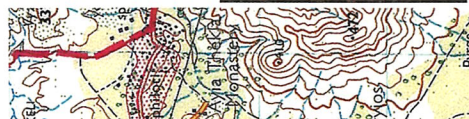
Επειδή στον χάρτη αποτυπώνουμε ένα μέρος του εδάφους το οποίο δεν είναι πάντοτε επίπεδο, θα πρέπει να έχουμε την ευχέρεια να καθορίσουμε την υψομετρική διαφορά που πιθανό να υπάρχει μεταξύ δύο σημείων. Για τον σκοπό αυτό, χρησιμοποιούμε τις ισοϋψείς καμπύλες και την ισοδιάσταση.

Ισοϋψείς Καμπύλες

Είναι γραμμές (συνήθως αποτυπωμένες σε χρώμα καφέ) που ενώνουν σημεία που έχουν στο έδαφος το ίδιο υψόμετρο.

Ισοδιάσταση

Ισοδιάσταση είναι η απόσταση μεταξύ δύο ισοϋψών γραμμών. Αν για παράδειγμα, η υψομετρική διαφορά που σημειώνουμε στον χάρτη μας με την βοήθεια των ισοϋψών καμπυλών σημειώνεται με διαφορά υψομέτρου 20 μέτρων, αυτή η απόσταση (20 μέτρα) είναι η ισοδιάστασή μας. Επομένως, όταν η απόσταση μεταξύ δύο ισοϋψών καμπυλών είναι μικρή, η πλαγιά που αποτυπώνει ο χάρτης μας είναι πιο απόκρημνη, ενώ όταν η απόσταση είναι μεγάλη, η πλαγιά που αποτυπώνεται είναι λιγότερο απόκρημνη ή πιο ομαλή.

ELEVATIONS IN METRES
CONTOUR INTERVAL 20 METRES
WITH SUPPLEMENTARY CONTOURS
AT 10 METRE INTERVALS

Η ανάρθρωση της γέφυρας και η αποκατάσταση των υποδομών της, η οποία θα πραγματοποιηθεί με την επιχορήγηση της Περιφέρειας, είναι από τα έργα που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του προγράμματος. Η ανάρθρωση της γέφυρας και η αποκατάσταση των υποδομών της, η οποία θα πραγματοποιηθεί με την επιχορήγηση της Περιφέρειας, είναι από τα έργα που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του προγράμματος.

Η ανάρθρωση της γέφυρας και η αποκατάσταση των υποδομών της, η οποία θα πραγματοποιηθεί με την επιχορήγηση της Περιφέρειας, είναι από τα έργα που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του προγράμματος. Η ανάρθρωση της γέφυρας και η αποκατάσταση των υποδομών της, η οποία θα πραγματοποιηθεί με την επιχορήγηση της Περιφέρειας, είναι από τα έργα που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του προγράμματος. Η ανάρθρωση της γέφυρας και η αποκατάσταση των υποδομών της, η οποία θα πραγματοποιηθεί με την επιχορήγηση της Περιφέρειας, είναι από τα έργα που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του προγράμματος.

Η ανάρθρωση της γέφυρας και η αποκατάσταση των υποδομών της, η οποία θα πραγματοποιηθεί με την επιχορήγηση της Περιφέρειας, είναι από τα έργα που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του προγράμματος. Η ανάρθρωση της γέφυρας και η αποκατάσταση των υποδομών της, η οποία θα πραγματοποιηθεί με την επιχορήγηση της Περιφέρειας, είναι από τα έργα που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του προγράμματος.

Μεταφορές

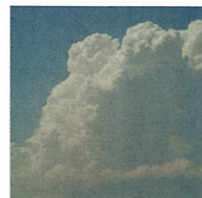
Σύννεφα

Ένας Πρόσκοπος, θα πρέπει να είναι σε θέση να αναγνωρίζει τους διάφορους τύπους συννέφων και, με βάση τις γνώσεις του αυτές, να προβαίνει σε βασικές προβλέψεις σχετικά με την εξέλιξη του καιρού. Ιδιαίτερα κατά τις επόμενες ώρες. Τα σύννεφα δημιουργούνται σε διάφορα ύψη, μέσα στην ατμόσφαιρα, μέχρι τα 12.000 μέτρα και αποτελούνται από υδροσταγονίδια ή παγοκρυστάλλους. Ανάλογα με το ύψος που ευρίσκονται ή εκτείνονται, διακρίνονται σε τέσσερις βασικές κατηγορίες:

Στρώματα (stratus) που αποτελούνται από ομοιόμορφες στοιβάδες που ευρίσκονται σπάνια σε ύψος μεγαλύτερο από 1.000 μέτρα. Περιγράφονται ως «ανυψωμένη ομίχλη», δεν έχουν ιδιαίτερη μορφή και θεωρούνται σαν «νυκτερινά σύννεφα», επειδή οφείλουν τη δημιουργία τους στην βραδινή υγρασία.

Σωρείτες (Comulus) με τη βάση τους να ευρίσκεται περίπου στα 1.500 μέτρα. Είναι παχιά σύννεφα που έχουν οριζόντια βάση και προεξοχές στο πάνω μέρος τους. Όταν ο ήλιος είναι απέναντί τους, η επιφάνειά τους είναι λαμπερή (πιο λαμπερή από την περιφέρειά τους) όταν όμως είναι από πίσω τους, φαίνονται σκοτεινά και η περιφέρειά τους λάμπει.

Θύσανοι (Cirrus) σε ύψος 7.000-9.000 μέτρων. Είναι λεπτά σύννεφα που μοιάζουν με φτερά. Συνήθως αποτελούνται από μικρά χιονοκρύσταλλα και όχι από σταγόνες νερού. Οι θύσανοι προμηνύουν καλό καιρό, αλλά με πιθανότητα μεταβολής.

Πολλοί έχουν πει ότι η ζωή είναι σαν να παίζεις με χαρτιά. Αλλά η διαφορά είναι ότι στην πραγματικότητα, τα χαρτιά αυτά είναι ταυτόχρονα και οι κανόνες του παιχνιδιού. Και αν δεν καταλάβεις τους κανόνες, μπορείς να χάσεις. Οπότε, να είσαι προσεκτικός. Να μην παίζεις τυφλά. Να κοιτάς καλά τα χαρτιά σου, να σκεφτείς καλά τις κινήσεις σου. Και αν είσαι τυχερός, να μην παύεις να παίζεις. Γιατί, στην πραγματικότητα, η ζωή είναι ένα παιχνίδι. Και αν παύσεις να παίζεις, παύεις να ζεις.

[illegible][illegible]

• Όταν οι προσκομιστές βράζουν τα πράγματα να είναι λυωμένα στους βαθμωφόρους της Ομάδας, τον Αφρηγό των Συστημάτων και την Εμπειρική Εφορία. Για ειδικές

Εφορεία.

հայրենիքի և մայրենի լեզվի միջոցով միասնական (պահպանվող) և զարգացող, 'նորարարական', 'հայրենիքի զարգացող' ուժերով

-դոպուստ ևսօքչ ռօս Նոսոթօթօթօթ
 Յի Նճճրիօ Նչիւրիէ Յօ ևսօքչիւրիէ
 յՎ իւնքիւ Յօ յօրոս , ևսօքչիւրիէ
 քօթ ալքիւ ուլ ռօս Նոսոթօթօթ
 Յիևօքչ ևՎ . Նիւթօլլ Նճիւրիւքիւ
 -իւնչ Յի ոթօթօթօթօթ և և և և և և
 յօքիւ յիւթօթօթ և և և և և և
 յՎ ջլաթիւ Նիւթօլլ Նիւթօթ
 Յչ . և և և և և և և և և և և և
 Նիւ Յիևօքչ յՎ իւնքիւ Յօ , Նիւթօթ
 Նիւ և և և և և և և և և և և և

[illegible]

οηδαντικό να εξουλιανώ:

—Οχι, τον απαράμιλλο ομαδοποιημένο, κα-

— 0 καθ' ην προκοπος εστις σωτηριαις, τον παρακαλυπτον

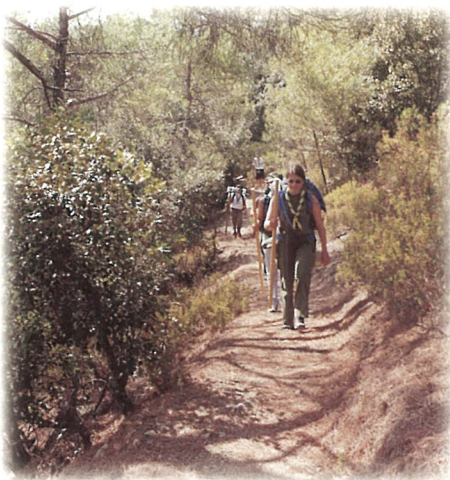
Ασφάλεια στο Ύπαιθρο

Πολλές από τις δράσεις των Προσκόπων, πραγματοποιούνται στο ύπαιθρο και ιδιαίτερα στα όμορφα και πλούσια δάση του τόπου μας. Υποχρέωση του κάθε Πρόσκοπου είναι να γνωρίζει πώς να διακινείται και να ζει το προσκοπικό παιχνίδι στο ύπαιθρο με ασφάλεια. Πάντοτε πρέπει να έχουμε στο μυαλό μας το θέμα της ασφάλειας και μια οποιαδήποτε δράση είναι πετυχημένη όταν όλοι όσοι συμμετέχουμε σε αυτήν, επιστρέφουμε στο τέλος της χωρίς κανένα πρόβλημα στο σπίτι μας.

Για την ασφάλεια και την καλύτερη διοργάνωση των δράσεών μας θα πρέπει να τηρούμε ειδικούς κανόνες και οδηγίες τους οποίους ο κάθε Πρόσκοπος έχει υποχρέωση να γνωρίζει. Οι κυριότεροι από αυτούς τους κανόνες και τις οδηγίες είναι οι πιο κάτω:

- Όλες οι Προσκοπικές δράσεις θα πρέπει να είναι γνωστές στους Βαθμοφόρους της Ομάδας, τον Αρχηγό του Συστήματος και την Επαρχιακή Εφορεία. Για ειδικές

δράσεις (μεγάλης διάρκειας, εξωτερικού, υψηλού κινδύνου κλπ) ενήμερη θα πρέπει να είναι και η Γενική Εφορεία.

- Για την πραγματοποίηση της δράσης, θα πρέπει να έχουμε τις κατάλληλες γνώσεις και πείρα. Σε κάποιες περιπτώσεις πιθανό να απαιτείται η παρουσία ειδικού εκπαιδευτή ή βαθμοφόρου με εξειδικευμένες γνώσεις. Αν έχουμε Προσκόπους που για πρώτη φορά συμμετέχουν, αυτοί θα πρέπει να συμμετέχουν σε μικτές ομάδες με Προσκόπους που έχουν προηγούμενη εμπειρία.

- Ο εξοπλισμός είναι απαραίτητο στοιχείο τόσο για την πραγματοποίηση της δράσης όσο και για την ασφάλεια στη διεξαγωγή της. Είναι, επομένως, πολύ σημαντικό να έχουμε:

- Όλο τον απαραίτητο ομαδικό εξοπλισμό, και
- Ο κάθε Πρόσκοπος ξεχωριστά, τον απαραίτητο

ατομικό εξοπλισμό.

Τόσο ο ομαδικός όσο και ο ατομικός εξοπλισμός θα πρέπει να ευρίσκονται σε άριστη και χρησιμοποίησιμη κατάσταση.

- Σε κάθε δράση, θα πρέπει να μεριμνήσουμε πριν από τη διεξαγωγή της για το πώς θα αντιδράσουμε σε περίπτωση που θα μας συμβεί κάτι απρόοπτο. Οπωσδήποτε, θα πρέπει να έχουμε μαζί μας φαρμακείο καθώς επίσης και μέσα επικοινωνίας για να επικοινωνήσουμε με σταθμό παροχής βοήθειας ή τους βαθμοφόρους μας σε περίπτωση έκτακτου περιστατικού.

Ιδιαίτερα μέτρα προστασίας και ασφάλειας θα πρέπει να παίρνουμε σε ενωμοτιακές δράσεις υπαίθρου και πορείες. Οι βασικοί κανόνες για μια ασφαλισμένη δράση τέτοιας μορφής είναι:

- Η καλή φυσική κατάσταση όλων των μελών της Ενωμοτίας ή της Ομάδας που θα συμμετάσχουν στη δράση.

- Ο καλός και κατάλληλος εξοπλισμός (ομαδικός και ατομικός). Όλοι όσοι παίρνουν μέρος στην δράση θα πρέπει να έχουν τον κατάλληλο ρουχισμό και την κατάλληλη υπόδηση. Τα ρούχα θα πρέπει να είναι όσο το δυνατόν περισσότερα ελαφριά

και ευρύχωρα. Στο ντύσιμο θα πρέπει να ακολουθούμε την μέθοδο του «κρεμμυδιού», να φορούμε δηλαδή πολλά στρώματα από λεπτά ρούχα. Τα εξωτερικά ρούχα (μπουφάν τον χειμώνα, φανέλα το καλοκαίρι) να είναι έντονου χρώματος ώστε να διακρίνονται τα άτομα από μακριά. Τα χρώματα παραλλαγής ή τα φαιοπράσινα θα πρέπει να αποφεύγονται. Τα παπούτσια θα πρέπει να είναι άνετα στο πόδι και «δουλεμένα». Ποτέ δεν φορούμε σε μια πορεία παπούτσια που δεν έχουμε φορέσει προηγουμένως ή παπούτσια με τα οποία τα πόδια μας δεν

είναι συνηθισμένα. Πάντοτε (χειμώνα — καλοκαίρι) θα πρέπει να έχουμε στο σακκίδιό μας αδιάβροχο και εφεδρικό ρουχισμό προστατευμένο σε αδιάβροχο σακούλι, για να τον χρησιμοποιήσουμε σε περίπτωση απότομης μεταβολής του καιρού. Μέσα στον ατομικό μας εξοπλισμό θα πρέπει απαραίτητα να έχουμε συμπεριλάβει σφυρίχτρα και φακό (φανάρι) έστω και αν στο πρόγραμμα της δράσης δεν προβλέπεται διανυχτέρευση. Το καλοκαίρι παίρνουμε πάντοτε μαζί μας σταφίδες και ξηρούς καρπούς και τον χειμώνα σοκολάτες για να έχουμε επιπρόσθετη ενέργεια και θερμίδες όταν απαιτείται.

— Οι κινήσεις θα πρέπει να προγραμματιστούν την κατάλληλη ώρα αφήνοντας λογικά χρονικά περιθώρια για αντιμετώπιση απρόοπτων καταστάσεων. Ο ρυθμός κίνησης είναι κανονικός. Συνήθως υπάρχει η τάση στην αρχή να κινούμαστε γρήγορα, κάτι που είναι εντελώς λανθασμένο. Αρχίζουμε την κίνησή μας αργά έτσι που να προθερμανθούμε και προοδευτικά να αποκτήσουμε τον κανονικό ρυθμό κίνησης. Πρέπει να προσέχουμε όλα τα μέλη της ομάδας και να βεβαιωθούμε ότι έχουν τη δύναμη και την ικανότητα να ακολουθήσουν τον σταθερό ρυθμό που έχουμε. Αποφεύγουμε τις συχνές στάσεις και παίρνουμε τις απαραίτητες ποσότητες νερού σιγά—σιγά, έτσι που να αποφύγουμε με τον ιδρώτα την αφυδάτωση, αλλά και τη μεγάλη ποσότητα η οποία θα δυσχεράνει τις κινήσεις μας. Το βάρος του σώματός μας θα πρέπει να πέφτει τόσο κατά την ανάβαση όσο και κατά την κατάβαση στα λυγισμένα μας γόνατα έτσι που να απορροφούνται οι κραδασμοί του σώματος και να διατηρούμε την απαραίτητη ελαστικότητα.

— Όταν κινούμαστε σε χώρους όπου το έδαφος δεν είναι καθαρό και υπάρχουν ξερά χόρτα, ιδιαίτερα κατά το καλοκαίρι, τουλάχιστον ο Πρόσκοπος που προηγείται της Ενωμοτίας ή της Ομάδας θα πρέπει να ελέγχει τον χώρο με το χτύπημα ενός κονταριού διασφαλίζοντας ότι δεν υπάρχουν ερπετά και, ιδιαίτερα, φίδια. Καλό φυσικά θα είναι όλοι οι Πρόσκοποι να έχουν ο καθένας το δικό του προσκοπικό κοντάρι έτσι που να μπορεί εύκολα και άμεσα να προστατεύσει τον εαυτό του, σε περίπτωση ανάγκης.

Ασύρματος: Μέσο Επικοινωνίας - Ασφάλειας

Η επικοινωνία μέσω ασυρμάτων, είναι πολύ εύκολη και βοηθά σημαντικά στην ασφάλεια κατά τη διάρκεια της διεξαγωγής των δράσεων. Η χρήση ασυρμάτων, συνεπάγεται προηγουμένως την εξασφάλιση σχετικής άδειας από τα αρμόδια κυβερνητικά τμήματα.

Το βασικό πλεονέκτημα από την χρήση των ασυρμάτων, είναι η ταυτόχρονη επικοινωνία με πολλούς σταθμούς. Όσοι σταθμοί ευρίσκονται σε λειτουργία, είναι συντονισμένοι με την ίδια συχνότητα την οποία χρησιμοποιούμε και ευρίσκονται μέσα στην εμβέλεια των ασυρμάτων μας (περιοχή δυνατότητας λήψης και αποστολής από τον ασύρματό μας) μπορούν να μας ακούουν και να επικοινωνούν μαζί μας. Το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό στη χρήση των ασυρμάτων είναι ότι δεν μπορεί να υπάρχει ταυτόχρονη αποστολή μηνύματος από δύο ή περισσότερους σταθμούς που λειτουργούν στην ίδια συχνότητα (με δυνατότητα μεταξύ τους επικοινωνία). Γι' αυτό, όταν ένας σταθμός εκπέμπει, τότε όλοι οι άλλοι θα πρέπει

να παραμένουν δέκτες (να ακούουν δηλαδή).

Με τον τρόπο αυτόν, είναι δυνατό μέσα στα πλαίσια μιας δράσης μας στο ύπαιθρο, να δημιουργήσουμε το δικό μας ασύρματο δίκτυο επικοινωνίας. Ο κεντρικός σταθμός που συντονίζει τη δράση αποτελεί τη «βάση» του δικτύου μας. Ο κάθε σταθμός (μαζί και η βάση) παίρνουν έναν κωδικό αριθμό έτσι που εύκολα να μπορούμε να διακρίνουμε κάθε φορά τον σταθμό που εκπέμπει. Ο κωδικός αυτός αναφέρεται στην αρχή της μετάδοσης του μηνύματος μαζί με τον κωδικό του σταθμού στον οποίο θέλουμε να αποστείλουμε το μήνυμά μας. Φυσικά είναι δυνατόν ταυτόχρονα να αποστείλουμε το ίδιο μήνυμα σε δύο ή περισσότερους ή όλους τους σταθμούς του δικτύου μας.

Η χρήση κινητών τηλεφώνων παρουσιάζει μειονεκτήματα σε σύγκριση με το ασύρματο δίκτυο επικοινωνίας γιατί:

- είναι δυνατό στην περιοχή που βρισκόμαστε (ιδιαίτερα στο ύπαιθρο) να μην υπάρχει κάλυψη αναμεταδότη και επομένως η λήψη να μην είναι ικανοποιητική για επικοινωνία.

- μπορούμε να επικοινωνούμε μόνο με έναν άλλο σταθμό (τηλέφωνο κινητό ή σταθμό), χωρίς να έχουμε το πλεονέκτημα να επικοινωνούμε ταυτόχρονα με όλους ή περισσότερους από ένα σταθμούς του δικτύου που θα δημιουργήσουμε.

Το Φυσικό Περιβάλλον

Το φυσικό περιβάλλον αποτελεί θείο δώρο προς τον άνθρωπο, γι' αυτό καθήκον και υποχρέωσή μας είναι να το αγαπήσουμε και να το προστατέψουμε. Για να μπορέσουμε όμως να το κάνουμε αυτό, θα πρέπει προηγουμένως να το γνωρίσουμε.

Ο τόπος μας έχει προικηθεί με το προνόμιο να φιλοξενεί πολλά είδη φυτών, θηλαστικών, πτηνών και ψαριών, μερικά μάλιστα από αυτά, αποτελούν αποκλειστικό προνόμιο της Κύπρου, αφού υπάρχουν μόνο στον τόπο μας. Ειδικότερα, για τα είδη αυτά, θα πρέπει να δείξουμε ιδιαίτερη ευαισθησία και φροντίδα για να τα προστατέψουμε.

Μέσα από τις σελίδες που ακολουθούν, θα γνωρίσεις μερικά μόνον από τα είδη που ζουν μόνιμα ή περνούν μέρος της ζωής τους στον τόπο μας. Όλα αυτά τα είδη, αλλά και ολόκληρο το φυσικό περιβάλλον αποτελούν την πηγή της ζωής του πλανήτη μας και εμάς τους ίδιους. Καταστρέφοντας επομένως το φυσικό περιβάλλον είναι σαν να καταστρέφουμε την ίδια μας τη ζωή.

Ως Πρόσκοπος Χάλκινου Τριφυλιού, θα ζήσεις ένα μεγάλο μέρος από την προσκοπική σου ζωή στο ύπαιθρο, μέσα στη φύση, τα φυτά, τα ζώα, τα πουλιά και τα νερά της θάλασσας. Παρατήρησε ό, τι συναντάς και προστάτεψέ το. Κάθε τι όσο μικρό ή μεγάλο κι αν είναι, έχει τη δική του θέση στο οικοσύστημα και στη ζωή μας. Προστάτεψε, επομένως, τη φύση, τη ζωή, τον Πλανήτη μας.

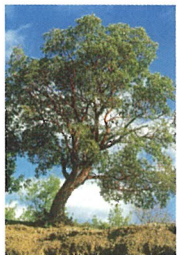

Από τη Χλωρίδα της Κύπρου

Ελιά

Η ελιά είναι από τα πιο πολύτιμα δέντρα του τόπου μας και της Μεσογείου, αν όχι το πιο πολύτιμο, τόσο για την παραγωγή των καρπών του όσο και για τη σημασία του στη διαμόρφωση των μεσογειακών τοπίων. Είναι φυτό πολύ κοσμητικό, αλλά χρειάζεται προσοχή στη χρήση του σε πυκνοκατοικημένες περιοχές γιατί μερικοί άνθρωποι παρουσιάζουν αλλεργικές επιπλοκές στην ανθοφορία του.

Οι αρχαίοι Έλληνες τη θεωρούσαν ως σύμβολο της ειρήνης και της νίκης. Οι καρποί της αγριελιάς τρώγονται από διάφορα πουλιά και έτσι αποτελεί σημαντικό φυτό για την πανίδα.

Κόμαρος η ανδράχλη — Αντρουκλιά

Αειθαλής θάμνος ή μικρό δέντρο, ύψους 3—5 μέτρων. Ο φλοιός είναι λείος, κόκκινος από το τέλος του φθινοπώρου μέχρι το καλοκαίρι, οπότε απολεπίζεται και γίνεται αρχικά πράσινος ενώ στη συνέχεια κόκκινος και πάλι. Ο καρπός είναι κόκκινη έως πορτοκαλοκόκκινη ράγα, διαμέτρου 10—15 χιλιοστόμ., κοκκώδης, εδώδιμη. Ωριμάζει από το τέλος Οκτωβρίου μέχρι τον Δεκέμβριο.

Ευκάλυπτος η γομφοκέφαλη — Ευκάλυπτος

Αειθαλές δέντρο ύψους μέχρι 45μ. Το βρίσκουμε στην Πόλη Χρυσοχούς, στο Φασούρι, στην Αλυκή Λάρνακας, στη Σαλαμίνα, στην Αθαλάσσα και αλλού (υψόμετρο 0—200μ.). Είναι ιθαγενές της δυτικής Αυστραλίας. Είναι ταχυαυξές είδος και φυτεύεται σε πάρκα, δρόμους, τέλματα και έλη. Αξιοποιείται επίσης σε ανεμοθραύστες. Ευδοκίμει σε αμμώδη, βαθιά, ασβεστούχα εδάφη, αντέχει όμως σε ξηρές θέσεις και σε κάποιο βαθμό σε αλατούχα εδάφη. Πολλαπλασιάζεται με σπέρματα. Μετά την εκκοπή των ώριμων δέντρων αναγεννάται με πρεμνοβλαστήματα.

Μύρτος η κοινή – Μερσινιά

Αειθαλής θάμνος ύψους μέχρι 3μ. Ανθίζει από τον Μάιο μέχρι τον Αύγουστο. Ωριμάζει από τον Οκτώβριο μέχρι τον Ιανουάριο. Είναι ιθαγενές είδος. Το συναντούμε σχεδόν σ' όλη την Κύπρο, κατά μήκος ποταμών, κοντά σε πηγές και άλλους υγρότοπους – Ακάμας, Ακρωτήρι, οροσειρά του Τροόδους, Λάρνακα, οροσειρά του Πενταδακτύλου, Καρπασία (υψόμετρο 0–1500μ.).

Πιστακιά η σχίνος – Σσ'ινιά, Σχινιά

Αειθαλής, αρωματικός, ρητινοφόρος θάμνος ή μικρό δέντρο ύψους μέχρι 4μ. Ανθίζει από τον Φεβρουάριο μέχρι τον Μάρτιο. Είναι ιθαγενές είδος της Κύπρου. Πολύ κοινό σε πετρώδεις πλαγιές, πευκοδάση και αμμοθίνες – Ακάμας, Λυσός, Ακρωτήρι, Κορμακίτης, Μαζωτός, Βαβαταινιά, Λάρνακα, Πενταδάκτυλος, Καρπασία και αλλού (υψόμετρο 0–800μ.). Αξιοποιείται ως καλλωπιστικό για φράκτες ή ως μεμονωμένος θάμνος με ελεύθερη ανάπτυξη. Ευδοκίμει σ' όλους τους τύπους εδαφών. Πολλαπλασιάζεται με σπέρματα. Οι καρποί του χρησιμοποιούνται στην αλλαντοποιία, στην παρασκευή ζυμαρικών και ως άρτυμα στη μαγειρική.

Πιστακιά η τερέβινθος – Τρεμιθιά, Αρκοτρεμιθιά

Φυλλοβόλος θάμνος ή μικρό δέντρο ύψους μέχρι 6m. Ανθίζει από τον Μάρτιο μέχρι τον Απρίλιο. Είναι ιθαγενές είδος της Κύπρου. Κοινό σε πετρώδεις πλαγιές, πευκοδάση και θαμνώνες – Ακάμας, οροσειρά του Τροόδους, Ακρωτήρι, Λάρνακα, Κορμακίτης, οροσειρά του Πενταδακτύλου, Καρπασία (υψόμετρο 0–1500μ.). Απαντά επίσης σ' όλες τις μεσογειακές χώρες. Τα άνθη, οι ποικίλες αποχρώσεις των φύλλων και οι καρποί το καθιστούν κοσμητικό. Ευδοκίμει σ' όλους τους τύπους εδαφών. Πολλαπλασιάζεται με σπέρματα. Οι καρποί χρησιμοποιούνται για την παρασκευή ντόπιων ζυμαρικών, τις τρεμιθοπίττες.

Κιτρέα η σινική — Πορτοκαλιά

Αειθαλές δέντρο ύψους μέχρι 6μ. Ανθίζει από τον Μάρτιο μέχρι τον Απρίλιο. Καλλιεργούμενο είδος με πολύ μεγάλη οικονομική σημασία για την Κύπρο. Εκτεταμένοι πορτοκαλεώνες απαντούν στη Μόρφου, στην Αμμόχωστο και στη Λεμεσό. Σε μικρότερη έκταση υπάρχουν σε πολλές άλλες περιοχές της Κύπρου. Κάποτε φυτεύεται σε κήπους και κατά μήκος αστικών δρόμων (υψόμετρο 0–600μ.). Καλλιεργείται σ' όλες τις μεσογειακές χώρες. Πολλαπλασιάζεται κυρίως με εμβολιασμό.

Κιτρέα η λεμονέα — Λεμονιά, Οξινιά

Αειθαλές δέντρο ύψους μέχρι 6m. Ανθίζει από τον Μάρτιο μέχρι τον Απρίλιο. Καλλιεργούμενο είδος με πολύ μεγάλη οικονομική σημασία για την Κύπρο. Εκτεταμένες λεμονοκαλλιέργειες υπήρχαν στη Λάπηθο και στον Καραβά. Σε μικρότερη έκταση υπάρχουν στον Πύργο, στην Πάφο, στη Λεμεσό και αλλού. Φυτεύεται επίσης σε κήπους και κάποτε κατά μήκος αστικών δρόμων (υψόμετρο 0–600μ.). Καλλιεργείται σ' όλες τις μεσογειακές χώρες. Πολλαπλασιάζεται κυρίως με εμβολιασμό.

Ακακία η ιτέινη — Ακακία

Αειθαλής, ανοικτόκλαδος θάμνος ή μικρό δέντρο, ύψους 3–5μ., με πυκνή κόμη. Ανθίζει στα τέλη Φεβρουαρίου ή αρχές Μαρτίου μέχρι τον Απρίλιο (–Μάιο). Είναι ιθαγενές της Αυστραλίας, που έχει καλλιεργηθεί σε όλες σχεδόν τις χαμηλές περιοχές του νησιού μας εδώ και πολλές δεκαετίες. Είναι το πιο κοινό είδος ακακίας που υπάρχει στην Κύπρο και ίσως το πιο κοινό ξενικό. Είναι ολιγαρκές δέντρο, κατάλληλο για αποκατάσταση υποβαθμισμένων θέσεων, όπως λατομεία κτλ. και για προστασία του εδάφους από τη διάβρωση. Όταν εγκατασταθεί είναι δύσκολο να εξαλειφθεί και συχνά αντιμετωπίζεται ως ζιζάνιο.

Κερατέα η έλλοβη — Χαρουπιά, Τερατσιά

Αειθαλής, μακρόβιο δέντρο, ύψους μέχρι 10m ή και περισσότερο, με πυκνή, πλατιά ημισφαιρική κόμη, ισχυρά κλαδιά με πολλές εξογκώσεις. Ανθίζει από τον Σεπτέμβριο μέχρι τον Νοέμβριο. Είναι ιθαγενές της Κύπρου, (υψόμετρο 0–600μ. ως άγριο και μέχρι 1000μ. ως καλλιεργούμενο). Κοινό στον Ακάμα, Επισκοπή, Πενταδάκτυλο, Καρπασία, Δάσος Λεμεσού, Λεύκαρη, Καλαβασός, Σταυροβούνι. Ως καλλιεργούμενο είναι πολύ κοινό στις επαρχίες Λεμεσού, Πάφου, Κερύνειας αλλά και στις υπόλοιπες επαρχίες. Είναι φυτό ολιγαρκές, φωτόφιλο, σχετικά ευαίσθητο στους παγετούς.

Πρόνους η γλυκεία — Αμυγδαλιά, Αθασιά

Φυλλοβόλος θάμνος ή δέντρο ύψους μέχρι 8μ. Ανθίζει από τον Ιανουάριο–Φεβρουάριο μέχρι τον Απρίλιο. Καλλιεργούμενο είδος στην Κύπρο για τους καρπούς του. Το συναντούμε ως δραπετή καλλιέργειας κοντά σε περιοχές με φυτείες αμυγδαλιάς (υψόμετρο 0–1500μ). Πολλαπλασιάζεται με σπέρματα και είναι πολύ κοσμητικό, ιδιαίτερα για τα άνθη του που εμφανίζονται πριν από τα φύλλα. Το όνομα «αθασιά» προήλθε από τη «θασιάν αμυγδαλήν» (από το νησί Θάσος).

Κράταιγος η αζαρόλος — Μοσφιλιά

Φυλλοβόλο δέντρο ή θάμνος ύψους μέχρι 10μ. Ανθίζει από τον Μάρτιο μέχρι τον Μάιο. Είναι ιθαγενές είδος της Κύπρου. Κοινό σχεδόν παντού (υψόμετρο 0–1500μ.). Ολιγαρκές φυτό, με όμορφα άνθη και καρπούς, που μπορεί να φυτευτεί από 0–1800μ.

Εριοβότρυα η ιαπωνική — Μεσιπλιά

Αειθαλές δέντρο ύψους μέχρι 10μ. Ανθίζει από τον Σεπτέμβριο μέχρι τον Δεκέμβριο. Επигενές είδος στην Κύπρο (υψόμετρο 0–1200μ). Αν και καλλιεργείται ευρύτατα για τους καρπούς του, είναι ένα εξαιρετικό καλλωπιστικό φυτό. Πολλαπλασιάζεται εύκολα με σπέρματα.

Αραβίς η πορφυρή — Κλάματα της Παναγίας, Δάκρυα της Παναγίας

Ημίθαμνος ύψους μέχρι 30εκ. Ανθίζει από τον Μάρτιο μέχρι τον Απρίλιο. Τοπικά πολύ κοινό ενδημικό είδος της Κύπρου. Βρίσκεται σε σχισμές πυριγενών και ασβεστολιθικών βράχων — οροσειρά του Τροόδους μόνο (υψόμετρο 400–1800μ.). Είναι εντυπωσιακό φυτό. Τα ρόδινα άνθη και τα ασημόχρωμα ως γλαυκοπράσινα φύλλα το καθιστούν κοσμητικό. Είναι κατάλληλο για βραχόκηπους και για κάλυψη επιφανειών. Αρέσκεται σε πυριγενή και ασβεστούχα εδάφη.

Κάππαρις η ακανθώδης — Καππαρκά, Καππάριν

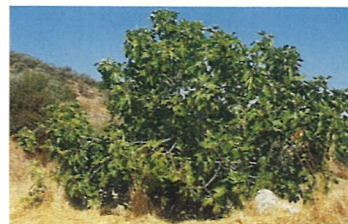

Πολύκλαδος, φυλλοβόλος θάμνος ύψους μέχρι 1,5μ. Ανθίζει από τον Μάιο μέχρι τον Σεπτέμβριο (τα άνθη ανοίγουν από το σούρουπο μέχρι το πρωί). Είναι ιθαγενές είδος της Κύπρου. Είναι πολύ κοινό σε πετρώδεις πλαγιές, σε όρια χωραφιών, σε θαμνώδη και άγονη γη — Ακάμας, οροσειρά του Τροόδους, οροσειρά του Πενταδακτύλου, Καρπασία και αλλού (υψόμετρο 0–900μ.). Οι τρυφεροί βλαστοί είναι γνωστοί με το όνομα Καππάριν, τα μπουμπούκια με το όνομα Κουτρούβιν και οι τρυφεροί καρποί με το όνομα Αγγουρούδκια.

Τα φύλλα και τα άνθη προσδίδουν στο φυτό κοσμητική αξία. Ευδοκimei σ' όλους τους τύπους εδαφών.

Συκιά η καρική — Συκιά, Συτζιά

Φυλλοβόλος θάμνος ή δέντρο ύψους 4–6μ. Ανθίζει από τον Μάρτιο μέχρι τον Απρίλιο. Είναι ιθαγενές της Κύπρου, αλλά είναι πιο κοινό ως καλλιεργούμενο σε μεγάλο αριθμό ποικιλιών, σε όλο σχεδόν το υψομετρικό εύρος 0–1400μ. Άγρια φυτά υπάρχουν συνήθως σε υγρά και δροσερά κοιλώματα γκρεμών, βράχων, σπηλαίων αλλά και κοντά σε ποτάμια — Άβακας, Λαόνα, Αγιάτης (Δάσος Πάφου), Πάνω Γιαλιά, Μαύροι Γκρεμοί, Διαρίζος, Πλατύς, Καφίζηδες (Ξερός Ποταμός), Σπήλια, Κυπερούντα, Γέρι, οροσειρά του Πενταδακτύλου.

Λεύκη η μελανή — Καβάτζιν

Φυλλοβόλο δέντρο ύψους μέχρι 30μ. Ανθίζει από τον Φεβρουάριο μέχρι τον Απρίλιο. Στην Κύπρο βρίσκεται ως εγκλιματισμένο επιγενές. Χαρακτηρίζεται από τη στενή κόμη, τους παράλληλους κλάδους με τον κεντρικό κορμό, τον άσπρο φλοιό, το ρομβοειδές—ωοειδές έλασμα των φύλλων και τα σχεδόν πάντοτε αρσενικά άνθη. Ευδοκίμει σε υγρές θέσεις κατά μήκος ρυακιών και ποταμών — Πάφος, οροσειρά του Τροόδους, οροσειρά του Πενταδακτύλου και αλλού (υψόμετρο 0—1400μ.). Απαντά επίσης στα Βαλκάνια, στη Β. Αφρική, στην Α. Μεσόγειο μέχρι και την κεντρική Ασία. Το ξύλο της λεύκης είναι ελαφρύ και χρησιμοποιείται στη λεπτοξυλουργική, στην ξυλογλυπτική, στην κατασκευή πυρείων, κιβωτίων χάρτη κτλ.

Ελάτη η κεφαλληνιακή — Έλατο

Αειθαλές δέντρο ύψους μέχρι 30μ. Ανθίζει από τον Μάιο μέχρι τον Ιούνιο. Ενδημικό της Ελλάδας. Στην Κύπρο καλλιεργείται σε φυτείες ή ως καλλωπιστικό, κυρίως σε ορεινές περιοχές — Αγιάτης, Πρόδρομος, Τρόδος, Πλατάνια (υψόμετρο 400—1800μ.). Δέντρο σκιανθεκτικό, που απαιτεί βαθιά και υγρά εδάφη και μπορεί να φυτευτεί από 400—1900μ. Το ξύλο του εκτιμάται πολύ για διάφορες χρήσεις. Επίσης τα νεαρά φυτά αποτελούν εξαίρετα χριστουγεννιάτικα δέντρα.

Αγαύη η αμερικανική — Αθάνατος

Πολυετές, μονοκαρπικό φυτό, με έντονη ανάπτυξη παραφυάδων. Τα άνθη εμφανίζονται όταν το φυτό έχει ηλικία μεταξύ 10—100 χρόνων, ανάλογα με τις οικολογικές συνθήκες της κάθε χώρας όπου βρίσκεται. Επιγενές είδος της Κύπρου. Βρίσκεται σε όρια χωραφιών, κοίτες χειμάρρων, και εγκαταλειμμένες θέσεις — Πάφος, Λεμεσός, Λάρνακα, Λευκωσία, Αμμόχωστος, Κερύνεια (υψόμετρο 0—300μ.). Βρίσκεται επίσης στις παραμεσόγειες χώρες. Είναι ιθαγενές του Μεξικού.

Αόρατος του Τροόδους

Δέντρο μέχρι 20μ. ύψος. Απαντάται στις περιοχές Παπούτσας και Μαδαρής από 1200 μέχρι 1600 μ. υψόμετρο. Έχει μεγάλη οικολογική και αισθητική αξία.

Αόρατος

Θάμνος ή μικρό δέντρο μέχρι 10μ. ύψος. Απαντάται κυρίως σε παραλιακές περιοχές από την επιφάνεια της θάλασσας μέχρι 350μ. υψόμετρο και είναι ένα από τα κυριώτερα είδη της Μεσογειακής μακκιάς βλάστησης.

Μαντόπευκος, Μαύρη Πεύκη

Δέντρο ύψους 17—35μ. Απαντάται στην περιοχή του Εθνικού Δασικού Πάρκου Τροόδους από 1200μ. υψόμετρο μέχρι την κορυφή της Χιονίστρας (1952μ.) και είναι πολύ ανθεκτικό είδος στις αντίξοες καιρικές συνθήκες που επικρατούν στο Τρόοδος.

Αγριόπευκο, Τραχεία Πεύκη

Δέντρο 12—30μ. ύψος. Απαντάται σχεδόν σ' ολόκληρη την Κύπρο από την επιφάνεια της θάλασσας μέχρι 1250μ. υψόμετρο, είναι το κυριότερο δασικό δέντρο της Κύπρου και προσφέρει κάλυψη σε μεγάλες εκτάσεις του δάσους.

Κυπαρίσσι

Δέντρο 15—30μ. ύψος, κλαδιά όρθια που σχηματίζουν μια στενή κόμη με σχήμα στήλης ή κλαδιά απλωτά σχεδόν οριζόντια που σχηματίζουν μια ακανόνιστη πυραμιδοειδή κόμη. Έχει μεγάλη αισθητική αξία και απαντάται από την επιφάνεια της θάλασσας μέχρι 1200μ. υψόμετρο.

Ματαικόριδο

Ανθίζει τον Νοέμβριο μέχρι τον Φεβρουάριο. Φυτρώνει σε χαμηλά υψόμετρα από τη θάλασσα μέχρι τα 800 μέτρα κυρίως σε ασβεστολιθικές περιοχές.

Αροδάφνη

Φυτρώνει σε κοίτες και όχθες ποταμών σε χαμηλά υψόμετρα από τη θάλασσα μέχρι τα 1000 μέτρα. Ανθίζει αργά την άνοιξη μέχρι τον Ιούλιο.

Ίρις ή Μελανούθκια

Ανθίζει νωρίς την άνοιξη. Το βρίσκουμε στις παραλιακές και πεδινές περιοχές κυρίως. Τα άνθη του διαρκούν μόνο μια ημέρα.

Περιπλοκάδι

Συναντάται σε πετρώδεις περιοχές σε χαμηλά υψόμετρα από τη θάλασσα μέχρι τα 1200 μέτρα περίπου. Ανθίζει από τον Φεβράρη μέχρι τον Απρίλη.

Αγριοτριαντάφυλλο

Ανθίζει από τον Μάιο μέχρι τον Ιούνιο και το βρίσκουμε σε μεγάλα υψόμετρα. Είναι ενδημικό είδος που μόνο ψηλά στο Τρόοδοι φυτρώνει.

Βάτος

Ανθίζει Ιούνιο μέχρι Οκτώβρη. Το βρίσκουμε συνήθως σε όχθες ποταμών και άλλους υγρότοπους. Φυτρώνει σχεδόν σε όλα τα υψόμετρα.

Κρόκος

Ενδημικό είδος που συναντάται μόνο ψηλά στο Τρόοδοι. Ανθίζει με το λιώσιμο των χιονιών.

Μελισσόχορτο

Συναντάται σε ξηρές καλλιεργημένες περιοχές, όχθες δρόμων, σε διάφορα πετρώματα και σε όλα τα υψόμετρα μέχρι 1400 μέτρα. Ανθίζει τον Μάρτη μέχρι και τον Μάη.

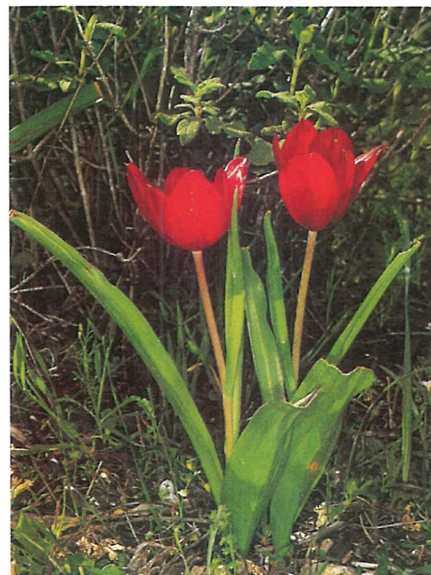
Μελισσάκι

Ανθίζει αργά την άνοιξη σε ασβεστολιθικές περιοχές από τη θάλασσα μέχρι τους πρόποδες του Τροόδου.

Χρειάζεται την Προστασία μας Κυπριακή Τουλίπα - *Tulipa cyprica* Stapf

Η Κυπριακή Τουλίπα είναι πολυετής βολβώδης φυτό με σκούρο κόκκινο άνθος. Είναι ενδημικό της Κύπρου. Απαντάται σε θαμνώνες αοράτου (αρκεύθου), σε χωράφια σιτηρών και βοσκότοπους, σε υψόμετρο 100 - 300μ., περιορίζεται στη Χερσόνησο του Ακάμα και την περιοχή Μύρτου - Κορμακίτη. Ανθίζει από τον Μάρτιο μέχρι τον Απρίλιο. Οι σοβαρότεροι κίνδυνοι που το απειλούν είναι η υπερσυλλογή, η επέκταση οικισμών και καλλιεργειών, η υπερβόσκηση, η διάνοιξη και διαπλάτυνση δρόμων και οι τουριστικές και στρατιωτικές δραστηριότητες.

Πηγές:

Τμήμα Δασών, Υπουργείο Γεωργίας, Φυσιικών Πόρων και Περιβάλλοντος
Δέντρα και Θάμνοι στην Κύπρο, Ίδρυμα Α.Γ. Λεβέντη-Φιλοδασικός Σύνδεσμος Κύπρου

Το Καμάρι των Δασιών μας

Το Κυπριακό Κέδρο

Το κυπριακό κέδρο (*Cedrus brevifolia*) είναι ένα από τα συνολικά τέσσερα είδη που υπάρχουν σ' ολόκληρο τον κόσμο. Τα άλλα τρία απαντούνται στον Λίβανο, τη Συρία και την Τουρκία (*C. libani*), στα Ιμαλάια (*C. deodara*) και στα Βουνά του Άτλαντα στη Βόρειο Αφρική (*C. atlantica*) αντίστοιχα.

Οι διαφορές τους είναι πολύ μικρές και γι' αυτό πιστεύεται ότι έχουν προέλθει όλα από ένα και μόνο είδος με συνεχή εξάπλωση, που αρχίζει από τα Ιμαλάια στα ανατολικά και καταλήγει στα Βουνά του Άτλαντα στα δυτικά.

Το κυπριακό κέδρο είναι γνωστό από την αρχαιότητα. Τα κέδρα καταστράφηκαν πριν από πολλές εκατοντάδες χρόνια, κατά πάσα πιθανότητα λόγω αλόγιστων υλοτομιών, πυρκαγιών και υπερβόσκησης. Επί Αγγλοκρατίας το κέδρο άρχισε να προστατεύεται συστηματικά, και για το λόγο αυτό απαγορεύτηκε η υλοτομία του και αργότερα και η βόσκηση μέσα στο δάσος της Πάφου (1939). Σιγά—σιγά ο πληθυσμός του αυξήθηκε τόσο μέσα στην περιοχή της φυσικής του εξάπλωσης όσο και σε άλλες περιοχές όπου γίνονταν φυτεύσεις. Το κέδρο λέγεται και Πεύκο της Παναγίας, γιατί σύμφωνα με μια τοπική παράδοση, όταν η Παναγία επισκέφθηκε το Μοναστήρι του Κύκκου, τα πεύκα για να την τιμήσουν γονάτισαν στο πέρασμά της, και η Παναγία για να τα ανταμείψει άλλαξε τη μορφή τους και τα μετέτρεψε στα πολύ όμορφα κέδρα.

Το κυπριακό κέδρο είναι δέντρο που φτάνει σε ύψος μέχρι και 30—35μ. σε βαθιά και καλής ποιότητας εδάφη. Σε νεαρή ηλικία έχει κόμη στενή και κωνική, ενώ στα γέrika δέντρα αυτή γίνεται πλατιά και πεπλατυσμένη στην κορυφή. Συγκρινόμενο με τα άλλα είδη κέδρου, έχει τις πιο μικρές σε μήκος βελόνες και γι' αυτό είναι γνωστό ως το κέδρο το βραχύφυλλο (*brevifolia*).

Είναι φυτό μόνικο, με άνθη μονογενή. Τα αρσενικά άνθη είναι κυλινδρικά, με μήκος 5 εκ. και χρώμα πρασινοκίτρινο, ενώ τα θηλυκά είναι ωσειδή με μήκος 1½, 5 εκ. και χρώμα κόκκινο. Και τα δύο εμφανίζονται όρθια στα άκρα μικρών κλάδων. Οι κώνοι του έχουν μορφή κυλινδρική, με βυθισμένη κορυφή και όταν ωριμάσουν παίρνουν χρώμα καστανό.

Το ξύλο του είναι πολύ καλής ποιότητας, γιατί είναι εμποτισμένο με το ρετσίνι του κέδρου που του προσδίδει μια πολύ δυνατή και ευχάριστη μυρωδιά και το κάνει να είναι μεγάλης διάρκειας και ανθεκτικό στις προσβολές από έντομα και μύκητες. Θεωρείται πολύ καλό υλικό για την κατασκευή πλοίων, επίπλων, ξυλόγλυπτων και γενικά στην οικοδομική. Σε πολλές παλιές εκκλησίες του τόπου μας χρησιμοποιήθηκε ξύλο του κέδρου στην κατασκευή πορτοπαρθύρων, ξυλόγλυπτων εικονοστασιών, σκάμνων, αμβώνων κτλ.

Η σημερινή φυσική εξάπλωση του κυπριακού κέδρου περιορίζεται στο δάσος της Πάφου σε υψόμετρο 900 – 1.400 μ., στην περιοχή του Τριπύλου σε έκταση περίπου 700 εκταρίων, καθώς και στις περιοχές Μαύροι Κρεμμοί και Σελλάδι της Ελιάς σε μικρότερη έκταση. Ευδοκimeί σε εδάφη που προήλθαν από την αποσάθρωση πυριγενών πετρωμάτων τύπου διαβάση. Το κλίμα της περιοχής είναι ύψυγρο δροσερό (600–900 χιλ. βροχόπτωση και 0–3°C μέση ελάχιστη θερμοκρασία του ψυχρότερου μήνα). Το κέδρος στις περιοχές αυτές σχηματίζει φυσικές συστάδες είτε αμιγείς είτε σε μίξη με την τραχεία πεύκη, τη λατζιά, τον πλάτανο, την αντρουκλιά, το σφένδαμο και διάφορα άλλα είδη θάμνων.

Πηγή: Τμήμα Δασών, Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος

Από την Πανίδα της Κύπρου

Αλεπού:

Είναι παρεξηγημένο είδος, το οποίο αποτελεί ένα από τα λίγα θηλαστικά της άγριας ζωής της Κύπρου. Τρέφεται κυρίως με τρωκτικά, πουλιά, μικρά ζώα, έντομα αλλά και φρούτα. Ζει για περίπου 12 χρόνια και το μήκος της μπορεί να φτάσει τα 50-90 εκατοστόμετρα. Δεν είναι βαρύ ζώο (4-10 κιλά) είναι όμως ζώο ευκίνητο.

Νυφίτσα:

Η νυφίτσα αποτελεί τροφή για μεγαλύτερα θηλαστικά ή φίδια που υπάρχουν στον τόπο μας. Με τον τρόπο αυτόν, προσφέρει με την παρουσία της ένα σημαντικό κρίκο στην αλυσίδα της άγριας ζωής στον τόπο μας. Οι νυφίτσες και τα ποντίκια γενικότερα, σε αυξημένους αριθμούς στους αγρούς, προκαλούν καταστροφές στις καλλιέργειες. Το μέγεθός τους είναι 12-24 εκατοστά, έχει χρώμα γκριζωπό με λευκή κοιλιά.

Λαγός:

Ο λαγός αποτελεί την κορωνίδα του ενδημικού θηράματος στον τόπο μας. Η συνεχής αναζήτησή του από τους κυνηγούς οδήγησε κάποτε τους αριθμούς του σε πολύ χαμηλά επίπεδα. Σήμερα αναπαράγεται σε ειδικούς χώρους και αφήνεται ελεύθερος για να συμπληρώσει τον αριθμό που απαιτείται για το ετήσιο κυνήγι. Το μήκος του είναι 40-70 εκατοστά και το βάρος του 1-7 κιλά. Ζει στα δάση στα ορεινά, ημιορεινά και τα πεδινά, τρέφεται με δημητριακά και φρούτα. Η διάρκεια ζωής του λαγού είναι 12 χρόνια.

Σκαντζόχοιρος:

Ο σκαντζόχοιρος βρίσκεται κυρίως στα πεδινά και ημιορεινά, το μήκος του είναι 20-30 εκατοστόμετρα και η διάρκεια της ζωής του 8-10 χρόνια. Τρέφεται με έντομα, σκουλήκια, σαλίγκαρους, γαρίδες, ριζώματα, φρούτα, αβγά και μικρά πουλιά. Είναι επίσης ένα χρήσιμο και ωφέλιμο είδος στον κύκλο της άγριας ζωής του τόπου μας.

Νυχτερίδα:

Είναι τα μοναδικά θηλαστικά που έχουν την ικανότητα να πετούν. Δεν βλέπουν και προσανατολίζονται με την εκπομπή υπερήχων που αντανακλώνται στα αντικείμενα και επιστρέφουν σε αυτές. Έχουν δηλαδή επάνω τους, ένα είδος κινητού ραντάρ με το οποίο επιτυγχάνουν τη διακίνησή τους. Υπάρχουν πολλά είδη νυχτερίδας στον τόπο μας. Ζει κυρίως σε σπηλιές και σκοτεινούς χώρους, και κινείται το βράδυ.

Το Κυπριακό Αγρινό – Το καμάρι της Κύπρου

Το αγρινό είναι το πιο μεγάλο ζώο της κυπριακής πανίδας.

Το κυπριακό αγρινό είναι είδος αγριοπροβάτου και βρίσκεται μόνο στην Κύπρο. Διαφορετικά είδη αγρινού βρίσκονται σε άλλες μεσογειακές χώρες, όπως στην Τουρκία, στη Συρία, στο νησί της Σαρδηνίας κτλ.

Τα αγρινά είναι δειλά ζώα και δύσκολα μπορεί να τα πλησιάσει ο άνθρωπος, ιδιαίτερα όταν είναι φοβισμένα. Είναι ευέλικτα και κινούνται πολύ γρήγορα, ακόμα και στις απόκρημνες περιοχές του δάσους Πάφου όπου ζουν. Το αρσενικό αγρινό, σε ηλικία 3-4 χρόνων, είναι δυνατό, καλοφτιαγμένο και όμορφο ζώο. Το τρίχωμα του είναι βαρύ και πυκνό, έχει χρώμα καφέ ανοικτό, με ανοικτό γκριζό

στην πλάτη. Στο μέρος του λαιμού έχει μακρύ μαύρο τρίχωμα. Το καλοκαίρι, το τρίχωμα είναι κοντό και λείο, έχει χρώμα ομοιόμορφο καφέ με λευκό στο κάτω μέρος του σώματος. Τα αρσενικά έχουν βαριά κέρατα σε σχήμα δρεπανιού. Το μήκος των κεράτων των ενήλικων ζώων κυμαίνεται από 55—60 εκατοστόμετρα περίπου. Το βάρος του αρσενικού είναι γύρω στα 35 κιλά και του θηλυκού 25. Το ύψος του είναι περίπου ένα μέτρο.

Οι συνήθειες του αγρινού είναι σχεδόν πάντοτε οι ίδιες. Κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού, συνηθίζει να ζει στα ψηλά βουνά του δάσους Πάφου και κυρίως στην περιοχή του Τριπύλου. Ο Τρίπυλος έχει ύψος 1.300 μέτρα περίπου και δεσπόζει της κοιλάδας των κέδρων. Το χειμώνα, όταν στις ψηλές κορφές υπάρχει χιόνι, τα αγρινά κατεβαίνουν σε πιο χαμηλές περιοχές για εξεύρεση τροφής. Όταν δεν υπάρχει αρκετή τροφή μέσα στο δάσος, τολμούν και βγαίνουν στις παρυφές του για αναζήτησή της.

Το ζευγάρι γίνεται το φθινόπωρο. Μετά, τα αγρινά σχηματίζουν αγέλες αρσενικών και θηλυκών, από 10 μέχρι 20 περίπου ζώα, που παραμένουν μαζί όλο τον

χειμώνα. Την άνοιξη, όταν πλησιάζει η εποχή του τοκετού, οι αγέλες χωρίζονται σε μικρές ομάδες από δύο μέχρι τρία ζώα η καθεμιά, ενώ το αρσενικό κυκλοφορεί πολλές φορές μόνο του. Τα αγρινά γεννούν τον Απρίλιο — Μάιο. Συνήθως γεννιέται ένα μόνο αγρινό, κάποτε δύο. Τα νεογέννητα είναι πολύ ζωηρά, σχεδόν από την ώρα που θα γεννηθούν. Αυτό είναι πρόνοια της φύσης για να μπορούν να διαφεύγουν από τους τόσους κινδύνους που τα απειλούν.

Με βάση πληροφορίες που υπάρχουν, φαίνεται ότι στο παρελθόν υπήρχαν αγρινά σε αφθονία, τουλάχιστον σ' όλες τις ορεινές ή ημιορεινές περιοχές της Κύπρου. Σε ανασκαφέντα μωσαϊκά φαίνεται ότι το αγρινό ήταν πολύ γνωστό κατά την ελληνορωμαϊκή εποχή, ενώ αναφέρεται επίσης σε μεσαιωνικά κείμενα διαφόρων επισκεπτών ως «κρίος» ή «αγριοπρόβατο». Σε αρκετές περιπτώσεις αναφέρεται στις περιγραφές κυνηγετικών εξορμήσεων

που οργάνωνε η αριστοκρατία της εποχής εκείνης. Τον καιρό εκείνο το κυνήγι του αγρινού γινόταν με σκύλους ή με κυναίλους.

Πηγή: Τμήμα Δασών,
Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος

Φτερωτοί Κάτοικοι της Κύπρου

Πέρδικα

Ζει μόνιμα στην Κύπρο και μπορεί να παρατηρηθεί σε όλες σχεδόν τις περιοχές. Τρέφεται με σπόρους, χόρτα, καρπούς δέντρων και θάμνων καθώς και με έντομα. Γεννά 8–15 αυγά συνήθως, που τα κλωσσά το θηλυκό για 24 περίπου μέρες.

Τρυγόνι

Είναι πουλί μεταναστευτικό και συχνάζει τόσο σε δασωμένες όσο και γεωργικές περιοχές, αλλά και σε πάρκα.

Τρέφεται με σπόρους, φωλιάζει αρχές Μαΐου μέχρι και τον Αύγουστο και γεννά 2 άσπρα αυγά σε φωλιά, που κατασκευάζει πάνω σε δέντρα ή ψηλούς θάμνους. Η επώαση διαρκεί 13 μέχρι 14 μέρες.

Τσαλαπετεινός ή πουπούξιος

Είναι μεταναστευτικό είδος που επισκέπτεται την Κύπρο κατά την άνοιξη και το φθινόπωρο. Μερικά ζευγάρια μένουν εδώ και φωλιάζουν.

Κύριο χαρακτηριστικό στην εμφάνισή του είναι το λοφίο της κεφαλής, που ανοίγει σαν βεντάλια. Ζει σε ανοιχτούς χώρους με μεγάλα δέντρα, σε δασικές περιοχές, σε πάρκα και αμπελώνες. Τρέφεται κυρίως με έντομα και σπάνια με μικρές σαύρες. Γεννά 5–7 αυγά σε τρύπες δέντρων, δόμες και γενικά όπου υπάρχουν κατάλληλες κοιλότητες για φώλιασμα όπως τοίχοι και στέγες σπιτιών.

Σκαλιφούρτα

Είναι μεταναστευτικό είδος, θωρείται όμως ενδημικό της Κύπρου, γιατί φωλιάζει μόνο εδώ και σε καμιά άλλη χώρα του κόσμου.

Ζει σε ανοιχτούς χώρους, αλλά και σε δασωμένες και κατοικημένες περιοχές σ' όλα σχεδόν τα υψόμετρα. Τρέφεται αποκλειστικά με έντομα. Φωλιάζει σε τρύπες βράχων, πρηνή δρόμων, τοίχων κτλ. Κατασκευάζει φωλιά κυπελλοειδούς σχήματος και γεννά 4-5 γαλάζια αβγά που επωάζονται κυρίως από το θηλαστικό για 13-14 μέρες. Προστατευόμενο είδος.

Πετροκόττα

Είναι είδος που ζει μόνιμα στην Κύπρο, αλλά παρατηρείται και κατά τις μεταναστεύσεις κυρίως την άνοιξη. Φωλιάζει τόσο στην Οροσειρά του Τροόδου όσο και του Πενταδακτύλου. Συχνάζει σε πετρώδεις και ορεινές περιοχές καθώς και χαλάσματα. Τρέφεται με έντομα, σκουλήκια και εποχιακά με φρούτα. Φωλιάζει σε τρύπες ανάμεσα σε πέτρες ή τοίχους. Γεννά 4-5 αβγά ανοικτού γαλάζιου χρώματος που επωάζει το θηλαστικό για 15 μέρες περίπου. Προστατευόμενο είδος.

Τρυποράσις

Κοινό ενδημικό είδος της Κύπρου. Συχνάζει σε θαμνώνες τόσο κοντά στη θάλασσα όσο και σε μεγαλύτερα υψόμετρα. Η φωτογραφία του κοσμεί το χαρτονόμισμα των 10 λιρών.

Τρέφεται με έντομα, αράχνες και άλλα ασπόνδυλα.

Φωλιάζει σε θάμνους και κατασκευάζει κυπελλοειδή φωλιά με χόρτα στην οποία γεννά 3-5 αβγά κρεμ με πολλά πυκνά σκούρα καφέ στίγματα. Η επώαση διαρκεί 13-14 μέρες και την αναλαμβάνει το θηλυκό. Προστατευόμενο είδος.

Δενδροβάτης

Ζει μόνιμα στην Κύπρο στα δάση Τροόδους και Πάφου. Τρέφεται κυρίως με έντομα. Φωλιάζει σε τρύπες δέντρων ή σημεία του κορμού όπου ο φλοιός δημιουργεί κουφώματα. Σπάνια φωλιάζει και σε τρύπες τοίχων. Γεννά 5–7 άσπρα αβγά με κοκκινωπά στίγματα και η επώαση διαρκεί για 14–16 μέρες και αναλαμβάνεται από το θηλαστικό. Προστατευόμενο είδος.

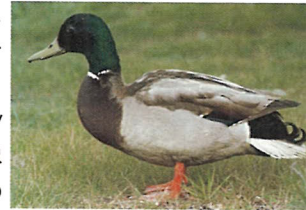
Σταυρομύτης

Ζει μόνιμα στην Κύπρο στις ψηλότερες περιοχές του Τροόδους. Συχνάζει σε δάση κωνοφόρων και τρέφεται με σπόρους κωνοφόρων. Η περίοδος του φωλιάσματος εξαρτάται από την περίοδο ωρίμανσης των σπόρων των κωνοφόρων της περιοχής που ζει και γι' αυτό φωλιάζει από τον Ιανουάριο μέχρι τον Απρίλιο. Γεννά 3–4 πρασινοκαφέ αβγά με σκούρα στίγματα. Η επώαση τους γίνεται από το θηλαστικό και διαρκεί 14–16 μέρες. Προστατευόμενο είδος.

Αρκοπαπέρα ή κανναούρα ή παπέρα πρασινοτζιέφαλη ή πελεζικκάς

Η μεγαλύτερη σε μέγεθος από τις πάπιες, που τρέφονται στην επιφάνεια του νερού. Συχνάζει σε μεγάλες λίμνες, δεξαμενές, βάλτους, υδατοφράκτες και ποταμούς. Τρέφεται με υδρόβια βλάστηση, χόρτα, σπόρους και μικρούς υδρόβιους οργανισμούς. Γεννά 10–12 πρασινωπά αβγά. Φωλιάζει κατά την περίοδο Απριλίου – Μαΐου. Στην Κύπρο έρχεται για να ξεχειμωνιάσει, ενώ μερικά ζευγάρια μένουν εδώ και φωλιάζουν. Πρόσφατα έχει γεννήσει στον υδατοφράκτη της Άκνας και στον υγρότοπο «Λιβάδι» στο Φασούρι.

Τζικλογέρακας – Κίρκος ο κοινός

Μικρόσωμο είδος γερακιού με στρογγυλωμένες φτερούγες και σχετικά μακριά ουρά. Συχνάζει σε δασικές και σε ανοιχτές περιοχές, καθώς και σε μικρές συστάδες δένδρων και σε πάρκα. Τρέφεται βασικά με μικρά πουλιά. Κάποτε συλλαμβάνει και μικρά θηλαστικά και πολύ πιο σπάνια έντομα.

Ανεμογάμης ή Κίτσης ή Σιαχίνι – Ιέραξ ο γνήσιος ή ο Βραχοδιάιτος

Είναι το πιο κοινό αρπακτικό της Ευρώπης. Συχνάζει σε ανοιχτούς ή ελαφρά δασωμένους χώρους, καθώς και σε βραχώδεις και σε κατοικημένες περιοχές. Τρέφεται με ποντικούς, σαύρες, μεγάλα έντομα και μικρά πουλιά. Συνήθως ισορροπεί στον αέρα σε σταθερό σημείο και αφού εντοπίσει τη λεία του, εφορμά στο έδαφος και τη συλλαμβάνει. Φωλιάζει σε παλιές φωλιές άλλων πουλιών, ιδίως κορακοειδών, σε τρύπες λόφων και σε βράχους, καθώς και σε κτίρια. Δεν χρησιμοποιεί οποιαδήποτε υλικά για να κατασκευάσει τη φωλιά του.

Γλάρος – Λάρος ο αργυρόχρους

Πιο μεγάλο σε μέγεθος και πολύ πιο κοινό είδος γλάρου με κύριο χαρακτηριστικό τα κίτρινα πόδια στα ενήλικα πουλιά. Συχνάζει κοντά σε ακτές, αλλά το χειμώνα συναντιέται και στην ενδοχώρα, σε σκουπιδότοπους, υδατοφράκτες και αλλού. Τρέφεται κυρίως με ψάρια και αποφάγια, που βρίσκει σε σκουπιδότοπους. Φωλιάζει σε παραθαλάσσιους λόφους και σε βραχώδη νησιά. Τελευταία παρατηρήθηκε σε μερικές χώρες να φωλιάζει και σε κτήρια.

Tytonidae – Τυτονίδες – Κουκουβάγια

Περιλαμβάνει 14 είδη, από τα οποία ένα ζει και στην Κύπρο. Πρόκειται για μέτριου μεγέθους κουκουβάγιες, με χαρακτηριστικό καρδιοειδούς σχήματος πρόσωπο, με μικρά σχετικά μάτια. Κυκλοφορούν μόνο τη νύχτα. Συχνάζουν σε δάση και γεωργικές εκτάσεις. Τρέφονται με μικρά σπονδυλωτά (τρωκτικά βασικά) και με μεγάλα έντομα. Καταπίνουν τη λεία τους ολόκληρη, χωρίς να την κομματιάζουν. Φωλιάζουν σε τρύπες δένδρων, τοίχων, βράχων κτλ. Μήκος: 23–53 εκ. Βάρος: 180–1280 γρ.

Χελιδόνι ή Σιελιόνιν – Χελιδών η αγροδίαιτος

Πολύ κοινό είδος της Ευρώπης. Συχνάζει σε αγρούς, πόλεις, χωριά κτλ. σε μεγάλο εύρος υψομέτρων. Τρέφεται με έντομα, τα οποία συλλαμβάνει κατά το πέταγμα, και γι' αυτό την περισσότερη ώρα πετά. Κατασκευάζει φωλιά σε σχήμα νιπτήρα με λάσπη και χόρτα. Υπολογίστηκε ότι για την κατασκευή της χρησιμοποιεί 750–1400 σβώλους λάσπης. Είναι είδος μεταναστευτικό, που επισκέπτεται την Κύπρο κατά τις μεταναστεύσεις. Τα πρώτα πουλιά φτάνουν κατά τις αρχές ή τα μέσα Φεβρουαρίου. Κατά τη φθινοπωρινή μετανάστευση παρατηρούνται πιο μικροί αριθμοί από αυτούς της ανοιξιότικης, καθορίζεται δε η περίοδος αυτή από το τέλος Αυγούστου μέχρι αρχές Οκτωβρίου. Μερικά ζευγάρια ξαναγουρίζουν στις παλιές τους φωλιές, ενώ ένας πιο μεγάλος αριθμός ξαναγουρίζει τουλάχιστον στην ίδια περιοχή, όπου φώλιασε προηγούμενως.

Κόρωνος ή Κοράζινος – Κόραξ η κορώνη

Γκριζόμαυρο γενικά πουλί. Συχνάζει σε ανοιχτούς χώρους, με διάσπαρτα δένδρα, σε φάρμες και σε γεωργικές εκτάσεις, σε δάση, σε κατοικημένες περιοχές και ιδίως σε σκουπιδότοπους. Γενικά συναντιέται από τις παραλίες μέχρι και σε υψόμετρο 2000 μέτρων. Είναι γενικά παμφάγο. Τρέφεται με μικρά τρωκτικά, πουλιά, σπόρους, καρπούς, έντομα, μαλάκια και ακόμα με ψοφίμια. Κτίζει τη φωλιά του σε ψηλά ή και χαμηλά

δένδρα, σε δικάλωση κλάδων συνήθως. Πρόκειται για πολύ κοινό είδος, που ζει μόνιμα στην Κύπρο και συναντιέται σε χαμηλού σχετικά υψόμετρου περιοχές (μέχρι 700 μέτρα).

Στρούθος ή Σπουργίτης – Στρουθίον το κοινόν ή κατοικίδιον

Είναι το πιο κοινό είδος πουλιού, όχι μόνο στην Κύπρο, αλλά και σ' όλη την Ευρώπη. Συναντιέται σχεδόν παντού, από τα πιο μικρά μέχρι τα πιο μεγάλα υψόμετρα. Θεωρείται σύντροφος του ανθρώπου, γιατί βρίσκεται παντού, όπου υπάρχουν άνθρωποι. Τρέφεται με σπόρους, φύλλα και καρπούς δένδρων και θάμνων, έντομα, σκουλήκια κτλ. Φωλιάζει σε τρύπες δένδρων και τοίχων, σε στέγες σπιτιών, σε υπόστεγα, παλιές φωλιές χελιδονιών και σε πολλούς άλλους τόπους.

Μελισσοφάγος

Επισκέπτεται την Κύπρο κατά την άνοιξη, όπου μερικά ζευγάρια παραμένουν για να φωλιάσουν. Τρέφεται με έντομα τα οποία συλλαμβάνει κατά το πέταγμα. Γεννά 4–7 άσπρα αυγά στο βάθος σήραγγας που κατασκευάζει το ίδιο μήκους μέχρι και 2 μέτρων και διαμέτρου 6–7 εκατ.

Δακκαννούρα

Επισκέπεται την Κύπρο κατά την άνοιξη όπου μερικά ζευγάρια παραμένουν για να φωλιάσουν. Τρέφεται αποκλειστικά με έντομα. Γεννά 4–6 γκριζοπράσινα αυγά με γκριζες και καφέ κηλίδες σε φωλιά που κατασκευάζει σε δέντρα.

Φάσσα

Ζει μόνιμα στην Κύπρο. Συναντάται κυρίως σε μεγάλες ομάδες, ιδιαίτερα στα δάση Πάφου και Τροόδους καθώς και σε γεωργικές περιοχές που συνορεύουν με δάση. Τρέφεται κυρίως με σπόρους και καρπούς. Γεννά 2 άσπρα αβγά σε φωλιά που κατασκευάζει σε δέντρα ή ψηλούς θάμνους.

Αγριοπερίστερο

Το συναντάμε σε απόκρημνες περιοχές όπου ζει σε αποικίες. Τρέφεται με σπόρους. Γεννά 2 άσπρα αβγά σε πρόχειρη φωλιά σε ρωγμές ή σε σπηλιές βράχων.

Φραγκολίνα

Ζει μόνιμα στην Κύπρο και κυρίως στις επαρχίες Πάφου και Λεμεσού. Η Κύπρος αποτελεί το δυτικότερο άκρο εξάπλωσής της. Συχνάζει σε πεδινές και ημιορεινές περιοχές κοντά σε ποταμούς και αρδευόμενες καλλιεργημένες εκτάσεις. Γεννά 8-12 αβγά με λαδί χρώμα σε φωλιά που κατασκευάζει στο έδαφος.

Φοινικόπτερος ο ροδόχρους (Φλαμίγκο)

Μεταναστευτικό πουλί που διαχειμάζει στην Κύπρο στους βιότοπους των αλυκών της Λάρνακας και του Ακρωτηρίου (Λεμεσού). Τρέφεται με γαρίδες που παράγονται στις Αλυκές, γι' αυτό και οι χώροι αυτοί αποτελούν ξεχωριστούς βιότοπους τόσο για τα πουλιά αυτά όσο και για άλλα είδη που τις χρησιμοποιούν.

Πηγές:

Τμήμα Δασών, Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος
Τα πουλιά που φωλιάζουν στην Κύπρο, Συγκρότημα Τράπεζας Κύπρου

Χρειάζεται την Προστασία μας

Γύπας ο Πυρόχρους (*Gyps Fulvus*)

Είναι το μεγαλύτερο πουλί του τόπου μας με μήκος γύρω στο ένα (1) μέτρο και άνοιγμα φτερούγων γύρω στα δυόμισι (2,5), και ανήκει στην τάξη των αρπακτικών και την οικογένεια των γυπών. Το φτέρωμά του έχει χρώμα ανοικτό καφέ ενώ τα άκρα της φτερούγας και της ουράς του είναι μαύρα. Το κεφάλι και ο μακρύς λαιμός του είναι καλυμμένα μόνο με λευκό χνούδι, μια προσαρμογή που το βοηθά να βυθίζεται εύκολα το κεφάλι του μέσα στα εντόσθια των νεκρών ζώων με τα οποία τρέφεται. Είναι είδος κοινωνικό και φωλιάζει κατά ομάδες σε απότομους γκρεμούς. Τρέφεται αποκλειστικά με πτώματα και για να βρει την τροφή του διανύει μεγάλες αποστάσεις που μπορεί να φθάσουν μέχρι και τα 30 χλμ. Για να ικανοποιήσει τις ανάγκες του σε νερό χρησιμοποιεί πηγές και ποταμούς με καθαρό νερό. Εντοπίστηκαν δυο τέτοιες θέσεις η μια στην κορυφή του Τροόδους και η άλλη στο Δάσος Πάφου στην περιοχή του Τριπύλου.

Οι κύριες αιτίες που οδήγησαν στη μείωση του πληθυσμού του πυρόχρου γύπα στον τόπο μας είναι:

- Η χρήση ισχυρών δηλητηρίων, κυρίως της στρυκνίνης και αργότερα του λανείτ, για την καταπολέμηση των κορακοειδών και της αλεπούς που είχε ως αποτέλεσμα το μαζικό θάνατο πολλών γυπών.
- Η μείωση της τροφής τους με το θάψιμο ή το κάψιμο των ψόφιων ζώων.
- Οι παραδοσιακοί τόποι όπου γεννοβολούσαν οι γύπες εγκαταλείφθηκαν, εξαιτίας της λειτουργίας λατομείων και της διάνοιξης δρόμων κοντά στους γκρεμούς.
- Το σκότωμα των γυπών από ασυνείδητους κυνηγούς.
- Οι παρενοχλήσεις από τουρίστες, φωτογράφους και πτηνοπαρατηρητές.

Ως πτωματοφάγο παίζει σπουδαίο ρόλο στην ανακύκλωση της οργανικής ύλης ιδιαίτερα σ' ένα οικοσύστημα όπως το δικό μας, όπου, ενώ υπάρχουν μεγάλα θηλαστικά όπως αιγο-πρόβατα, βοοειδή, ιπποειδή και αγρινά δεν υπάρχουν μεγάλα σαρκοφάγα ζώα για να ελέγχουν τους πληθυσμούς. Οι γύπες βοηθούν λοιπόν με τον τρόπο τους το περιβάλλον να διατηρείται υγιές και καθαρό.

Πηγή: Τα πουλιά που φωλιάζουν στην Κύπρο, Λούης Κουρτελλαρίδης

Τα Φίδια της Κύπρου

Τα φίδια έχουν συνήθως κακή φήμη, ιδιαίτερα στον τόπο μας. Μια άποψη η οποία είναι περισσότερο παρεξηγημένη αφού τα φίδια της Κύπρου, είναι τα περισσότερα ακίνδυνα και ωφέλιμα για τη διατήρηση της οικολογικής ισορροπίας.

Τα μοναδικά φίδια στην Κύπρο που έχουν δηλητήριο είναι η φίνα και η σαίτα. Όλα τα άλλα φίδια δεν έχουν δηλητήριο και είναι εντελώς ακίνδυνα για τον άνθρωπο. Το κυπριακό φίδι, είναι προστατευόμενο είδος γι' αυτό και υποχρέωσή μας είναι να φροντίσουμε και εμείς για την προστασία του.

Τα οκτώ είδη φιδιών που είναι γνωστό ότι υπάρχουν στην Κύπρο είναι:

1. Κυπριακό νερόφιδο

Το μήκος του σπάνια ξεπερνά το ένα μέτρο.

Έχει προτίμηση στο νερό γι' αυτό συναντάται κυρίως σε υγρές περιοχές, ρυάκια και φράκτες.

Τρέφεται κυρίως με βατράχους και μερικές φορές ψάρια. Υπάρχει μόνο ένας μικρός πληθυσμός του είδους αυτού σε ορισμένες μόνο περιοχές. Δεν δαγκώνει ούτε έχει δηλητήριο. Είναι ενδημικό υποείδος, πολύ σπάνιο στον τόπο μας που κινδυνεύει με αφανισμό.

2. Κυπριακό φίδι

Το μήκος του μπορεί να φτάσει τα 115 εκ.

Προτιμά υγρές σκιερές περιοχές κοντά σε ποταμούς ή ρυάκια που είναι καλυμμένα από θάμνους ή άλλη βλάστηση.

Τρέφεται με σαύρες, φίδια, βατράχους, αλλά και έντομα.

Είναι ενδημικό είδος και συναντάται κυρίως στα δάση Τροόδους και Πάφου. Είναι εντελώς ακίνδυνο για τον άνθρωπο.

3. Μαύρο φίδι (θερκό)

Το μήκος του μπορεί να φτάσει τα 3 μέτρα και θεωρείται ως το μακρύτερο φίδι της Ευρώπης.

Βρίσκεται κυρίως σε ανοικτές περιοχές με ποώδη βλάστηση με ομάδες από δέντρα ή θάμνους.

Τρέφεται με μικρά θηλαστικά, πουλιά, σαύρες ακόμα και άλλα φίδια. Δεν είναι δηλητηριώδες αλλά, αντίθετα, πολύ ωφέλιμο για τον άνθρωπο.

4. Δρόπης

Βρίσκεται σε ανοικτές, δασώδεις καθώς και κατοικημένες περιοχές.

Τρέφεται κυρίως με μικρά θηλαστικά καθώς και σαύρες.

Δεν είναι δηλητηριώδες φίδι και ούτε επικίνδυνο για τον άνθρωπο.

5. Ανήλιος

Το μήκος του δεν ξεπερνά τα 35 εκ.

Περνά το μεγαλύτερο μέρος της ζωής του κρυμμένο σε βαθιές σήραγγες στο χώμα, τις οποίες κατασκευάζει το ίδιο, και πιο αραιά κάτω από πέτρες.

Τρέφεται σχεδόν αποκλειστικά με αβγά μυρμηγκιών.

Μοιάζει πολύ με γαιοσκώληκα και είναι εντελώς ακίνδυνο για τον άνθρωπο.

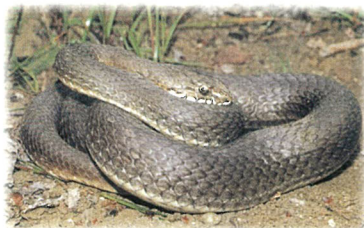
6. Ξυλόδροπης

Έχει μήκος γύρω στο ένα μέτρο.

Ζει σε ζεστά, ξηρά, πετρώδη εδάφη.

Τρέφεται βασικά με σαύρες.

Είναι δηλητηριώδες αλλά όχι επικίνδυνο για τον άνθρωπο.

7. Σαίτα

Το μήκος της μπορεί να φτάσει τα 2 μέτρα.

Ζει κυρίως σε ξηρές πετρώδεις περιοχές όπου αφθονούν οι σαύρες.

Τρέφεται με σαύρες, άλλα φίδια και μικρά τρωκτικά.

Είναι δηλητηριώδες, αλλά όχι σε εξαιρετικά επικίνδυνο βαθμό για τον άνθρωπο.

8. Φίνα

Το μήκος της μπορεί να φτάσει τα 2 μέτρα.

Συναντάται σε πολλές περιοχές, κυρίως σε πετρώδεις πλαγιές, σε θαμνώδεις ή σε ξηρές άγονες εκτάσεις που γειτνιάζουν με πηγές.

Τρέφεται κυρίως με τρωκτικά και πουλιά.

Το δάγκωμά της είναι εξαιρετικά επικίνδυνο για τον άνθρωπο.

χΧρειάζονται την Προστασία μας

Το Κυπριακό Φίδι *Coluber cypriensis* (SCHÄTTI, 1995)

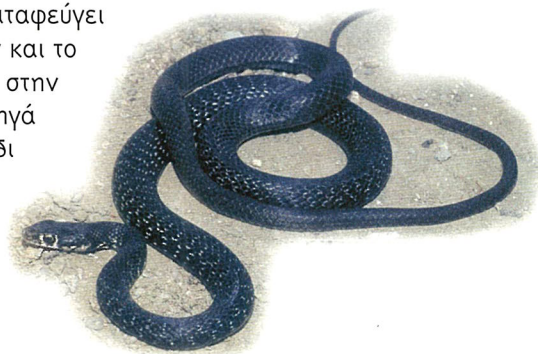
Το φίδι *Coluber cypriensis* ανακαλύφθηκε από τον B. Schätti το 1995. Παρόλο που εντοπίστηκε στο παρελθόν και από άλλους ερπετολόγους, λανθασμένα το θεώρησαν ότι είναι το φίδι. Βρίσκεται μόνο στην Κύπρο σε περιοχές με υψόμετρο από 100 μέχρι 1400μ. πάνω από τη θάλασσα. Φαίνεται ότι η κύρια περιοχή εξάπλωσής του είναι η οροσειρά του Τροόδους, όπου συχνά είναι κοινό.

Είναι ένα λεπτό φίδι χωρίς, δηλητήριο, με καλοσχηματισμένη κεφαλή και μεγάλα μάτια που περικλείονται από άσπρο κύκλο. Το μήκος του σώματος του φθάνει μέχρι και 115 εκ. Έχει χρώμα γκριζό λαδί, ή ανοικτό γκριζο μέχρι μαύρο με λεπτές άσπρες γραμμές μέχρι το πρώτο μισό του σώματος. Η κοιλιά είναι ελαφρώς κίτρινη μέχρι ασπρο-κίτρινη.

Έχει την ικανότητα να κινείται μέρα και νύκτα. Είναι φίδι της ξηράς, το οποίο συνήθως προτιμά υγρές περιοχές κοντά σε ρυάκια ή φράκτες. Συναντάται σε περιοχές καλυμμένες με θάμνους ή άλλης μορφής βλάστηση, δείχνοντας ιδιαίτερη προτίμηση σε σκιαζόμενες περιοχές. Είναι πολύ γρήγορο και ευκίνητο φίδι και μπορεί να κινείται άνετα σε ανώμαλες και βραχώδεις επιφάνειες. Όταν κάποιος το ενοχλήσει σχεδόν πάντοτε καταφεύγει μέσα σε πυκνή βλάστηση. Κοντά στα φράγματα, καταφεύγει στο νερό, κολυμπά μερικά μέτρα και επανέρχεται στις όχθες. Αν και το κυπριακό μαύρο φίδι είναι καλός κολυμβητής, προτιμά να ζει στην ξηρά. Αντίθετα με το κυπριακό νερόφιδο, το κυπριακό φίδι κυνηγά βατράχους, πάντοτε στις όχθες και όχι στο νερό. Το κυπριακό φίδι μπορούμε να το συναντήσουμε από το Μάιο μέχρι τον Οκτώβριο.

Τρέφεται ευκαιριακά με ό,τι βρει και η τροφή του ποικίλλει από σαύρες, φίδια, βατράχους, μέχρι σαρανταποδαρούσες και πιθανόν άλλα αρθρόποδα.

Οι βασικοί εχθροί είναι ο άνθρωπος που τα σκοτώνει από αμάθεια, καθώς επίσης και άλλα φίδια.

Το Κυπριακό Νερόφιδο

Το νερόφιδο της Κύπρου είναι ένα από τα πιο σπάνια είδη φιδιών στην Κύπρο και κινδυνεύει να εκλείψει. Αυτό το φίδι αν και στο παρελθόν ήταν κοινό στην Κύπρο, ο πληθυσμός του από τις αρχές του 1960 μειώθηκε σημαντικά και πιστευόταν ότι είχε εξαφανιστεί. Το 1992 ο H. Wiedl εντόπισε έναν αριθμό νερόφιδων, του οποίου όμως ο πληθυσμός είναι πολύ μικρός και χρειάζεται τη λήψη προστατευτικών μέτρων.

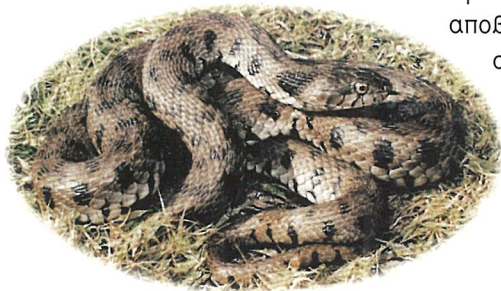
Βρίσκεται σε περιοχές που αρχίζουν από το επίπεδο της θάλασσας και φθάνουν σε υψόμετρο 700μ.

Το μήκος του σώματός του είναι 100εκ. ενώ το θηλυκό είναι λίγο μεγαλύτερο από το αρσενικό. Δεν έχει δηλητήριο, έχει μια καλοσχηματισμένη στρογγυλεμένη κεφαλή, και στρογγύλη κόρη ματιού. Το χρώμα του ποικίλλει, στην Κύπρο δε υπάρχουν τρεις χαρακτηριστικές παραλλαγές χρωμάτων. Το συνηθισμένο χρώμα είναι γκριζό, ασπροκίτρινο μέχρι σκούρο καφέ, με στρογγύλες μαύρες βούλες ή γραμμές στο μέσο και στα πλαϊνά μέρη του σώματος. Επίσης, υπάρχουν αρκετά με μαύρο χρώμα και ένας αριθμός μαυροκαφέ, σημαδεμένα με μικρές φωτεινές κηλίδες τα οποία ονομάζονται *picturata*.

Κινείται την ημέρα και είναι κυρίως φίδι του νερού γι' αυτό προτιμά να ζει σε υγρές περιοχές ρυάκια και φράκτες. Όταν κάποιος το ενοχλήσει προσπαθεί να ξεφύγει στο νερό και καταδύεται. Το νερόφιδο είναι άριστος κολυμβητής και κυνηγά τη λεία του μέσα στο νερό. Δεν δαγκώνει αλλά προσπαθεί να αμυνθεί αποβάλλοντας από τους αδένες της έδρας του δύσοσμο υγρό. Το νερόφιδο συναντάται από το τέλος Μαρτίου μέχρι το τέλος Οκτωβρίου.

Η τροφή του αποτελείται κυρίως από βατράχους και σπάνια ψάρια.

Οι βασικοί εχθροί του είναι ο άνθρωπος που τα σκοτώνει από αμάθεια, καθώς επίσης και άλλα φίδια.

Πηγή: Τμήμα Δασών, Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος

Κάτω και Δίπλα από τα Κύματα

Αθερίνα

Μικρό ψάρι, 7—15 εκατ., πού λαμποκοπά σαν ασημένιο. Βρίσκεται κοπαδιαστά κοντά στις ακτές, πάνω σε αμμώδεις βυθούς, και στις εκβολές ποταμών. Τρέφεται κυρίως από τα αβγά άλλων ψαριών, που τα αποδεκατίζει κυριολεκτικά. Ψαρεύεται με δίχτυα.

Αστακός

Περιζήτητο είδος. Διακρίνεται στον Παλύνουρο με τα κοραλένια χρώματα και τον Χόμαρο (αστακοκαραβίδα — караβидομάνα) με το σκούρο γαλαζοπράσινο χρώμα, που φτάνει στα 75 εκατ. και τα 4 κιλά βάρος, με τεράστιες τις δαγκάνες που έχουν οι αστακοί για να πιάνουν και τεμαχίζουν τη λεία τους. Βρίσκονται σε βάθη από 2—100μ., στη βραχώδη ζώνη της ακτής με φύκια, παραχωμένοι σε ρωγμές και τρύπες, απ' όπου βγαίνουν τη νύχτα αναζητώντας μικρά ακτοειδή, ψάρια και σκουλήκια του βυθού.

Βλάχος

Μεγάλο πετρόψαρο των βυθών της ανοιχτής θάλασσας με εξαιρετικό κρέας και βάρος που φθάνει στα 35 κιλά. Μοιάζει με τη σφυρίδα και τον ορφό. Ψαρεύεται από το Μάιο ως τον Οκτώβριο. Όταν πιαστεί, «σκάζει» και πετάγεται μόνο του στην επιφάνεια. Τα μικρότερα κινούνται κοπαδιαστά έξω από τις ακτές. Το χειμώνα φαίνεται πως μεταναστεύει.

Γαρίδα

Αρθρόποδο με εξαιρετική γεύση σαν του αστακού και διαφανές κέλυφος που παίρνει κοραλένια χρώματα όταν ψήνεται. Φτάνει στα 8 εκατ. Διακρίνεται στη γάμπαρη, την γκρίζα γαρίδα, και την κόκκινη. Βρίσκεται στους βυθούς, πετρώδεις ή με φύκια, πλησιά-

ζοντας ως έξω κατά μήκος της παραλίας, στις εκβολές ποταμών και τους όρμους με λεπτή, μαλακή άμμο. Το χειμώνα φεύγει στα βαθύτερα και επανεμφανίζεται το Μάιο.

Γόπα

Βρίσκεται σε κοπάδια στους «γοπότοτους» στα βραχώδη παράκτια και σε φύκια. Ψαρεύεται με καλάμι στις ακρογιαλιές, με συρτή και από το σκάφος το χειμώνα και την άνοιξη, καθώς επίσης και δίχτυα. Φτάνει στα 20–30 εκατ.

Γύλος

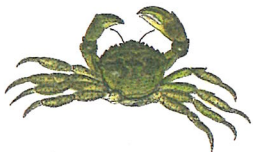
Με λεπτό στενόμακρο σώμα και φωτεινά χρώματα, έχει μικρά λέπια έτσι που γλιστρά στα χέρια. Πιάνεται δύσκολα στο αγκίστρι, χάρη στο μικρό στόμα του. Βρίσκεται σε κοπάδια στις βραχώδεις ακτές, στα φύκια. Οι πελαγίσιοι γύλοι φθάνουν στα 25 εκατ.

Δράκαινα

Δεν ψαρεύεται αποκλειστικά, αλλά πιάνεται συχνά στο αγκίστρι, γιατί τσιμπάει αδιάκριτα το δόλωμα. Πριν εξαγκιστρωθεί πρέπει να κόβονται τα σκληρά αγκάθια – στο κεφάλι, στο πλάι και στη ράχη μπροστά – γιατί είναι δηλητηριώδη και τα τρυπήματα προκαλούν περιπλοκές. Η μικρή, 10–15 εκατ. βγαίνει το καλοκαίρι στα ρηχά. Την ημέρα κώνεται στην άμμο και καιροφυλακτεί, ενώ κυνηγά τη νύχτα.

Κάβουρας

Κάνει μια στατική ζωή στους βράχους με βλάστηση, μέσα στις ρωγμές και κάτω από τις πέτρες της παραλίας, σε βάθος μέχρι 30μ. το καλοκαίρι, ενώ το χειμώνα κατεβαίνει βαθύτερα, ως τα 50μ. Πιάνονται για τον εκλεκτό μεζέ.

Καλαμάρι

Κεφαλόποδο με δέκα πλοκάμια, που το σώμα του φθάνει στα 35 εκατ. στα θηλυκά και στα 60 εκατ. στα αρσενικά. Βρίσκονται κοπαδιαστά στα πελάγη και κινούνται προς τις ακτές το φθινόπωρο. Τρέφονται με σαρδέλα, γαρίδα και άλλα μικρά ψάρια που συλλαμβάνουν με τα πλοκάμια. Ζουν 2–5 χρόνια.

Καραβίδα

Εκλεκτό αρθρόποδο με κρέας σαν του αστακού, που σπανίζει στην εποχή μας. Βρίσκεται σε μαλακούς βυθούς, από 40–250μ. βάθος, όπου τρέφεται με σκουλήκια και οστρακοειδή. Η θηλυκή φθάνει στα 20 εκατ., αλλά το αρσενικό γίνεται μεγαλύτερο.

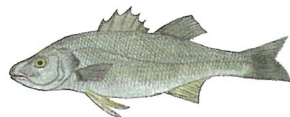
Κέφαλος

Πρώτο ψάρι στον κατάλογο των ερασιτεχνών, που αποτελεί και την εισαγωγή στο ψάρεμα. Ψαρεύεται όλο το χρόνο και ιδιαίτερα το φθινόπωρο, στις προκυμαίες και τα ήσυχα λιμανάκια, όπου πλησιάζει κοπαδιαστά και άφοβα. Είναι δύσπιστο και δειλό, γλείφει το δόλωμα πριν το καταπιεί και συχνά το αφήνει. Ψαρεύεται νύχτα ή μέρα με μακρύ καλάμι, με φελλό, ψιλό αγκίστρι και δόλωμα ζυμάρι με τυρί, μικρό σκουλήκι, γαρίδα, καλαμάρι κ.ά.

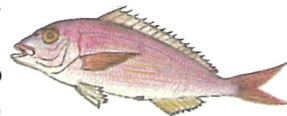
Λαβράκι

Ενδιαφέρει περισσότερο από κάθε άλλο ψάρι στο ερασιτεχνικό ψάρεμα και συγκεντρώνει όλες τις τεχνικές του ψαρέματος, από την ακτή και από το σκάφος. Ψαρεύεται ολόχρονα, αλλά την άνοιξη και το φθινόπωρο πλησιάζει ζωηρότερο τις ακτές. Σαρκοβόρο και κυνηγός, βρίσκεται συνήθως «κατά πλάτος» των ακτών, από την επιφάνεια με τα παραγμένα νερά ως τους βυθούς, γύρω από τις ξέρες και στους βράχους, κοπαδιαστά και ξεμοναχιασμένο, χώνεται σε λιμάνια και όρμους. Το κρέας του πρώτης ποιότητας για σούπα ή το φούρνο.

Λιθρίνι

Το πιο εκλεκτό και μαζί το πιο όμορφο ψάρι, δυσεύρετο και δυσκολόπιαστο. Βρίσκεται σε ορισμένους βυθούς της καθαρής θάλασσας, στα 40–60μ. και βαθύτερα, κοπαδιαστά, χωρίς να αλλάζει τόπους. Λιτοδίαιτο, δύσκολα τσιμπά ακόμα και στο δελεαστικότερο δόλωμα, όπως είναι η ζωντανή ψιλή караβίδα, το σκουλήκι, το μύδι, η σουπιά, το καλαμάρι. Αν ανακαλύψει κανείς τις πλάκες του βυθού που το κρατούν, ψαρεύεται όλο το χρόνο, το ξημέρωμα και το ηλιοβασίλεμα.

Μαρίδα

Μικρό ψάρι που αφθονεί και ψαρεύεται εντατικά με τα δίκτυα από τον Οκτώβριο ως αργά τον χειμώνα. Φθάνει τα 10–15 εκατ., αλλά η ψιλή, μικρή μαρίδα είναι νοστιμότερη. Αν βρεθεί κοπάδι κάτω από το σκάφος, το πολυάγκιστρο και το τσαπαρί είναι πολύ αποδοτικά. Όλα τα είδη έχουν στα πλευρά τη χαρακτηριστική μαύρη κηλίδα.

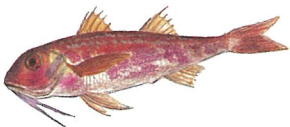
Μουρμούρα

Μικρό ψάρι, από τα καλά για το ερασιτεχνικό ψάρεμα, βρίσκεται κοπαδιαστά στους αμμουδερούς βυθούς με καθαρά νερά και στα φύκια, ως 10μ. βάθος, στα ρηχά και ως έξω. Φτάνει στα 30 εκατ. και το κρέας του είναι νόστιμο με λίγα κόκαλα. Ψαρεύεται από την ακτή και το σκάφος.

Μπαρμπούνι

Το γνήσιο μπαρμπούνι βρίσκεται σε μικρά κοπάδια στους πετρώδεις βυθούς με βλάστηση και σε βάθος από 50–100μ. Τρέφεται κυρίως με σκουλήκι, σκάβοντας στην ιλύ με τα «μουστάκια». Η θολούρα του βυθού, καθώς ξεσκαλίζει για τροφή, αποκαλύπτει την παρουσία του. Εμφανίζεται μπαίνοντας ο Μάρτης, φτάνοντας από τους μεγάλους βυθούς, όπου διαχειμάζει. Το μήκος του 10–20 εκατ. με πολύ σφιχτό και εξαιρετικά νόστιμο κρέας.

Ξιφίας

Θηρίο επικίνδυνο, και πολύ αιμοβόρο, εξοπλισμένο με τεράστιο ρύγχος, σαν αληθινό ξίφος. Κινείται από τις ανοικτές θάλασσες προς τις ακτές. Ψαρεύεται με πολύ μεγάλες συρτές, μεγάλα παραγάδια, δολώνοντας τσιπούρα. Το κρέας του εύγευστο, αλλά βαρύ.

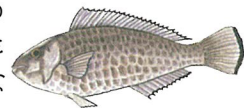
Σάρπα

Φυτοφάγο ψάρι που αφθονεί στα ρηχά νερά κατά μήκος των ακτών, σε φύκια και βραχώδεις βυθούς με βλάστηση. Φτάνει στα 20—40 εκατ. Κινείται κοπαδιαστά και ψαρεύεται με δίχτυα και καλάμι, αλλά το κρέας του είναι άνοστο (πρέπει να βγαίνει η μαύρη πέτσα γύρω από την κοιλιά, γιατί πικρίζει). Θαυμάσιο δόλωμα για νυκτερινά ψαρέματα, γιατί φωσφορίζει μέσα στο νερό.

Σκάρος

Με στρογγυλεμένο σώμα και μικρό κλειστό στόμα, σε πολλούς χρωματισμούς, φτάνει στα 20 εκατ., και βρίσκεται σε μικρά κοπάδια κοντά στις ξέρες και φύκια, στις βραχώδεις ακτές σε βάθη από 20—100μ. Το κρέας του λίγο, αλλά πολύ νόστιμο. Τρώγεται με πολλούς τρόπους ολόκληρο, βγάζοντας μόνο τη χολή.

Σουπιά

Κεφαλόποδο που κινείται κοπαδιαστά και καμουφλάρεται εύκολα μέσα στη θάλασσα με το μελάνι που αφήνει μόλις αντιληφθεί κίνδυνο. Ψαρεύεται νύχτα το χειμώνα, Ιανουάριο — Μάρτιο.

Σφυρίδα

Χοντρό πετρόψαρο. Βρίσκεται στα βαθιά νερά, μακριά από την ακτή, καθώς και αμμουδιές περνώντας τον περισσότερο καιρό μέσα σε σπηλιές, τρύπες και ρωγμές των βράχων στα

σκοτεινά. Τα μεγάλα εγκαθίστανται μέσα σε θαλάμους σχεδόν μόνιμα. Φτάνει στα 80 εκατ. και τα 17 κιλά βάρος, με εκλεκτό και εύγευστο κρέας. Ψαρεύεται νύχτα με παραγάδια, τον Ιούλιο – Αύγουστο, με συρτή βυθού.

Τόνος

Μεγάλο μεταναστευτικό ψάρι, που περνά από τον Ατλαντικό για τη Μαύρη Θάλασσα. Ξανακατεβαίνει το χειμώνα στα βαθιά νερά και την άνοιξη πλησιάζει στα ήσυχα ακρογιαλίες και τις αμμουδιές για να αφήσει τα αβγά του και ξανανεβαίνει το καλοκαίρι. Ψαρεύεται με το καλάμι από την ακτή, καθώς και από το σκάφος με δίκτυα, με συρτή αφρού και γερή αρματωσιά, με παραγάδι, δολώνοντας ζαργάνα, σαφρίδι, σκουμπρί. Το βάρος του ξεπερνά το μισό τόνο, αλλά πιάνονται συνήθως μικρά τონάκια, που κινούνται το καλοκαίρι κοντά στις ακτές. Το κρέας του παχύ και νόστιμο.

Τσιπούρα

Δεν χρειάζεται να αναφερθεί εδώ η νοστιμιά της, καθώς βγαίνει από το φούρνο, ούτε πως βρίσκεται στα πρώτα ψάρια που αναζητούνται στο ερασιτεχνικό ψάρεμα. Νομαδικό ψάρι, συναντάται σε κοπάδια τον Ιούνιο και μέχρι αργά το φθινόπωρο, ως έξω στα ρηχά, καθώς και στα βαθιά ως τα 80μ., στις αμμουδιές και στους βραχώδεις βυθούς, στις αγκάλες και τους όρμους, στις ακτές με φύκια, χωρίς να περιφρονεί την καθαρή άμμο της ακρογιαλιάς, τους «λευκούς βυθούς», καθώς και εκείνους με τα σκόρπια βραχάκια κάτω από το νερό. Αναζητεί τροφή τη νύχτα, αλλά συχνά κρύβεται σε τρύπες τη νύχτα και βγαίνει την ημέρα. Όταν πέφτει η ημέρα, πλησιάζει τις ακτές για τα σκουλήκια, τα μύδια, τα κογχύλια, τα καβούρια. Την άνοιξη ξαναγυρίζει στις αμμουδιές της ακτής για να γεννήσει, ενώ στους βαθείς όρμους και τα λιμανάκια μπορεί να παραμένει όλο το χρόνο. Ψαρεύεται από την ακτή και το σκάφος.

Φαγγρί

Το πρώτο σε ποιότητα ψάρι βρίσκεται σε βαθιά καθαρά νερά, ανοιχτά στο πέλαγος, σε απόκρημνες πελαγίσιες ξέρες, σε βραχώδεις ακτές, ύφαλους και περάσματα, δυσκολόπιαστο, ακόμα και για τους επαγγελματίες, σε βάθη από 20–200μ. Φτάνει τα 30–70 εκατ. με

Βάρος γύρω στα 15 κιλά. Το αρσενικό με το εξόγκωμα στο κεφάλι, είναι το «κορωνάτο» με την επιβλητική όψη. Ψαρεύεται, αν γνωρίζει κανείς τους τόπους, τα περάσματα, κατά το Μάιο κυρίως και τον Οκτώβριο.

Χταπόδι

Βρίσκεται στα βράχια της ακρογιαλιάς, μέσα σε θαλάμους και σε ομαλούς βυθούς. Πιάνεται ιδιαίτερα το Νοέμβριο – Δεκέμβριο με το καμάκι, ψάχνοντας με το γυαλί από βάρκα στα ρηχά, καθώς και με τα πόδια μέσα στο νερό, γύρω από τις ξέρες, ή κολυμπώντας με μάσκα. Με τη βάρκα ψαρεύεται σε ομαλούς βυθούς με συρτή βυθού. Μπροστά στο θαλάμι του βρίσκονται τα υπόλοιπα από καβούρια και κογχύλια που τρέφεται. Επιζεί και έξω από το νερό για πολύ. Γυρίζοντας την κουκούλα του ανάποδα, απονεκρώνεται. Χρειάζεται να χτυπηθεί ως 70 φορές πάνω σε βράχο για να γίνει τρυφερό το πολύ νόστιμο κρέας του. Αν με το μελάνι του θολώσει τα νερά καθώς επιχειρούμε να το πιάσουμε, θα το ξαναβρούμε ψάχνοντας εκεί γύρω. Όταν ξεφεύγει πιάνεται με τα πλοκάμια στο βράχο και δεν ξεκολλά. Όπλο του είναι η αφάνεια.

Κυπρίνος

Βρίσκεται σε λίμνες, όπου έχει εισαχθεί και ευδοκιμεί από πολλά χρόνια. Φθάνει στα 17 εκατ. και το βάρος σχεδόν 20 κιλά. Μακρόβιο, με κρέας μέτριας ποιότητας, ψαρεύεται και με το καλάμι. Η «χρυσή» ποικιλία του βρίσκεται σε λίμνες των κήπων και ενυδρεία.

Πέστροφα

Ο «σολομός» των γλυκών νερών – μικρό είδος της οικογένειας των σολομιδών, που ανήκει και ο μεγάλος σολομός των ψυχρών κλιμάτων – φτάνει στα 70 εκατ. και βάρος σχεδόν 9 κιλά. Βρίσκεται σε κινούμενα και στάσιμα νερά, στις εκβολές και τους ποταμούς, σε λίμνες και ιχθυοτροφεία, όπου εκτρέφεται για το εύγευστο κρέας του.

Χρειάζονται την Προστασία μας

Η Μεσογειακή Φώκια

Η μεσογειακή φώκια *Monachus monachus* είναι ένα από τα σπανιότερα είδη στο πλανήτη που απειλούνται με εξαφάνιση.

Στο παρελθόν, η φυσική εξάπλωση του είδους έφτανε μέχρι τις ακτές του Εύξεινου Πόντου και τις βορειο-δυτικές ακτές του Ατλαντικού (Β.Δ. Αφρική), ενώ σήμερα έχει εκλείψει από τις πλείστες περιοχές. Ο κυριότερος πληθυσμός της βρίσκεται στις ελληνικές ακτές και συγκεκριμένα στο νησιώτικο σύμπλεγμα των Βόρειων Σποράδων, όπου ο πληθυσμός της φτάνει περίπου τα 250 άτομα.

Σημαντική αποικία έχει επίσης εντοπιστεί στις ακτές του Μαρόκου και της Μαυριτανίας. Στις ακτές της Κύπρου, ο πληθυσμός της μεσογειακής φώκιας περιορίζεται σε λίγα μόνο άτομα που μετρούνται στα δάκτυλα του ενός χεριού.

Βασική απειλή για τη *Monachus monachus* είναι οι ανθρώπινες δραστηριότητες, η μείωση της διαθέσιμης τροφής της, η τυχαία σύλληψή της σε αλιευτικά εργαλεία, καθώς επίσης, η θαλάσσια ρύπανση και η ανεξέ-

λεγκτη ανάπτυξη της παραλιακής ζώνης που προκαλεί καταστροφή των φυσικών βιοτόπων της.

Η μεσογειακή φώκια βρίσκεται στην υψηλότερη βαθμίδα της τροφικής αλυσίδας στο θαλάσσιο οικοσύστημα και η προστασία της σημαίνει στην ουσία ολοκληρωμένη προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος. Για το λόγο αυτό, η ύπαρξη της στο οικοσύστημα μπορεί να θεωρηθεί δείκτης υγείας του θαλάσσιου περιβάλλοντος.

Στην Κύπρο, οι φώκιες, τα δελφίνια και οι χελώνες περοστατεύονται με νομοθεσία. Επιπλέον, στα πλαίσια του Μεσογειακού Σχεδίου Δράσης του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών για το Περιβάλλον, το Τμήμα Αλιείας και Θαλασσίων Ερευνών σε συνεργασία με άλλους επιστημονικούς φορείς, έχει πραγματοποιήσει ερευνητικό πρόγραμμα με στόχο την καταγραφή των φώκιων και εντοπισμό των βιοτόπων τους.

Πηγή: Τμήμα Αλιείας και Θαλασσίων Ερευνών, Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος

Οι Θαλάσσιες Χελώνες

Δύο είδη θαλάσσιων χελωνών αναπαράγονται στις παραλίες της Κύπρου, η Πράσινη Χελώνα και η Καρέτα Καρέτα. Και τα δύο είδη υπήρχαν σε μεγαλύτερους αριθμούς στο παρελθόν, όπως υποστηρίζουν τουλάχιστον οι παλιοί ψαράδες. Αυτό φαίνεται και από την τοπωνυμία της περιοχής «Χελώνες» στη Καρπασία, που συνορεύει με μια σειρά από εκτεταμένες αμμώδεις παραλίες που φτάνουν σχεδόν στον Απόστολο Ανδρέα. Έχει επισημανθεί στη θάλασσα και ένας μικρός αριθμός της τεράστιας χελώνας, της Δερμοχέλνης. Το είδος αυτό έχει μαλακό κέλυφος και δεν αναπαράγεται στη Μεσόγειο.

Γεννούν κάθε 2 – 5 χρόνια από το τέλος Μαΐου μέχρι το τέλος του Αυγούστου. Γεννούν 3 – 5 φορές, κάθε 14 μέρες περίπου, το χρόνο που βγαίνουν να γεννήσουν. Κάθε φωλιά έχει βάθος 40–80εκ. και περιέχει περίπου 100 αβγά, που έχουν μαλακό κέλυφος. Μετά την τοποθέτηση των αβγών, η χελώνα σκεπάζει με άμμο τη φωλιά με πολλή προσοχή προτού επιστρέψει στη θάλασσα. Τα μικρά χελωνάκια εκκολάπτονται και αναδύονται από την άμμο κατά τη διάρκεια της νύκτας, μετά από 7 εβδομάδες περίπου.

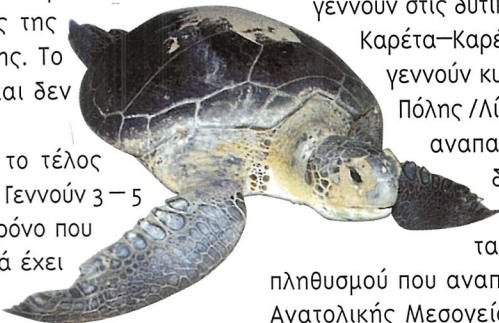
Ως αποτέλεσμα των δραστηριοτήτων του ανθρώπου, ο πληθυσμός των χελωνών, γενικά, έχει μειωθεί σε σημείο

που να κινδυνεύουν με αφανισμό, γι' αυτό έχουν κηρυχτεί από το Διεθνή Οργανισμό για τη Διατήρηση της Φύσης (IUCN) ως κινδυνεύοντα είδη.

Σήμερα στην Κύπρο, και στη Μεσόγειο γενικά, ο μεγαλύτερος κίνδυνος για τις χελώνες προέρχεται από την επέμβαση του ανθρώπου στους βιότοπούς τους και ειδικότερα στις παραλίες ωτοκίας τους. Πολλές από αυτές έχουν ήδη αναπτυχθεί τουριστικά.

Έχει υπολογιστεί ότι γύρω στις 100 Πράσινες Χελώνες γεννούν στις δυτικές ακτές της Κύπρου. Ο αριθμός της Καρέτα–Καρέτα υπολογίζεται γύρω στις 300. Αυτές γεννούν κυρίως στο Κόλπο Χρυσοκούς (περιοχή Πόλης /Λίμνης). Η επιβίωση των χελωνών, που αναπαράγονται στις παραλίες της Κύπρου δεν είναι μόνο θέμα τοπικού ενδιαφέροντος. Οι χελώνες αυτές αποτελούν τα απομεινάρια ενός μεγαλύτερου πληθυσμού που αναπαράγονται και σε άλλες χώρες της Ανατολικής Μεσογείου. Τώρα, η Πράσινη Χελώνα αναπαράγεται μόνο στην Κύπρο και σε δυο–τρεις παραλίες στην Τουρκία. Οι αναπαραγωγικές δραστηριότητές τους, στις γειτονικές χώρες, είτε έχουν σταματήσει τελείως, όπως στην περίπτωση των περισσότερων, είτε έχουν μειωθεί δραστικά. Η Καρέτα–Καρέτα αναπαράγεται κυρίως στην Ελλάδα, Τουρκία και Κύπρο.

Πηγή: Τμήμα Αλιείας και Θαλασσιών Ερευνών, Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος

Το Εγκόλπιο του Προσκόπου
Μέρος 3ο, Απαιτήσεις Χάλκινου Τρίφυλλου
έγραψε και επιμελήθηκε
ο Μάριος Κ. Χρίστου
Έφορος Εκπαιδεύσεως της Γενικής Εφορείας

Διόρθωση κειμένων:

- Τελική διόρθωση, Αντρέας Φυλακτού, Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου Σ.Π.Κ.
- Πρώτη διόρθωση, Άριστος Αρίστου, Φιλόλογος, Παλαιός Πρόσκοπος 9ου Συστ. Προσκόπων Αγ. Ανδρέα, Λευκωσίας

Στην έκδοση βοήθησαν οι:

- Μάριος Χριστοδούλου, Έφορος Εκδόσεων της Γ.Ε.
- Γιώργος Χριστοφίνας, Έφορος Κλάδου Λυκοπούλου της Γ.Ε.
- Ανδρέας Μιχαηλίδης, Έφορος Αρχείου και Υπηρεσιών της Γ.Ε.
- Τμήμα Δασών, Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος
- Μετεωρολογική Υπηρεσία, Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος

Ευχαριστούμε για τα εποικοδομητικά τους σχόλια:

- Χρίστο Μαρνέρο, Έφορο Συντονιστή Κλάδων της Γ.Ε.
- Αναστασία Παλλήκαρου, Έφορο Κλάδου Προσκόπων της Γ.Ε.
 - Βάσο Ηλιάδη, Επαρχιακό Έφορο Λευκωσίας
 - Άκη Προκοπίου, Επαρχιακό Έφορο Λεμεσού
- Βαρθολομαίο Στυλιανίδη Επαρχιακό Έφορο Λάρνακας

Φωτογραφίες:

- Αρχείο Σώματος Προσκόπων Κύπρου
- Αρχείο Προσκοπικό Περιοδικό «ΠΑΝΤΑ ΕΜΠΡΟΣ»
- Μάριος Χρίστου
- Βιβλίο: "Δέντρα και Θάμνοι στην Κύπρο", Τ. Τσιντίδη, Γ. Χατζηκυριάκου, Χ. Χριστοδούλου, έκδοση Ιδρύματος Α.Γ. Λεβέντη — Φιλοδασικός Σύνδεσμος Κύπρου, 2002.
 - Βιβλίο: "Τα Πουλιά που φωλιάζουν στην Κύπρο", Λ. Κουρτελαρίδη, έκδοση Συγκρότημα Τράπεζας Κύπρου, 1997.
- Εκδόσεις Φυλλαδίων και Αφισών Τμήματος Δασών, Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος.

Ιδιαίτερες ευχαριστίες:

Εκφράζονται στο Ίδρυμα Α.Γ. Λεβέντη για την χρήση υλικού από την έκδοση «Δέντρα και Θάμνοι στην Κύπρο», Τ. Τσιντίδη, Γ. Χατζηκυριάκου, Χ. Χριστοδούλου, έκδοση 2002
και
στο Συγκρότημα Τράπεζας Κύπρου για την χρήση υλικού από την έκδοση "Τα Πουλιά που φωλιάζουν στην Κύπρο", Λ. Κουρτελαρίδη, έκδοση 1997.

Για εμβάθυνση στην μελέτη της Κυπριακής Φύσης, συστύνεται η μελέτη των εκδόσεων αυτών.

Τυπώθηκε στο Τυπογραφείο IMPRINTA LTD σε 2000 αντίτυπα
Λευκωσία, Νοέμβριος 2003

ΣΩΜΑ
ΠΡΟΣΚΟΠΩΝ
ΚΥΠΡΟΥ